

# **RAPPORT FRÅN LANDSTINGETS EPIDEMIOLOGISKA UTREDNINGSARBETE, NR 171, OKTOBER 2009**

## **2009 ÅRS POSTENKÄT- UNDERSÖKNING**

**RESULTATREDOVISNING med fokus  
på befolkningens förtroende för  
hälso- och sjukvården och syn på  
bemötande och vård och behandling  
på vårdcentralerna**

**av Mats Granvik**

<b>INNEHÅLLSFÖRTECKNING</b>	<b><u>Sid</u></b>
<b>1 INLEDNING</b>	3
<b>2 RESULTATREDOVISNING</b>	5
<b>2.1 Förtroendet för Landstinget Dalarnas hälso- och sjukvård</b>	6
2.1.1 Förtroendet för verksamheten på vårdcentralerna	7
2.1.2 Förtroendet för andra verksamheter än de som bedrivs på vårdcentralerna	13
<b>2.2 Synpunkter på den ”egna” vårdcentralen/distriktsläkarmottagningen</b>	14
2.2.1 Bemötande	14
2.2.2 Tid för att berätta, fråga och resonera med läkaren om tankar och känslor kring hälsoproblemen	19
2.2.3 Läkarens lyssnande	25
2.2.4 Uppfattningar om undersökningar och behandlingar	31
2.2.5 Hjälp för psykiska besvär	38
<b>3 SAMMANFATTNING OCH AVLUTANDE KOMMENTARER</b>	42
<b>REFERENSER</b>	44
<b>BILAGOR</b>	45
<b>RAPPORTFÖRTECKNINGAR</b>	97
<b>Utredningsrapporterna på nätet</b>	101

## 1 INLEDNING

Landstinget Dalarna har i 20 års tid använt postenkätundersökningar – så kallade *befolkningsenkäter* – för att få en bild av hur dalfolk lever och mår. Nästan lika länge har undersökningarna använts för att fånga upp rådande uppfattningar om hälso- och sjukvårdens sätt att möta förekommande vårdbehov. Vårvintern 2009 genomfördes den nionde i raden av de undersökningar som riktat sig till folk i yrkesverksam ålder, 20-64-åringar.

Från 2009 års rapportering har tre resultatredovisningar i rapportform tidigare offentliggjorts (1-3). Redovisningarna har pekat på att **tillgängligheten till vården förbättrats**, såväl vad väntetiderna till Landstinget Dalarnas hälso- och sjukvård generellt sett som telefontillgängligheten vid vårdcentralerna och möjligheterna att där kunna boka passande besökstider. För närvarande är telefontillgängligheten vid vårdcentralerna den bästa som uppmätts i landstingets undersökningar. Rapporteringen har därutöver pekat på att **de otillfredsställda vårdbehoven minskat**. Det har därför med fog kunnat påstås (4) att **Landstinget Dalarnas hälso- och sjukvård är på rätt väg** i de studerade avseendena.

I föreliggande rapport riktas uppmärksamheten på 20-64-åringars *förtroende* för några av de verksamheter som Landstinget Dalarnas hälso- och sjukvård bedriver, med fokus på förtroendet för det arbete som bedrivs på vårdcentralerna. Fokus riktas också på det *bemötande* och den *vård och behandling* man anser sig få på vårdcentralerna.

Då det gäller själva den *kontakt* som patienten har med hälso- och sjukvården kan två ömsesidigt beroende komponenter identifieras, dels *bemötandet*, dels det medicinska och omvårdnadsmissiga *omhändertagandet* (5). "Bemötande" kan syfta på patientens totala kontakt med personalen inom hälso- och sjukvården, men även på personalens allmänna beteende mot patienten, inkluderande information, kommunikation och interaktion. Till det senare hör också patientinflytande. Det medicinska och omvårdnadsmissiga omhändertagandet kan sägas handla om effektiv medicinsk teknologi för prevention, diagnostik, omvårdnad, behandling och rehabilitering av sjukdomar. Om den förra komponenten kan benämnas "bemötande", så kan den senare lämpligen benämnas "vård och behandling".

Att lyssna uppmärksamt på det patienten har att säga och att ge tillräckligt med tid för frågeställande och resonemang kring de hälsoproblem man söker hjälp för kan ses som två viktiga aspekter på bemötande. "Att bli lyssnad till" har visats vara det allra viktigaste när patienter själva får önska vad de skulle vilja ha inflytande över i sjukvården (6).

Att som vårdgivare inte ge patienten tillräckligt med tid för att berätta om sina hälsoproblem eller lyssna uppmärksamt på vad denne har att säga kan – liksom svårigheter att komma fram på telefon och svårigheter att kunna få passande besökstider – ses som ett uttryck för otillgänglighet och handlar därmed om såväl bemötande inom hälso- och sjukvården som om hälso- och sjukvårdens *tillgänglighet*.

Som indikatorer på bemötandet (och i viss mån också tillgängligheten) på vårdcentralerna har i landstingets postenkätundersökningar i första hand följande tre frågor använts:

*Anser Du att Du får ett gott bemötande av personalen på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?*

*Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?*

*Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?.*

Om frågan *Anser Du att Du får ett gott bemötande av personalen på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* alltid mäter "patientens totala kontakt med personalen inom hälso- och sjukvården (5)" är osäkert. Det kan tänkas att en del uppgiftslämnare istället främst kommer att tänka på de allra första intrycken som man fått av personalens uppsyn och hjälpsamhet just när man anlänt till vårdcentralen (mottagningen), alltså det *initiala* bemötandet eller mottagandet.

Som indikatorer på "vård och behandling" på vårdcentralerna har i första hand följande två frågor använts:

*Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?*

*Anser Du att Du får lika bra hjälp på Din vårdcentral/husläkarmottagning för psykiska besvär som för rent kroppsliga sjukdomar?.*

Hur frågorna om bemötande och vård och behandling besvarats framgår av den resultatredovisning som följer, en redovisning som inleds med att rikta uppmärksamhet på 20-64-åringars förtroende för Landstinget Dalarnas hälso- och sjukvård.

## 2 RESULTATREDOVISNING

Dalfolkets uppfattningar om hälso- och sjukvården kan redovisas såväl ur *ett befolkningsperspektiv* som ur ett *patientperspektiv*. Det förra perspektivet visar hur vanligt det är bland samtliga undersökningsdeltagare (bland 20-64-åringar i allmänhet) att ha en viss uppfattning, det senare hur vanligt det är att ha en viss uppfattning enbart bland undersökningsdeltagare som varit patienter i hälso- och sjukvården. Har man uppgivit sig ha gjort minst *ett* läkarbesök "under den senaste tolv månadersperioden" betraktas man i denna studie som en patient.

Utredningsarbetet kring dalfolkets uppfattningar om hälso- och sjukvården sätter i första hand fokus på de negativa erfarenheterna. Anledningen till detta är framför allt att underlätta för läsaren att kunna fästa uppmärksamhet på de **problem** som kan finnas och behöva åtgärdas och för att inte stimulera till förbättringsarbeten som inte behöver äga rum.

I redovisningen förekommer begreppet "vårdcentralsområde". Vårdcentralsområdet "X" utgörs av de personer som namngivit vårdcentralen "X" som svar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*

Sedan flera år tillbaka bedrivs inte längre verksamhet vid Saxnäs vårdcentral i Mora. Verksamheten där har flyttats till vårdcentralen Mora-Noret på Mora lasarett och vårdcentralen bytte då namn till Mora vårdcentral. Andra förändringar i utbudet av primärvård är att verksamheten vid Gylle vårdcentral upphört och att distriktsläkarmottagningarna i Mockfjärd och Björbo flyttats till Gagnefs vårdcentral. En annan förändring, av mer organisatoriskt slag, är att vårdcentralen Solsidan i Ludvika och distriktsläkarmottagningen på Ludvika lasarett numera bägge fått benämningen Ludvika vårdcentral. De kommer dock i denna undersökning, liksom i de tidigare undersökningarna, när resultatredovisningen gäller vårdcentralsnivån, att redovisas som de två skilda enheter de fortfarande är lokalmässigt sett.

De yrkesuppgifter undersökningsdeltagarna lämnat har legat till grund för klassificering av de förvärvsarbetande i socioekonomiska grupper. Ett klassificeringsschema utarbetat av Statistiska Centralbyrån (7) har möjliggjort detta. (Se även bilaga 1!)

Resultatredovisningen kommer i första hand att rikta uppmärksamheten på hälso- och sjukvårdens sätt att fungera ur ett länsövergripande eller *landstingsövergripande* perspektiv. Redovisning kommer dock att göras även på *vårdcentralsnivå*, i syfte att möjliggöra identifikation av förekommande variation inom landstingsområdet.

Att observera: Om det i texten inte angivits att fokuserade enkätfrågors internbortfall exkluderats i beräkningarna, så har dessa inkluderats som "övriga".

Rapporten innehåller en mängd diagram. De förkortningar och koder som använts i dessa framgår ur bilaga 1.

## 2.1 Förtroendet för Landstinget Dalarnas hälso- och sjukvård

Dalfolkets (20-64-åringars) förtroende för hälso- och sjukvården har i landstingets postenkätundersökningar speglats med hjälp av frågorna:

*Har Du på det stora hela taget förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal)?*

*Har Du på det stora hela taget förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på sjukhusens/lasarettens psykiatriska kliniker?*

*Har Du på det stora hela taget förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på de psykiatriska öppenvårdsmottagningarna? (Den här frågan utgick av utrymmesskäl från och med 2006 års undersökning!)*

*Har Du på det stora hela taget förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på sjukhusens/lasarettens akutmottagningar?*

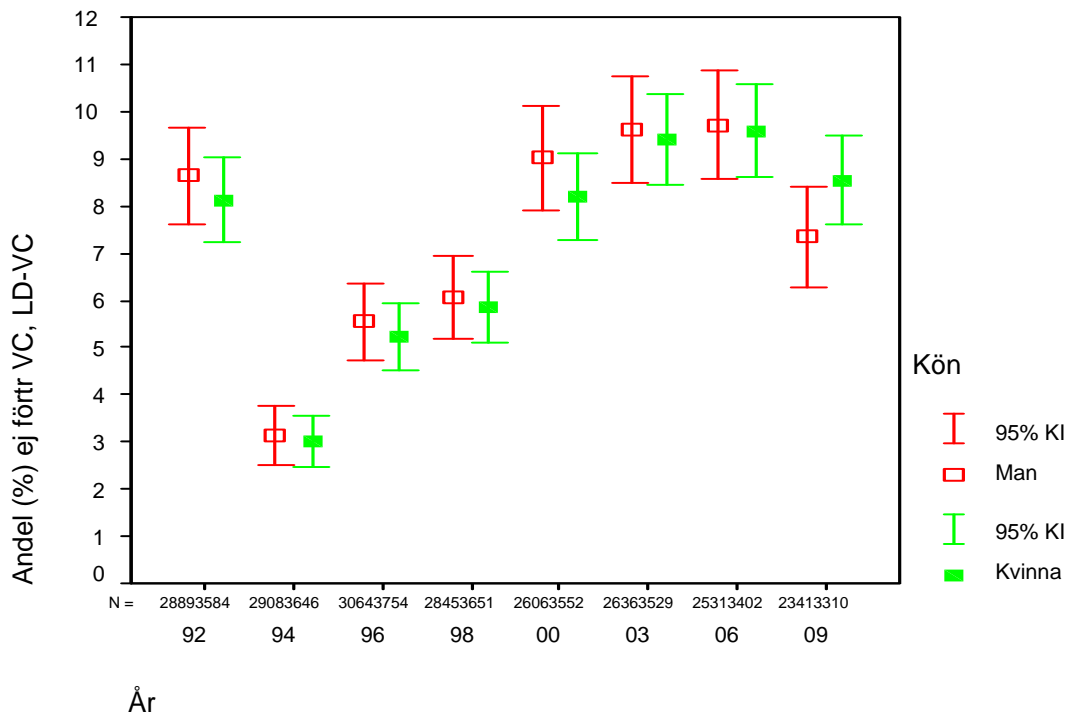
*Har Du på det stora hela taget förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på sjukhusens/lasarettens medicinkliniker/-mottagningar?*

Svarsalternativen på frågorna har varit *Ja, Tveksam, Nej* och *Vet ej*.

### 2.1.1 Förtroendet för verksamheten på vårdcentralerna

Hur stor andel av 20-64-åringarna i länet som under åren svarat *Nej* på frågan *Har Du på det stora hela taget förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal)?* framgår av diagram 1. För män kan utvecklingen på senare år betraktas som positiv ur sjukvårdspolitisk synvinkel. På tre år har andelen som saknar förtroende för "sin" vårdcentral minskat med i runda tal två procentenheter. Minskningen är statistiskt säkerställd (ej överlappande konfidensintervall!).

**Diagram 1 Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som ej har förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på "sin" vårdcentral/distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal) efter undersökningsår och kön.** Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/distriktsläkarmottagningar. (Befolkningsperspektivet.)

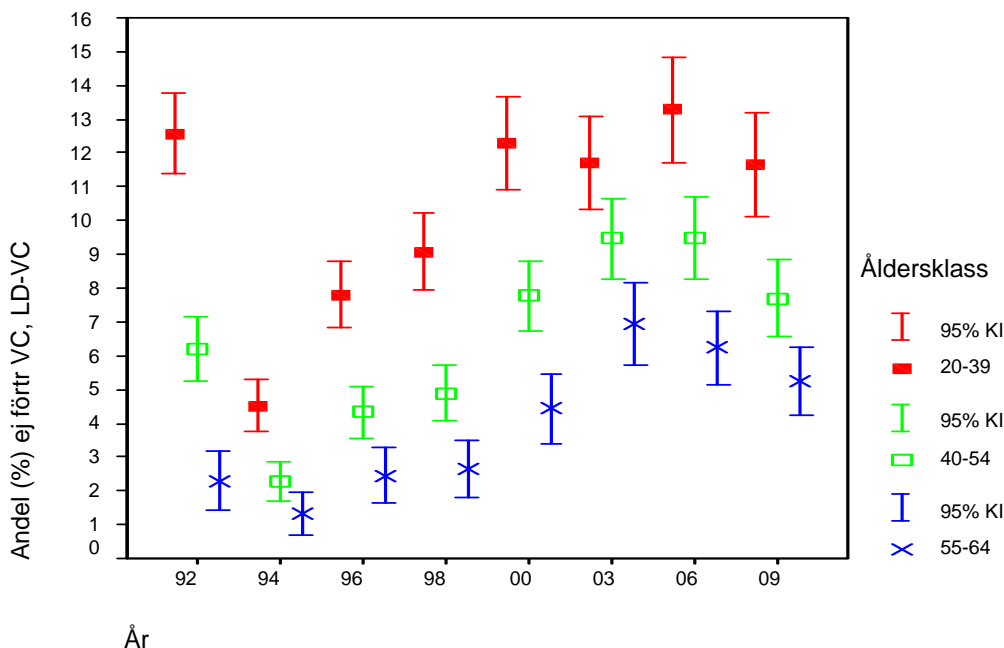


Andelen personer (20-64-åringar) som uttryckligen saknar ett förtroende för verksamheten på den "egna" vårdcentralen nådde sin *lägsta* nivå i samband med husläkarreformens införande i början på 1994. Detta har givits sin huvudsakliga förklaring i att alla vid undersökningens genomförande ännu inte fått besked om man fått den husläkare man ansökt om. Av den anledningen blev andelen *Vet ej*-svar (inklusive andelen "tveksamma") ovanligt stor i den undersökningen (8). På grund av ovissheten minskade därmed såväl andelen *Ja*-svar som andelen *Nej*-svar *med automatik*. (Att beakta i sammanhanget är att landstingets vårdcentraler under åren kring husläkarreformens genomförande var fullbemannade vad gäller distriktsläkare på i stort sett alla håll i länet.)

Att beakta: Enligt den senaste rapporteringen saknar uppskattningsvis cirka 10 000 20-64-åringar förtroende för den vårdcentral man brukar vända sig till med sina hälsoproblem.

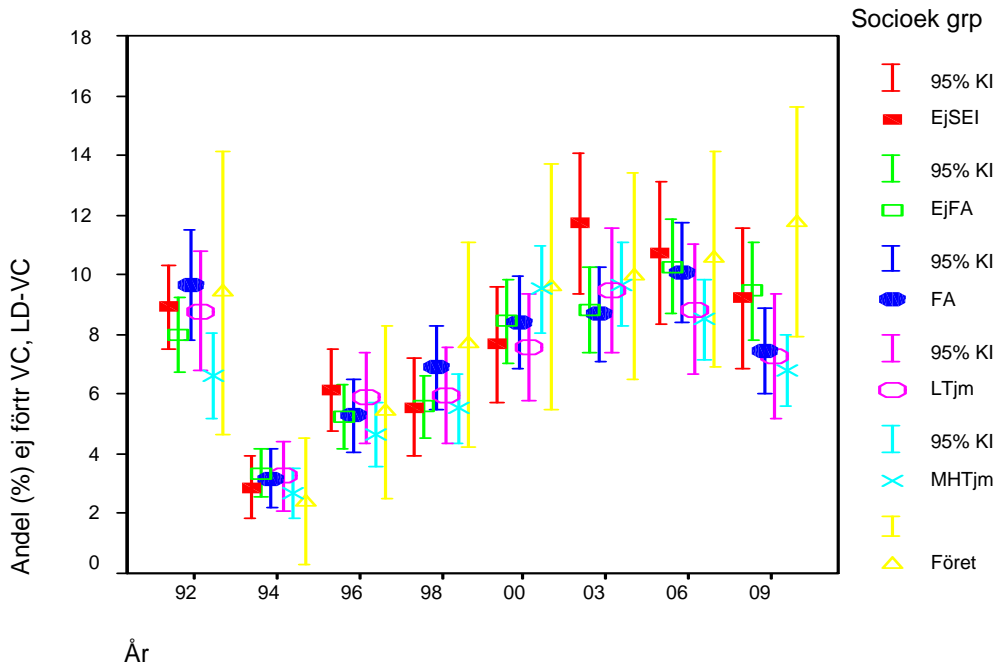
Förtroendet eller *bristen på förtroende* för den "egna" vårdcentralen har i landstingets återkommande postenkätundersökningar inte visat sig ha någon koppling till socioekonomisk grupptillhörighet, vare sig i ett kort tidsperspektiv (diagram 3) eller ett långt (diagram 4). Det har varit lika vanligt (eller ovanligt) med ett bristande förtroende i arbetargrupperna som i tjänstemannagrupperna (överlappande konfidensintervall!). Ett bristande förtroende har inte heller haft någon starkare koppling till könsfaktorn (diagram 1), men däremot föreligger ett tydligt samband mellan bristande förtroende och ålder (diagram 2). Ett bristande förtroende har framför allt varit kopplat till yngre åldrar.

**Diagram 2 Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) som ej har förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på "sin" vårdcentral/distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal) efter undersökningsår och åldersklass.** Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/distriktsläkarmottagningar. (Befolkningsperspektivet.)

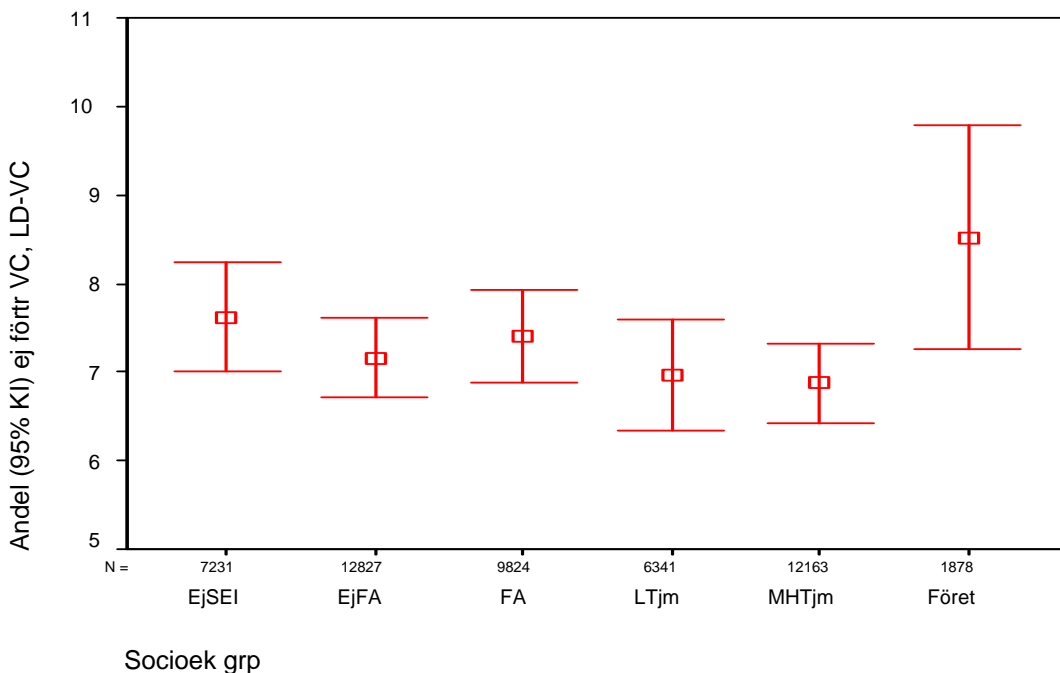


Det bristande förtroendet för hälso- och sjukvårdsarbetet vid landstingets vårdcentraler har i ett 17-18-årsperspektiv varierat något från vårdcentral till vårdcentral (diagram 5a). En variation föreligger också enligt den senaste rapporteringen (diagram 5b). (Ett relativt omfattande utnyttjande av privatläkare i Rättvik och företagsläkare i Borlänge har säkert "snyggat till" siffrorna något för de landstingsägda vårdcentralerna eftersom personer som varit missnöjda med hälso- och sjukvårdsarbetet där inte nödvändigtvis behövt fortsätta att vända sig dit.)

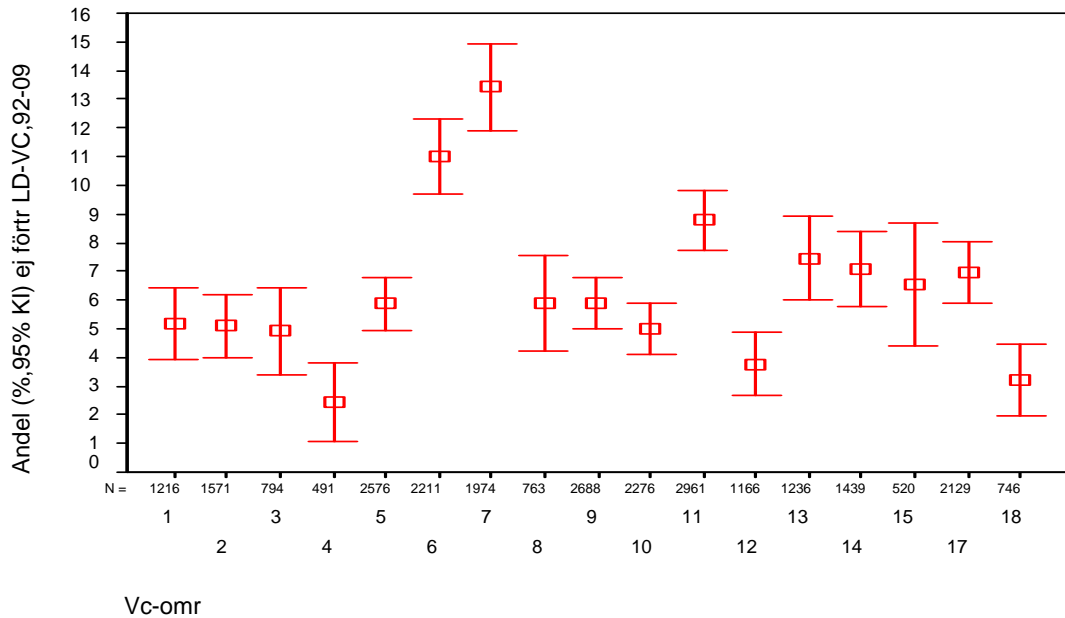
**Diagram 3 Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som ej har förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på "sin" vårdcentral/distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal) efter undersökningsår och socioekonomisk grupptillhörighet (Se bilaga 1!). Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/distriktsläkarmottagningar. (Befolkningsperspektivet.)**



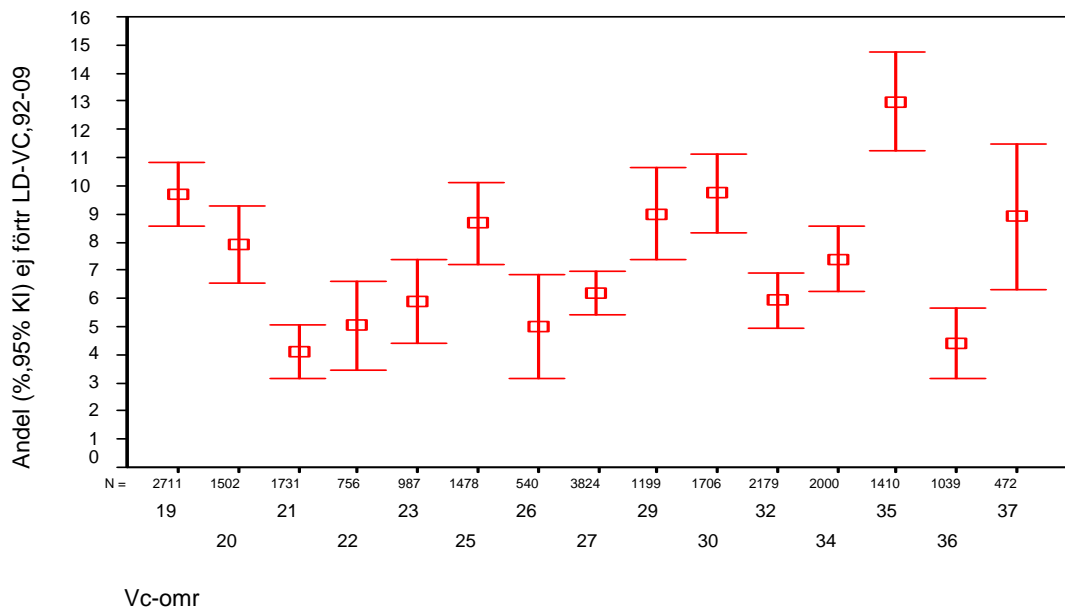
**Diagram 4 Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som ej har förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på "sin" vårdcentral/distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal) efter socioekonomisk grupptillhörighet (Se bilaga 1!). Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/distriktsläkarmottagningar och avser åren 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009. (Befolkningsperspektivet.)**



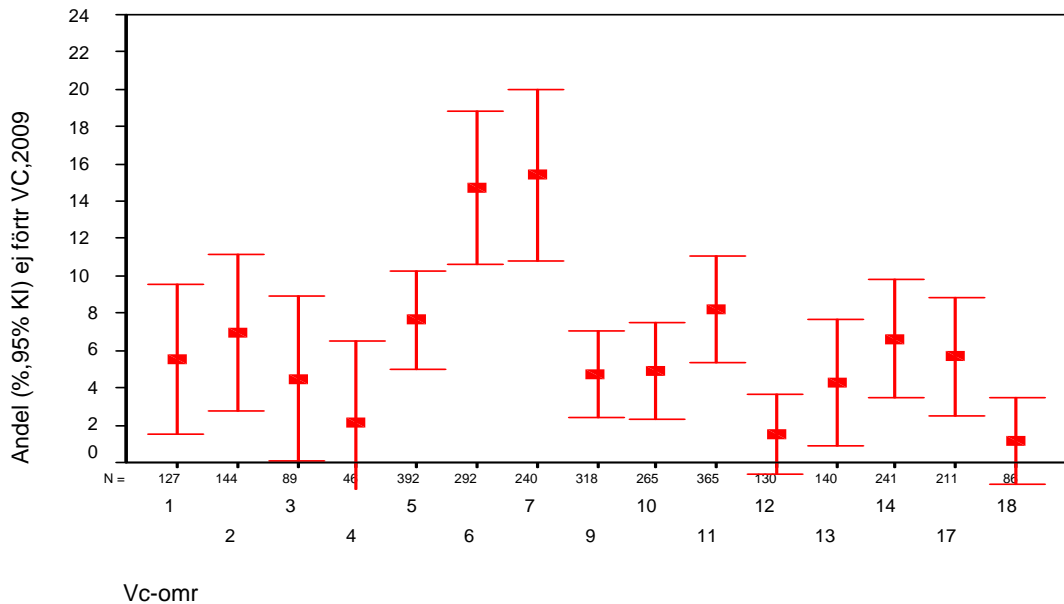
**Diagram 5a Andel (% , 95% konfidensintervall) 20-64-åringar som ej har förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på "sin" vårdcentral/distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal) efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/ distriktsläkarmottagningar och åren 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009. (Befolkningsperspektivet.)**



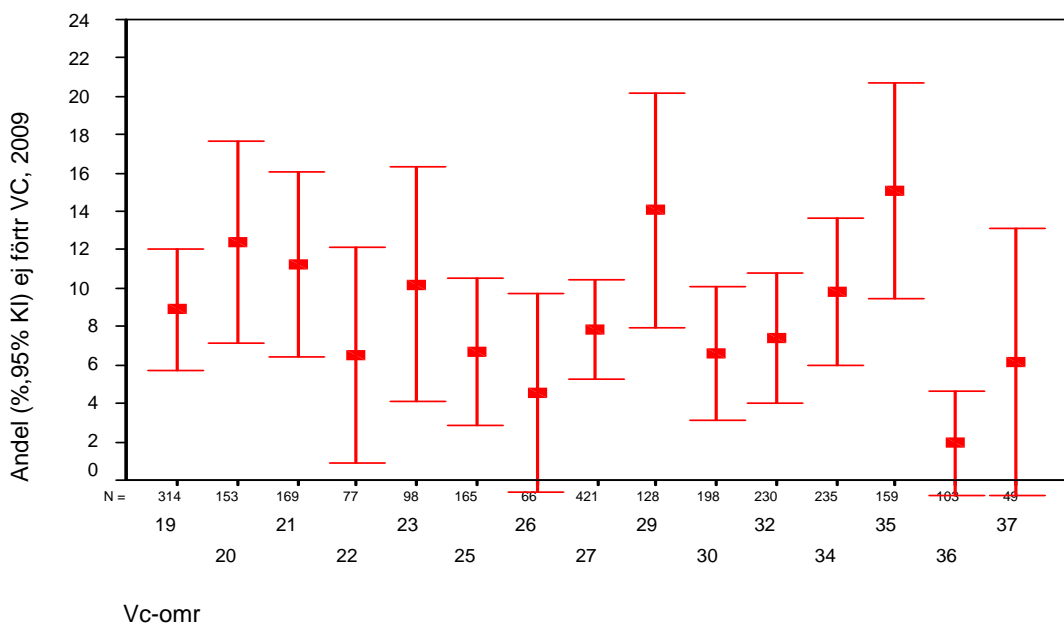
**Diagram 5a forts. Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som ej har förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på "sin" vårdcentral/distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal) efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/ distriktsläkarmottagningar och åren 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009. (Befolkningsperspektivet.)**



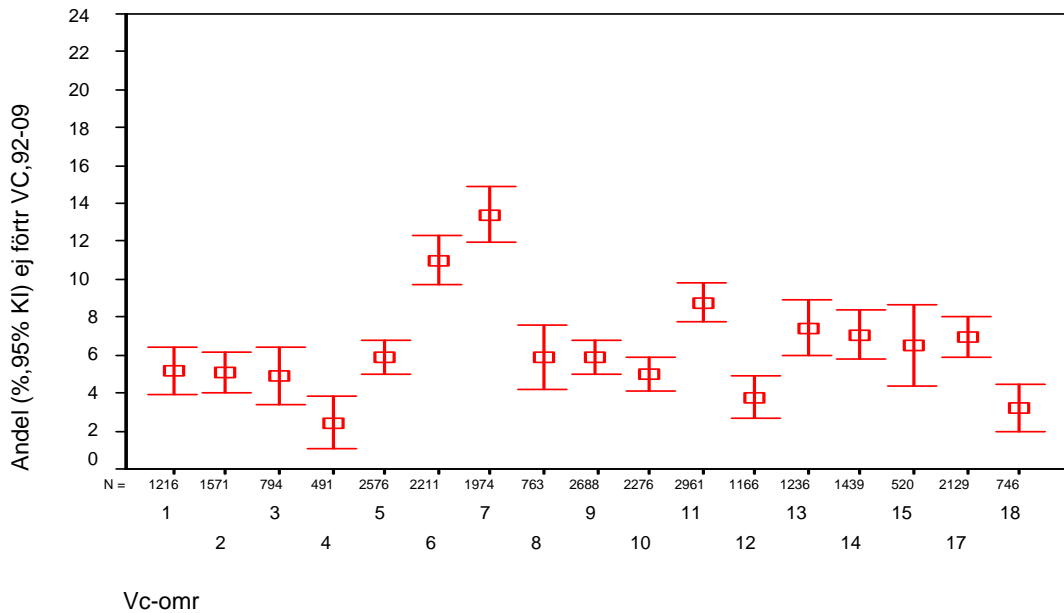
**Diagram 5b Andel (% , 95% konfidensintervall) 20-64-åringar som ej har förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på "sin" vårdcentral/distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal) efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/ distriktsläkarmottagningar. Avser rapporteringen 2009. (Befolkningsperspektivet.)**



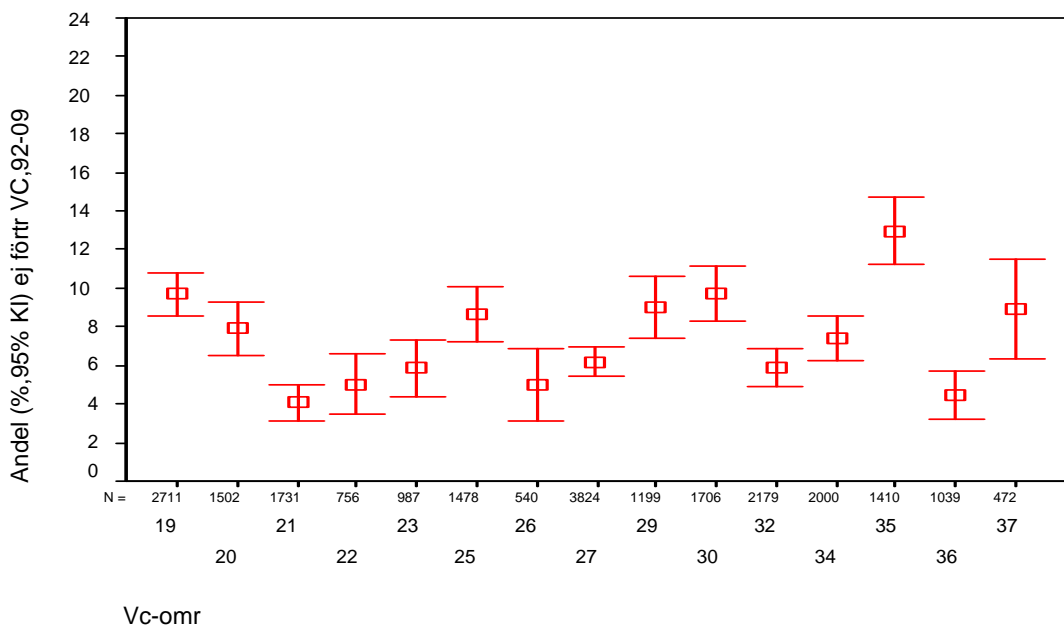
**Diagram 5b forts. Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som ej har förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på "sin" vårdcentral/distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal) efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/ distriktsläkarmottagningar. Avser rapporteringen 2009. (Befolkningsperspektivet.)**



**Diagram 5c Andel (% , 95% konfidensintervall) 20-64-åringar som ej har förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på "sin" vårdcentral/distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal) efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/ distriktsläkarmottagningar och åren 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009. (Befolkningsperspektivet.)**



**Diagram 5c forts. Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som ej har förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på "sin" vårdcentral/distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal) efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/ distriktsläkarmottagningar och åren 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009. (Befolkningsperspektivet.)**



För närvarande varierar andelen som saknar förtroende för "sin" vårdcentral från cirka 2 procent (By vårdcentral, Grycksbo vårdcentral, Långshyttans vårdcentral och Älvdalens vårdcentral) till cirka 14-15 procent (Jakobsgårdarnas vårdcentral, Kvarnsvedens vårdcentral, Orsa vårdcentral och Vansbro vårdcentral). Om samtliga vårdcentraler i länet framöver kunde uppvisa en andel kring 2 procent, så skulle antalet personer som saknar förtroende för "sin" vårdcentral bli uppskattningsvis ungefär 2 500 i stället för, som nu, ungefär 10 000, alltså drygt 7 000 färre.

Diagram 1:1 och 1:2 i bilaga 2 visar utvecklingen över tid för de två "motpolerna" Grycksbo vårdcentral och Kvarnsvedens vårdcentral.

Om jämförelser görs för varje vårdcentral mellan genomsnittsvärdet för perioden 1992 – 2009 och värdet för 2009, så finner man endast *en* statistiskt säkerställd skillnad i andelen brukare som saknar förtroende för verksamheten på "sin" vårdcentral. Det gäller Orsa vårdcentral som 2009 uppvisar en signifikant *högre* andel. (Orsa vårdcentral har på senare år haft läkarbrist och bemannats med stafettläkare. Det har från tidigare utredningsarbete (8) framkommit att förtroendet för vårdcentraler med få ordinarie läkare och många stafettläkare varit lägre än för vårdcentraler med många ordinarie läkare och få eller inga stafettläkare.)

#### 2.1.2 Förtroendet för andra verksamheter än de som bedrivs på vårdcentralerna

Av de undersökningar som tidigare genomförts har det framgått att ungefär nio av tio av alla 20-64-åringar som brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler rapporterat en bestämd eller någorlunda bestämd uppfattning, det vill säga svarat *Ja*, *Tveksam* eller *Nej*, när det gäller frågan om förtroendet för den verksamhet som bedrivs på landstingets vårdcentraler. Av de tidigare undersökningarna har det också framgått att många i befolkningen haft svårt att bilda sig en bestämd uppfattning om hur *andra* delar av hälso- och sjukvården fungerat. En avsaknad av egna erfarenheter på grund av få eller inga kontakter alls är den troliga förklaringen till detta. När det gäller frågorna om förtroende för den slutna (och öppna) psykiatriska vården brukar så pass många som ungefär sju-åtta av tio undersökningsdeltagare lämna ett *Vet ej*-svar eller lämnar man frågan obesvarad.

Personer som svarat *Ja*, *Nej* eller *Tveksam* på "förtroendefrågorna" (Se sidan 6!) torde vara de huvudsakliga brukarna av hälso- och sjukvården i länet. Att räkna ut andelen som svarat *Nej* enbart bland dessa skulle kunna sägas vara detsamma som att anlägga ett patient- eller *brukarperspektiv* på förtroendeproblematiken. Med ett sådant perspektiv – och med utgångspunkt från dalfolkets rapportering vårvintern 2009 – blir andelen med *brist på förtroende* (andelen *Nej*-svar) för de psykiatriska klinikerna i runda tal 20 procent och för sjukhusens/lasarettens medicinkliniker 5 procent samt för sjukhusens/lasarettens akutmottagningar 6 procent, vilket kan ställas i relation till (i runda tal) 10 procent för verksamheten på vårdcentralerna. (Slumpmarginalen för skattningarna uppgår till ungefär  $\pm 1$  procent.) Procenttalen för de psykiatriska klinikerna och vårdcentralerna är någon procentenhet lägre än vad som framkom i 2006 års undersökning.

## 2.2 Synpunkter på den "egna" vårdcentralen/distriktsläkarmottagningen

De andelar som redovisas i diagrammen i denna del av resultatredovisningen är, om inget annat anges, beräknade på samtliga personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*

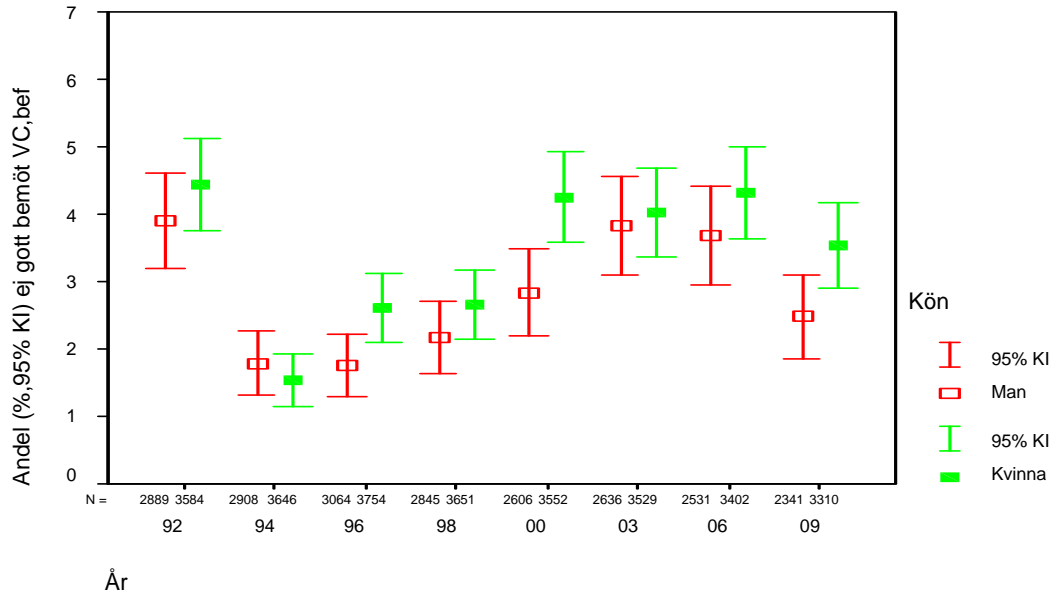
### 2.2.1 Bemötande

Hur vanligt det under åren varit att ha svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får ett gott bemötande av personalen på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* framgår av diagram 6a och 6b. 2009 års rapportering tyder hellre på en tendens till en positiv utveckling över tid än en negativ. Dock: Antalet 20-64-åringar (bland personer som brukar vända sig till landstingets vårdcentraler) som anser att man inte får ett gott bemötande kan för närvarande uppskattas till mellan 3 000 och 4 000. (Enligt rapporteringen tre år tidigare kunde antalet uppskattas till mellan 5 000 och 6 000.)

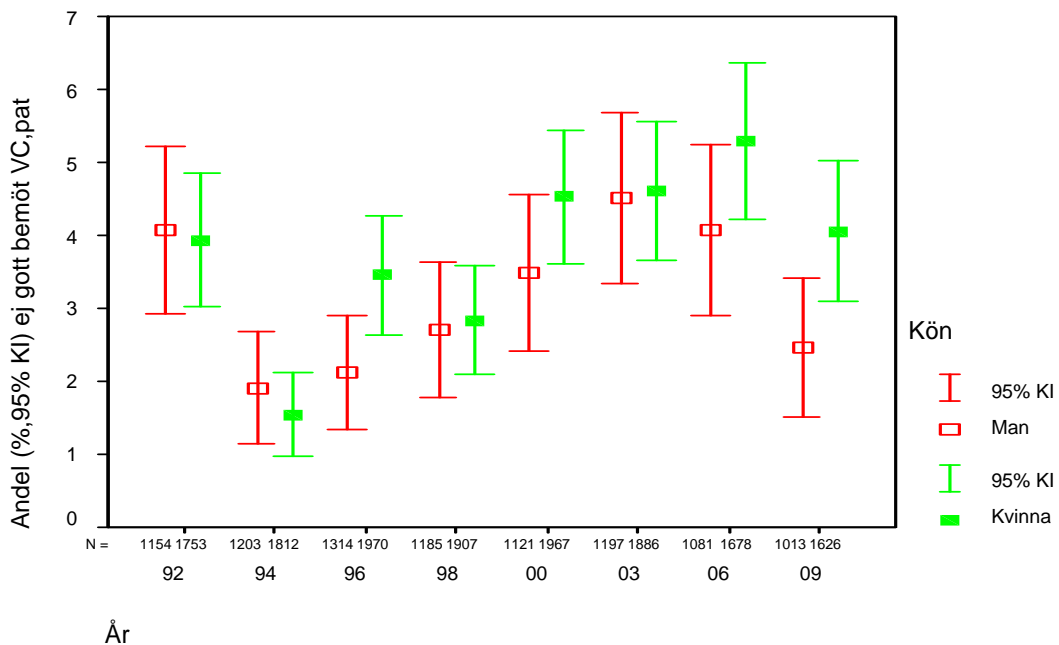
En uttalat kritisk inställning mot vårdcentralspersonalens sätt att bemöta patienten finns framförallt bland yngre personer. Missnöjet med bemötandet minskar kraftigt med ökad ålder, vilket framgår av diagram 7. Skillnaderna mellan socioekonomiska grupper (diagram 8) blir i ljuset av detta tämligen obetydliga. (De obetydliga skillnader som kan avläsas torde delvis bero på skillnader i ålderssammansättning.)

Skillnaderna i bemötande mellan olika vårdcentraler har *i allmänhet* varit blygsamma eller obetydliga i ljuset av de skillnader som visat sig råda när det gäller möjligheterna att komma fram på telefon och möjligheterna att få passande besökstider. Av diagram 9 framgår hur bemötandet på vårdcentralerna uppfattats ur ett befolkningsperspektiv. Från de tidigare rapporteringarna har inte någon riktigt klar trend på något håll kunnat avslöjas, men däremot har det framgått att *nivåerna* på missnöjet kan skilja sig åt (8). Det senare framkommer även av diagram 9, i vilken man kan urskilja att missnöjet varit mera utbrett (statistiskt säkerställt!) på vissa håll och mindre utbrett på andra. (Se även diagram 2:1 och 2:2 i bilaga 2!)

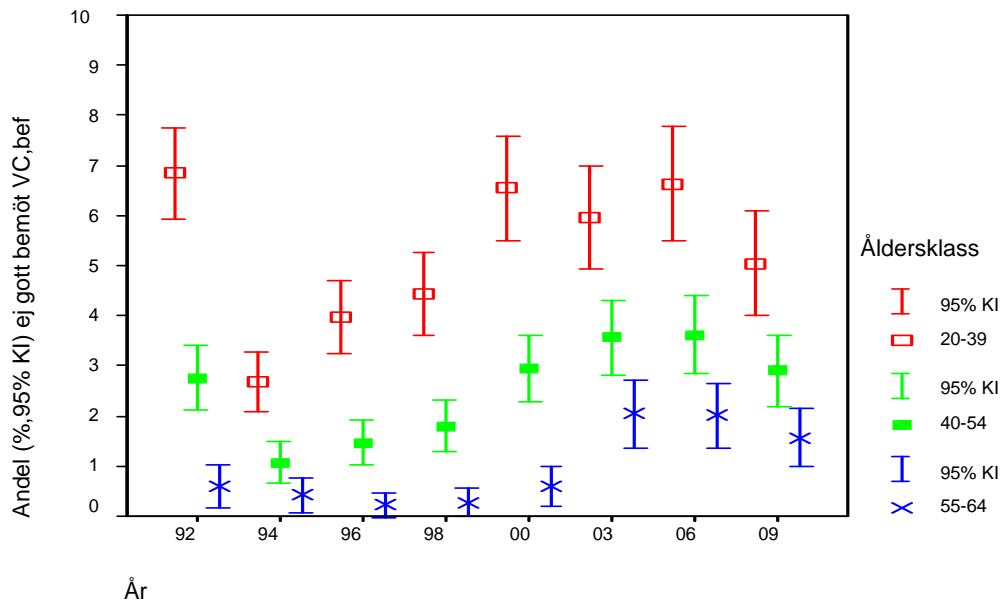
**Diagram 6a Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får ett gott bemötande av personalen på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår och kön. Avser personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*. (Befolkningsperspektivet.)**



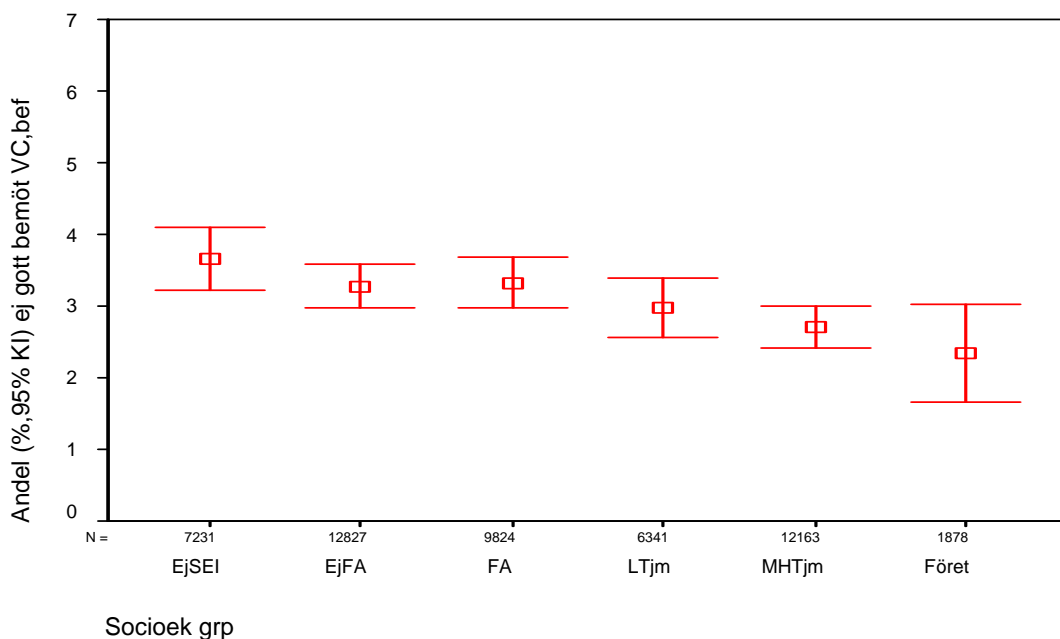
**Diagram 6b Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får ett gott bemötande av personalen på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår och kön. Avser personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månaders perioden. (Patientperspektivet.)**



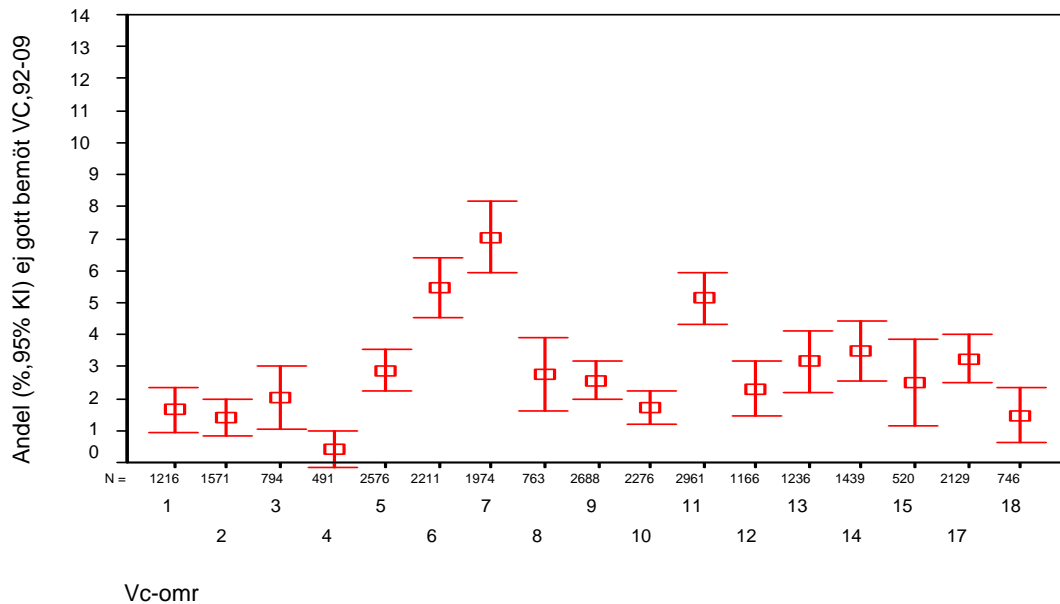
**Diagram 7 Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får ett gott bemötande av personalen på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår och åldersklass.** Avser personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månadersperioden. (Patientperspektivet.)



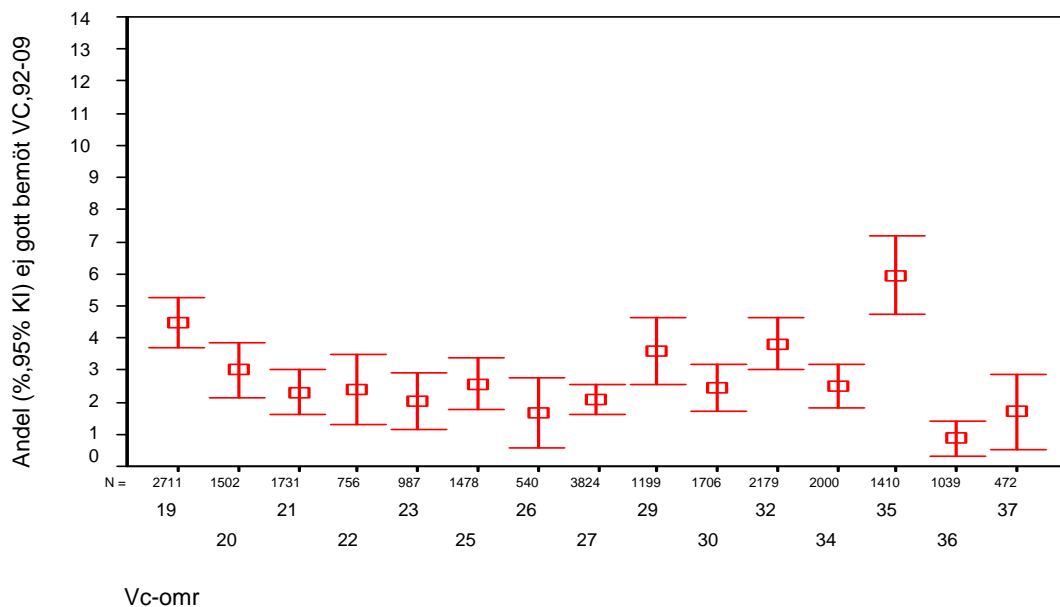
**Diagram 8 Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får ett gott bemötande av personalen på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter socioekonomisk grupptillhörighet (Se bilaga 1!).** Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/distriktsläkarmottagningar och avser åren 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009. (Befolkningsperspektivet.)



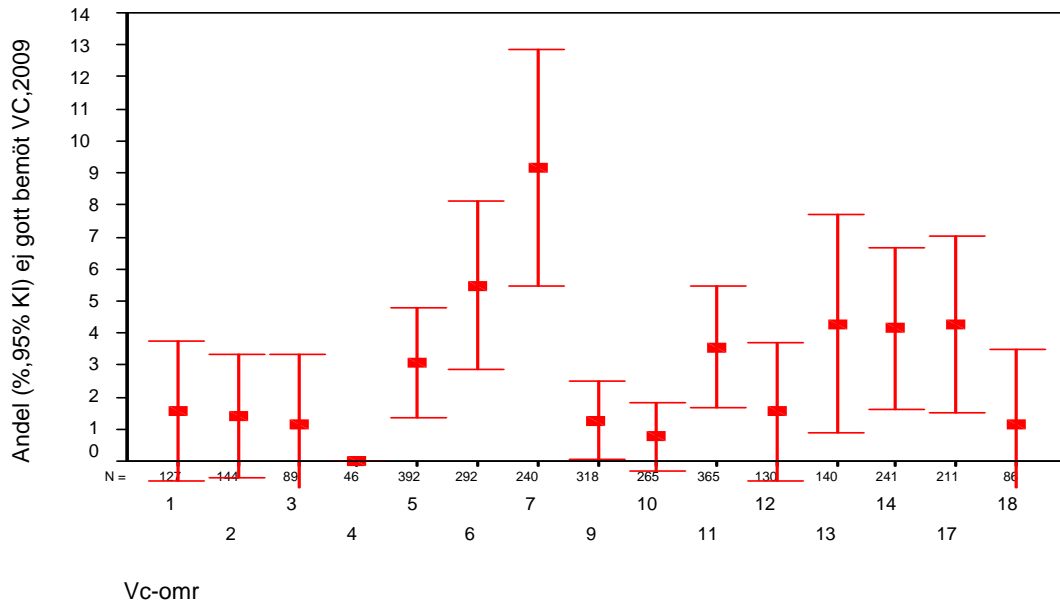
**Diagram 9a Andel (% , 95% konfidensintervall) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får ett gott bemötande av personalen på Din vårdcentral/ distriktsläkarmottagning?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!).** Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/ distriktsläkarmottagningar och åren 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009. (Befolkningsperspektivet.)



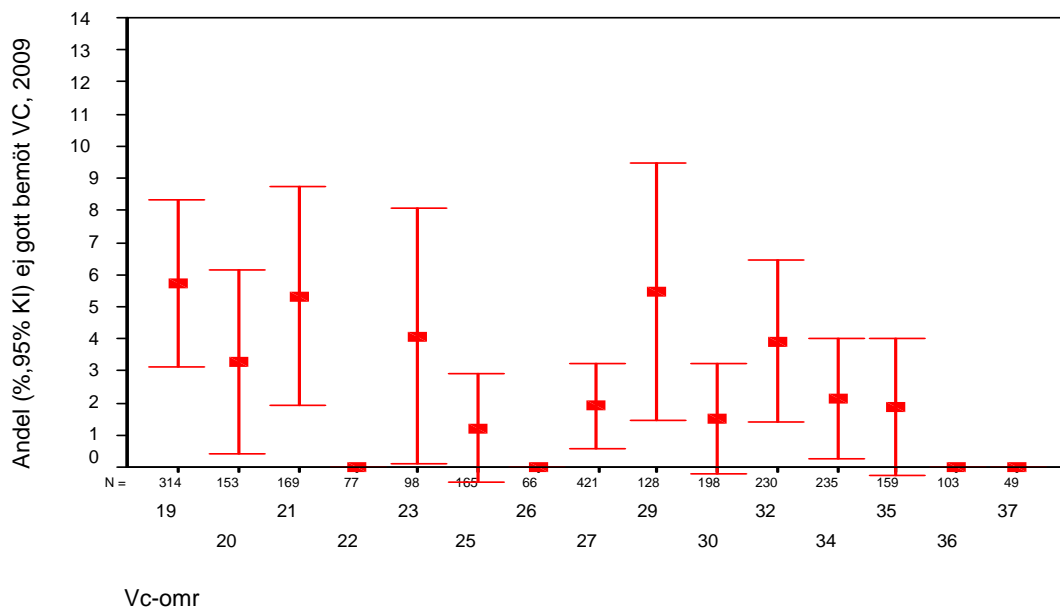
**Diagram 9a forts. Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får ett gott bemötande av personalen på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!).** Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/distriktsläkarmottagningar och åren 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009. (Befolkningsperspektivet.)



**Diagram 9b Andel (% , 95% konfidensintervall) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får ett gott bemötande av personalen på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/ distriktsläkarmottagningar. Avser rapporteringen **2009**. (Befolkningsperspektivet.)**



**Diagram 9b forts. Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får ett gott bemötande av personalen på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/ distriktsläkarmottagningar. Avser rapporteringen **2009**. (Befolkningsperspektivet.)**



### 2.2.3 Tid för att berätta, fråga och resonera med läkaren om tankar och känslor kring hälsoproblemen

Enkätfrågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* har funnits med i landstingets befolkningsenkät sedan 1998. Hur frågan besvarat ur ett befolkningsperspektiv (brukarperspektiv) framgår av diagram 10a och ur ett patientperspektiv (besökt läkare) av diagram 10b. Perspektiven pekar på att en negativ utveckling fram till 2003 bromsats upp och vänts till en positiv, i synnerhet för män.

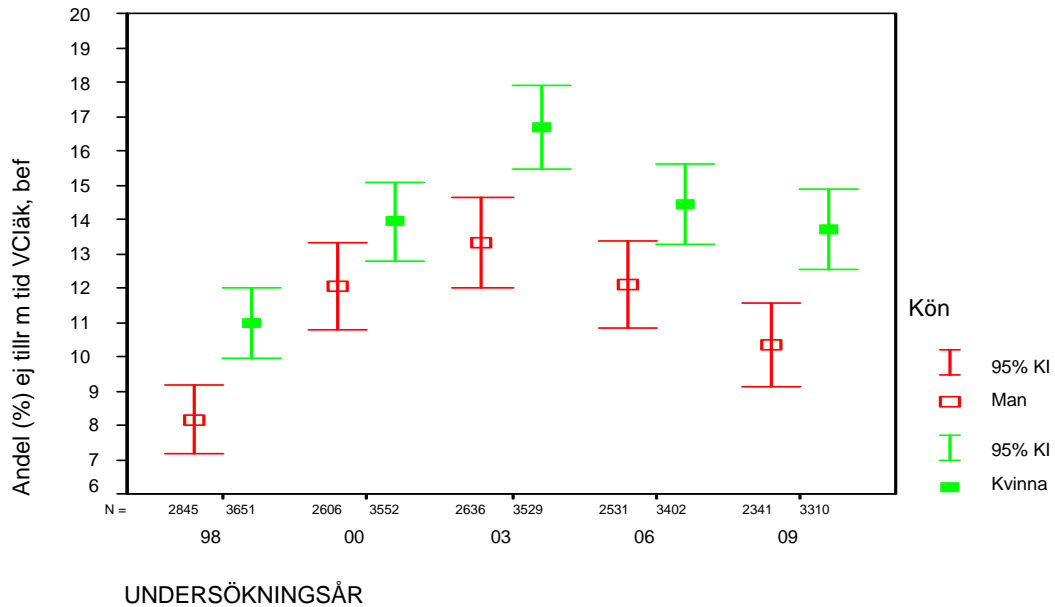
Missnöjet med tidsutrymmet i läkarkonsultationen är störst bland yngre och minskar uppåt i åldrarna (diagram 11). Kopplingen till den socioekonomiska faktorn (diagram 12) är mera framträdande än kopplingen till åldersfaktorn.

Uppfattningarna om det disponibla tidsutrymmet i läkarkonsultationen skiljer sig åt en del mellan vårdcentralsområdena. Diagram 13a-c avslöjar flera statistiskt signifikanta skillnader om vårdcentralsområdena jämförs med varandra. Variationen områdena emellan är rätt iögonfallande. Andelen som anser att man inte får tillräckligt med tid i läkarkonsultationen (diagram 13c) varierar nämligen från cirka 2 procent (By vårdcentral) till cirka 30 procent (Jakobsgårdarnas vårdcentral). De skillnader som framträder torde ha en del att göra med olikheter i läkarbemanningen. "Många ordinarie distriktsläkare" har nämligen visats inverka positivt på tidsutrymmet i läkarkonsultationen och "få ordinarie distriktsläkare och många stafettläkarveckor" negativt (8).

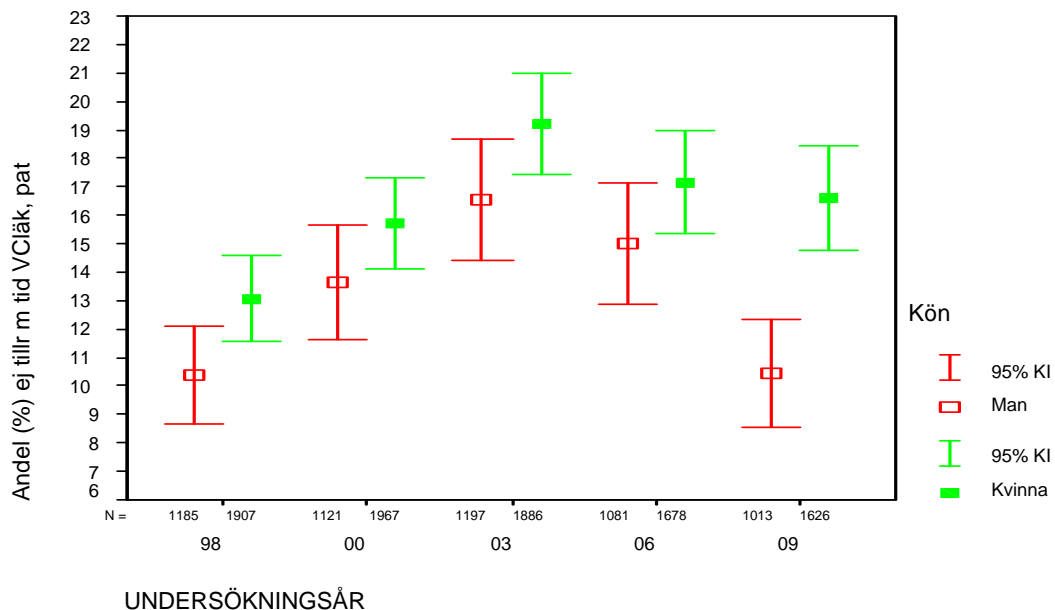
Hur andelen brukare som varit missnöjda med tidsutrymmet i läkarkonsultationerna utvecklats över tid vårdcentral för vårdcentral framgår ur bilaga 2 (diagram 3:1-28). Vårdcentralsvisa jämförelser med utvecklingen för samtliga vårdcentraler i länet (diagram 3:29) visar att utvecklingen för alla vårdcentraler kan anses vara *ungefär* densamma som den genomsnittliga. Förändringarna över tid är dock på många håll rätt diffusa. *Nivåerna* – senare års nivåer (diagram 13a-c) – hellre än trendutvecklingarna blir därmed det som framför allt skiljer vårdcentralsområdena åt.

Antalet 20-64-åringar som för närvarande anser att man inte får tillräckligt med tid i läkarkonsultationerna vid vårdcentralerna kan (bland de som brukar vända sig till landstingets vårdcentraler) uppskattas till mellan 14 000 och 15 000. Om missnöjet runt om i länet vore lika lite utbrett som bland de som brukar vända sig till By vårdcentral, så kan antalet missnöjda i länet komma att understiga 3 000.

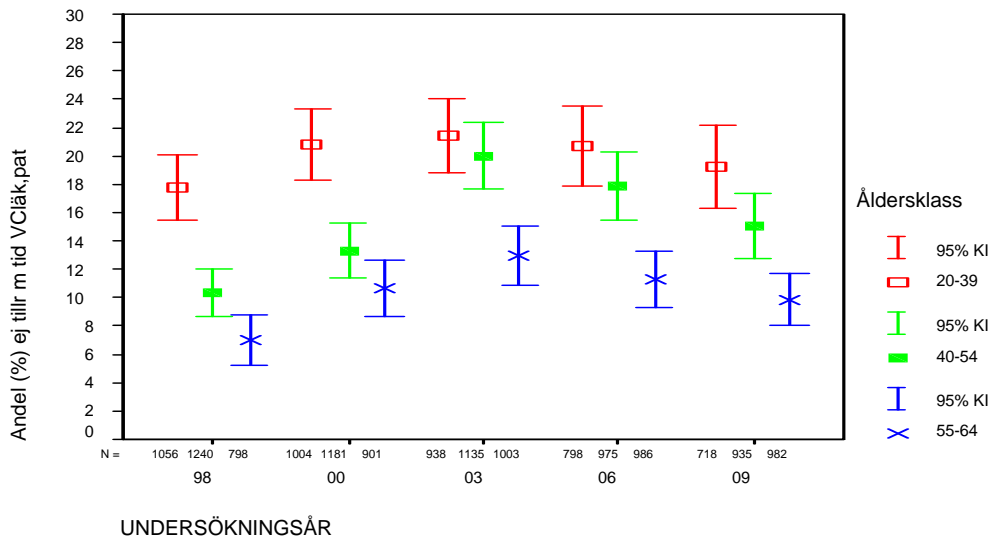
**Diagram 10a Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår och kön. Avser personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



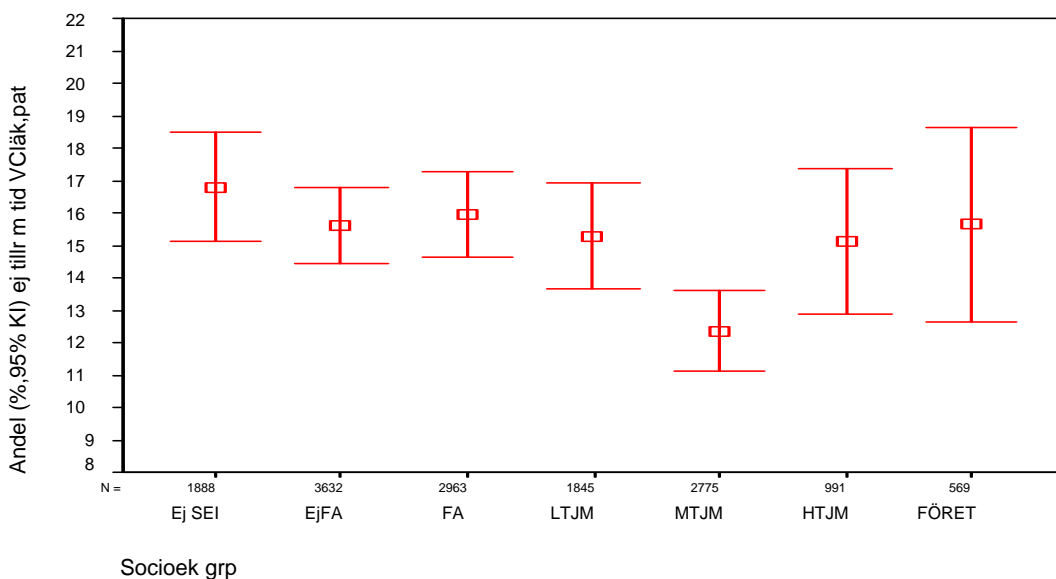
**Diagram 10b Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår och kön. Avser personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månadersperioden. (Patientperspektivet.)**



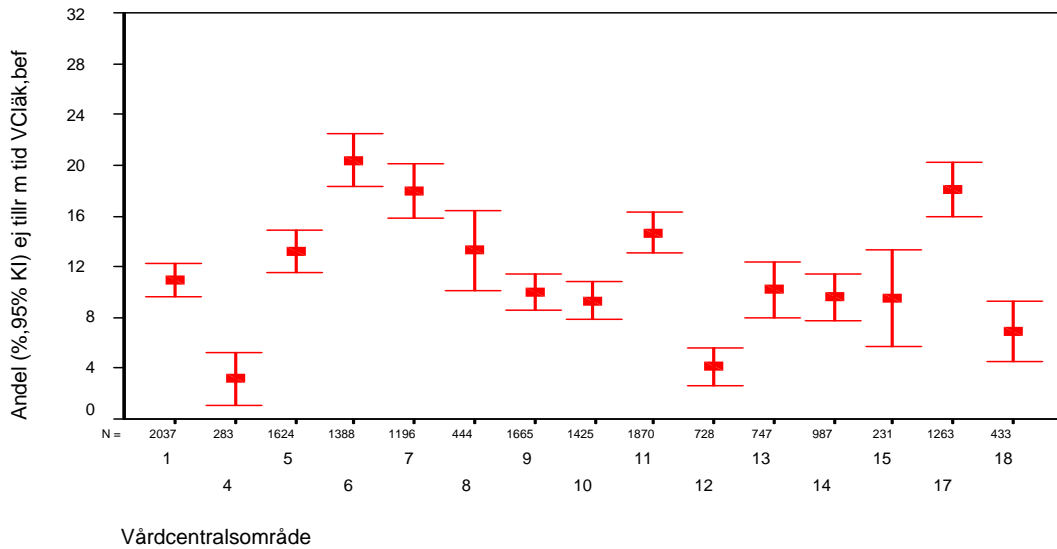
**Diagram 11 Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår och åldersklass. Avser personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månadersperioden. (Patientperspektivet.)**



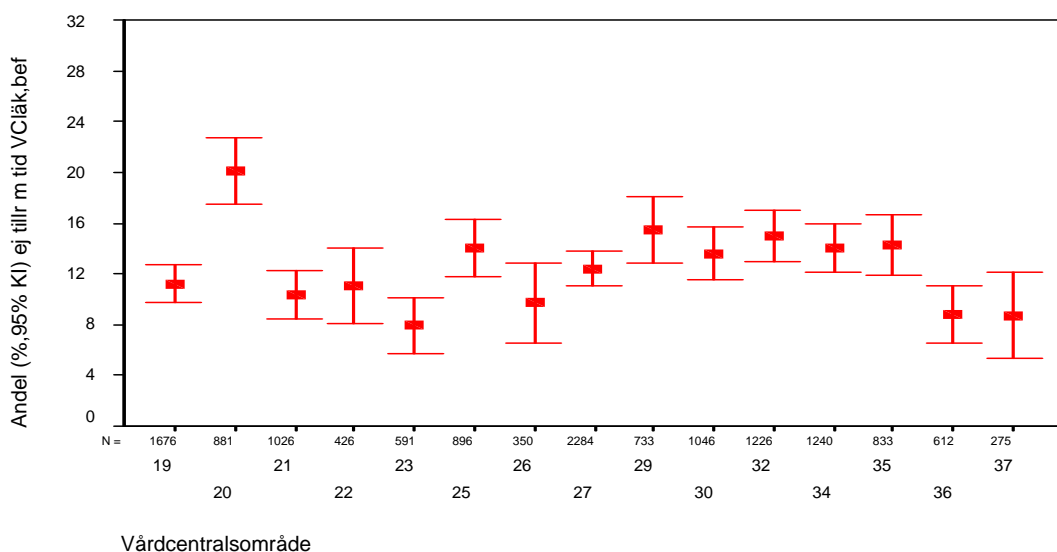
**Diagram 12 Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter socioekonomisk gruppstillhörighet (Se bilaga 1!). Andelarna är beräknade på personer som i första hand brukar vända sig till någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler/distriktsläkarmottagningar och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månadersperioden och avser åren 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009. (Patientperspektivet.)**



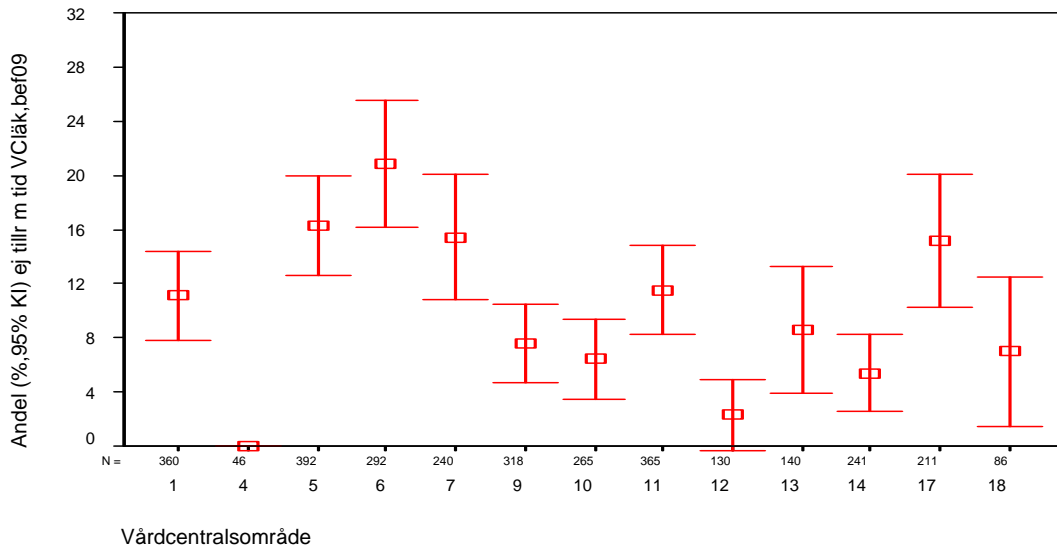
**Diagram 13a Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). (Avser undersökningarna 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*. (Befolkningsperspektivet.))**



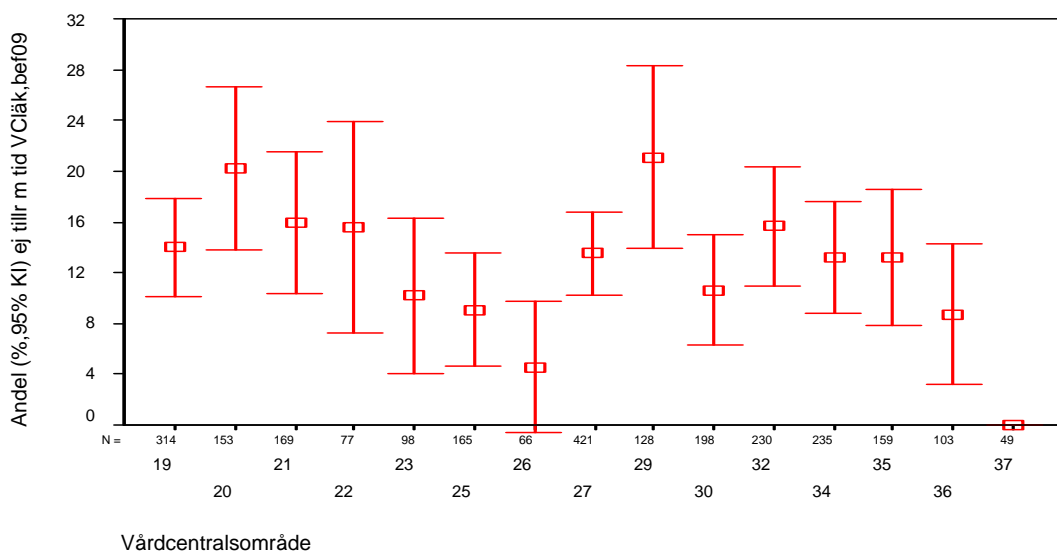
**Diagram 13a forts. Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). (Avser undersökningarna 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*. (Befolkningsperspektivet.))**



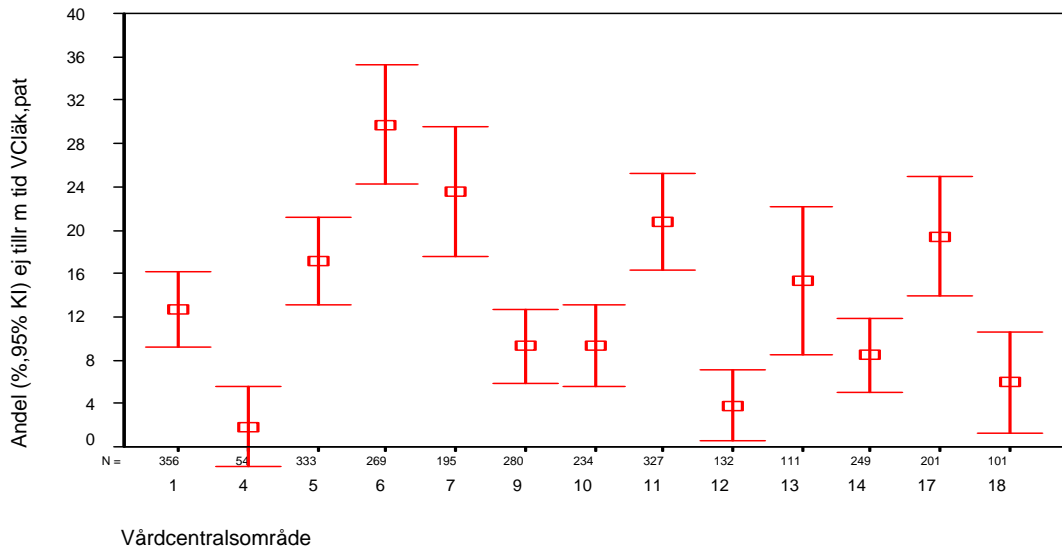
**Diagram 13b Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). (Avser 2009 års undersökning och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



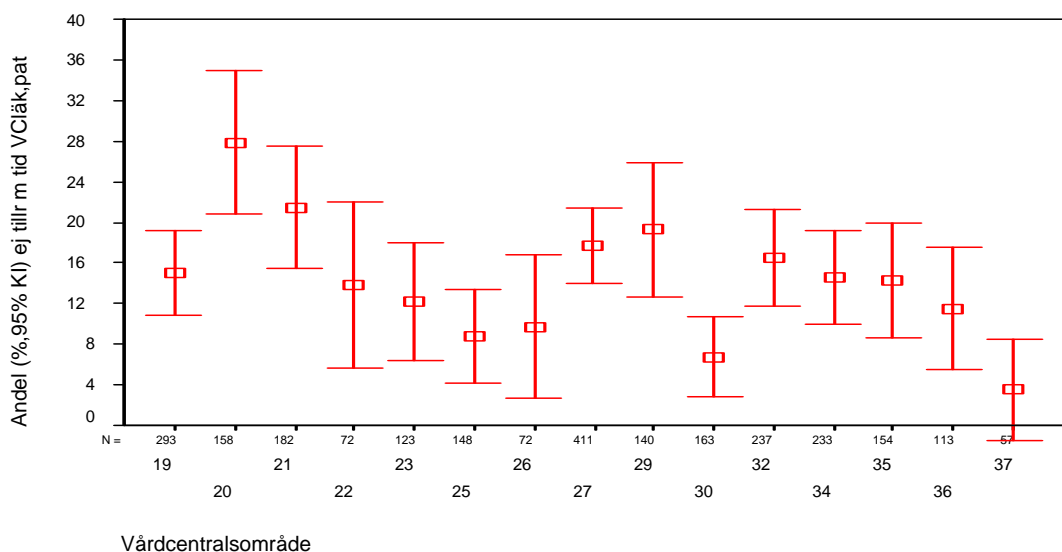
**Diagram 13b forts. Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). (Avser 2009 års undersökning och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



**Diagram 13c Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!).** (Avser undersökningarna 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månadersperioden. (Patientperspektivet.))



**Diagram 13c forts. Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!).** (Avser undersökningarna 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månadersperioden. (Patientperspektivet.))



## 2.2.4 Läkarens lyssnande

"Att bli lyssnad till" har, som inledningsvis omnämnts, visats vara det allra viktigaste när patienter själva får önska vad de skulle vilja ha inflytande över i sjukvården.

Att vara en god lyssnare – att *lyssna med intresse och uppmärksamhet* – handlar om empati och god kommunikation.

I vilken utsträckning man som vårdgivare (läkare) "*lyssnat med intresse och uppmärksamhet*" har i landstingets postenkätundersökningar följts upp med frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* Frågan har funnits med i de fyra senaste undersökningarna, alltså sedan vårvintern 1998. Hur frågan besvarats under åren framgår av diagram 14a-b. Andelen med lyssnandet missnöjda synes efter 2000 ha stabiliserats runt 8 procent bland män och 12 procent bland kvinnor. Det innebär i nuläget uppskattningsvis ungefär 12 000 missnöjda bland de 20-64-åringar som brukar vända sig till landstingets vårdcentraler.

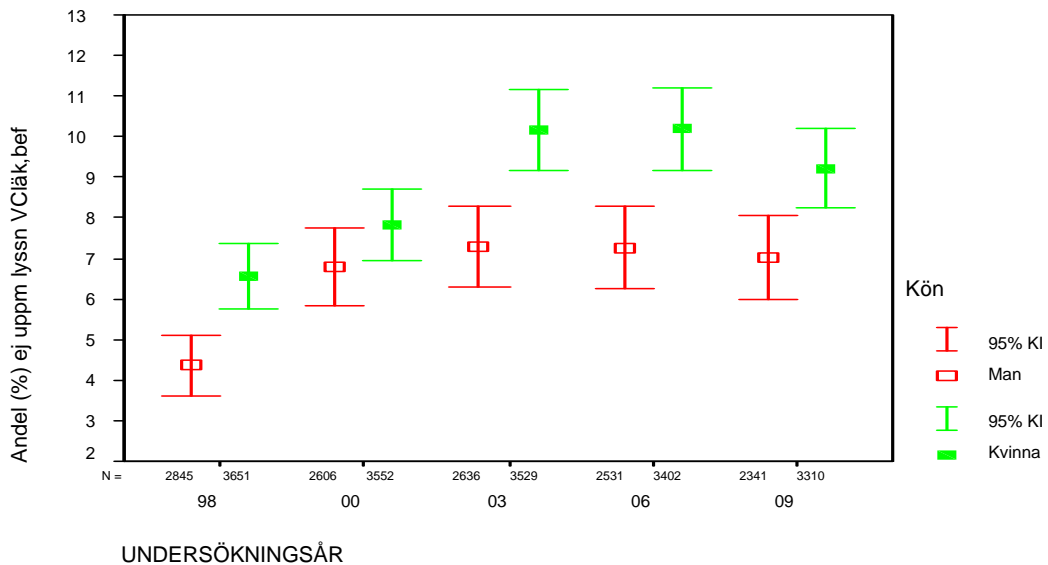
Kopplingen till åldersfaktorn (diagram 15) är mera framträdande än kopplingen till den socioekonomiska faktorn (diagram 16). Missnöjet med läkarens uppmärksamhet i lyssnandet är mest utbrett bland yngre och minst utbrett bland äldre, alltså samma förhållande som visat sig råda beträffande missnöjet med tidsutrymmet i läkarkonsultationen. (De som rapporterat ett missnöje med läkarens lyssnande brukar vanligtvis också rapportera ett missnöje med det tidsutrymme man fått för att berätta, fråga och resonera om sina hälsoproblem (8).)

Det har från tidigare utredningsarbete (8) framkommit att vårdcentraler med många brukare som rapporterat "brist på tid" i läkarkonsultationen också utmärker sig med "brist på uppmärksam lyssnande" från läkarens sida. En logisk följd av detta är att, som också påvisats i tidigare utredningsarbete, "många ordinarie distriktsläkare" inverkar positivt på patienternas upplevelser av såväl tidsutrymmet i läkarkonsultationen som läkarens lyssnande och "få ordinarie distriktsläkare och många stafettläkarveckor" negativt (8).

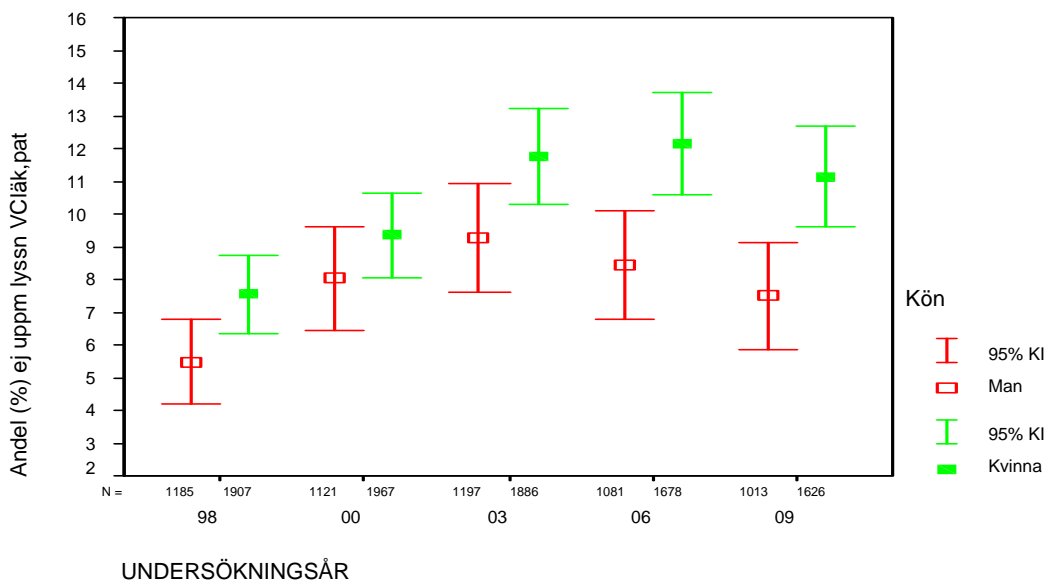
I diagram 17a-b kan man finna att andelen med läkarens lyssnande missnöjda är mångdubbelt högre på vissa håll (som Jakobsgårdarnas vårdcentral, Kvarnsvedens vårdcentral och vårdcentralen på Ludvika lasarett) än på andra (som Grycksbo vårdcentral och Långshyttans vårdcentral). Om andelen missnöjda vore som den som gäller för Grycksbo vårdcentral och Långshyttans vårdcentral på alla håll, så skulle antalet med läkarens lyssnande missnöjda kunna understiga 4 000 istället för nuläget 12 000.

Hur utvecklingen över tid ser ut på vårdcentralsnivå framgår ur bilaga 2 (diagram 4:1-28). Vårdcentralsvisa jämförelser med den genomsnittliga utvecklingen (diagram 4:29) pekar på att en fokusering på senare års *nivåer* (diagram 17a-b) ger en bättre utgångspunkt för överväganden om befogade förbättringsåtgärder än vad ofta – som det visar sig – lite diffusa förändringar över tid ger. (Ställningstagandet kring missnöjet med tidsutrymmet i läkarkonsultationen blev i princip detsamma.)

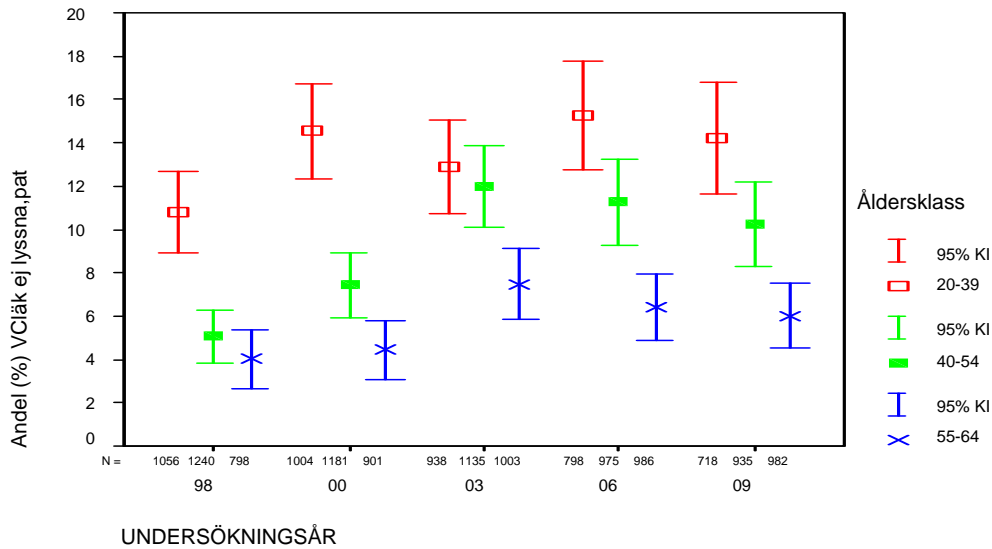
**Diagram 14a Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår och kön. Avser personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*.(Befolkningsperspektivet.)**



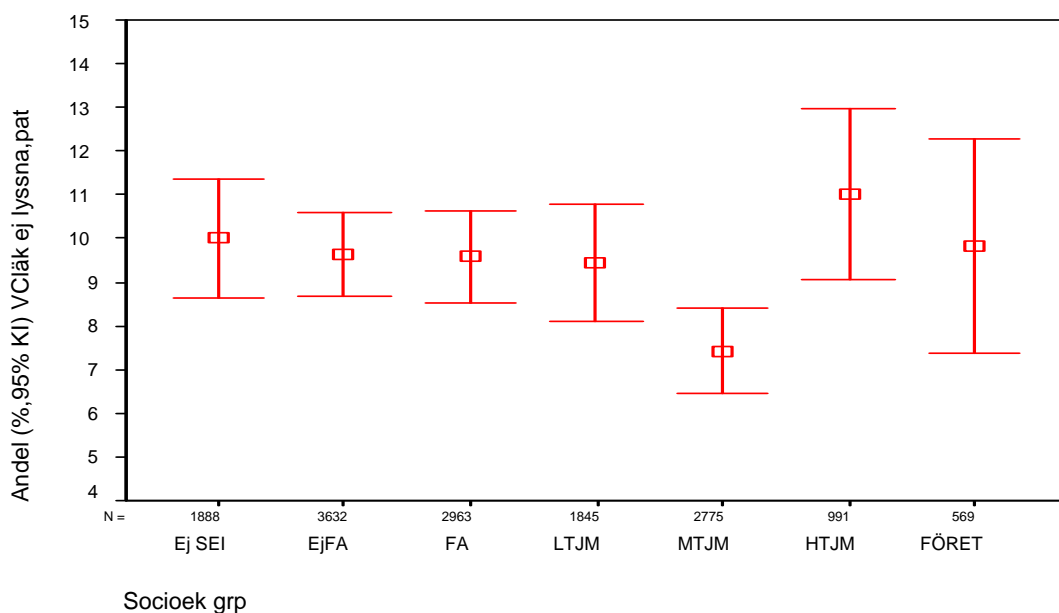
**Diagram 14b Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår och kön. Avser personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* Och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månaders perioden. (Patientperspektivet.)**



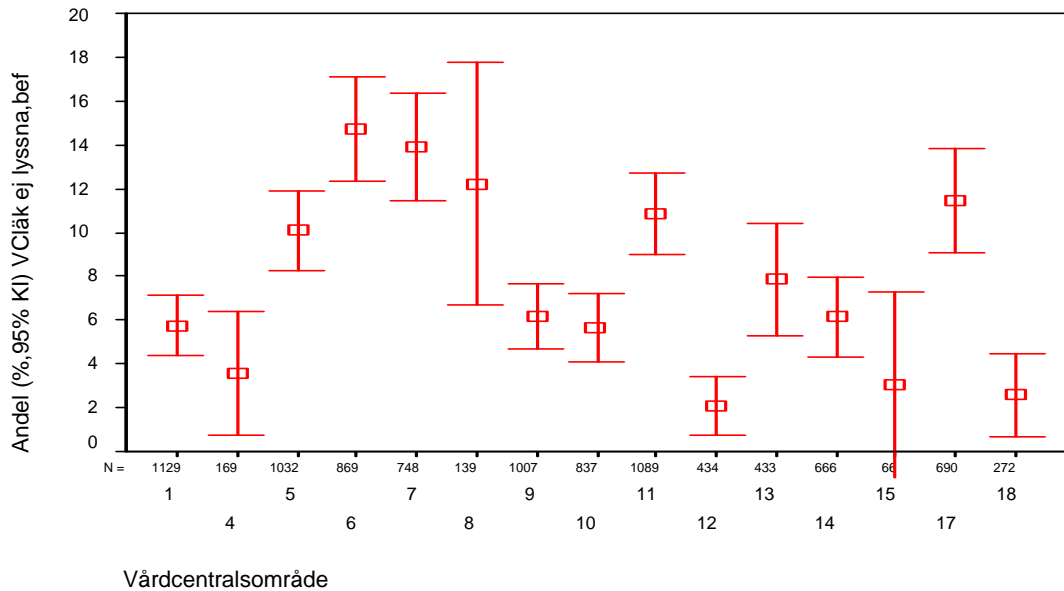
**Diagram 15** Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår och åldersklass. Avser personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månadersperioden. (Patientperspektivet.)



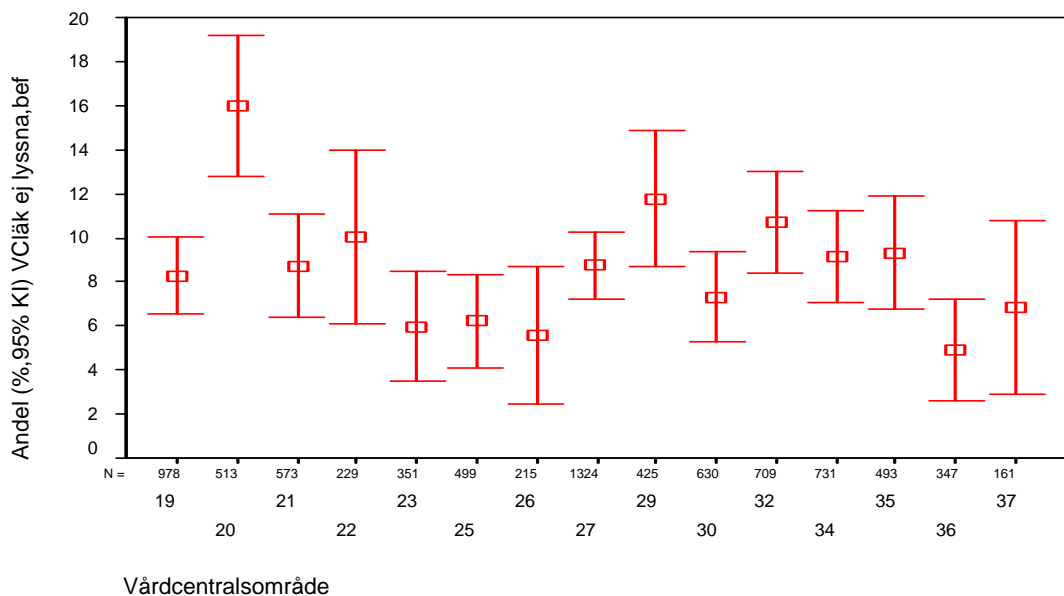
**Diagram 16** Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår och socioekonomisk grupp (Se bilaga 1!) Avser undersökningarna 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månadersperioden. (Patientperspektivet.)



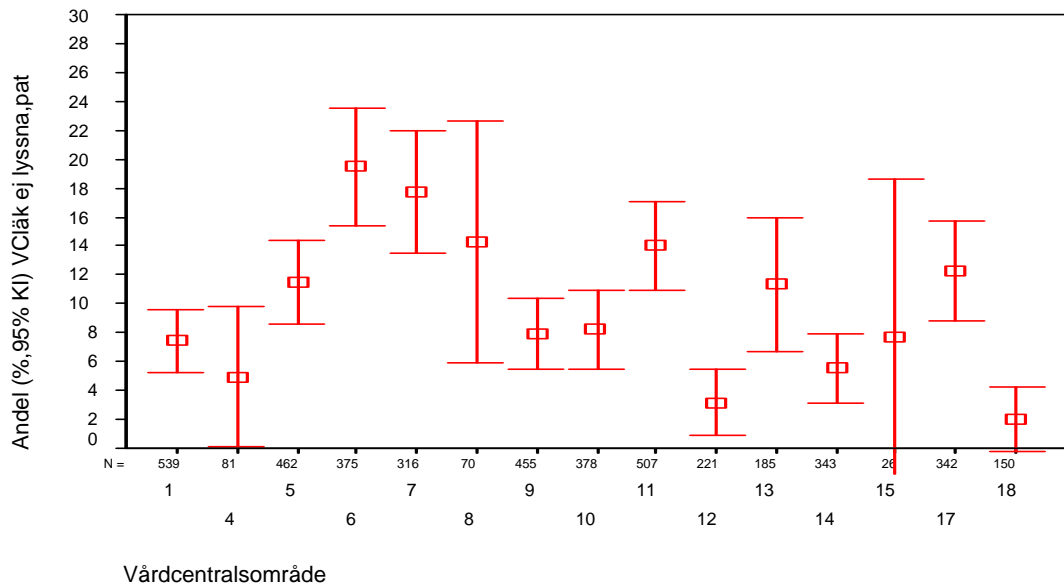
**Diagram 17a Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!).** Avser undersökningarna 2003, 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*. (Befolkningsperspektivet.)



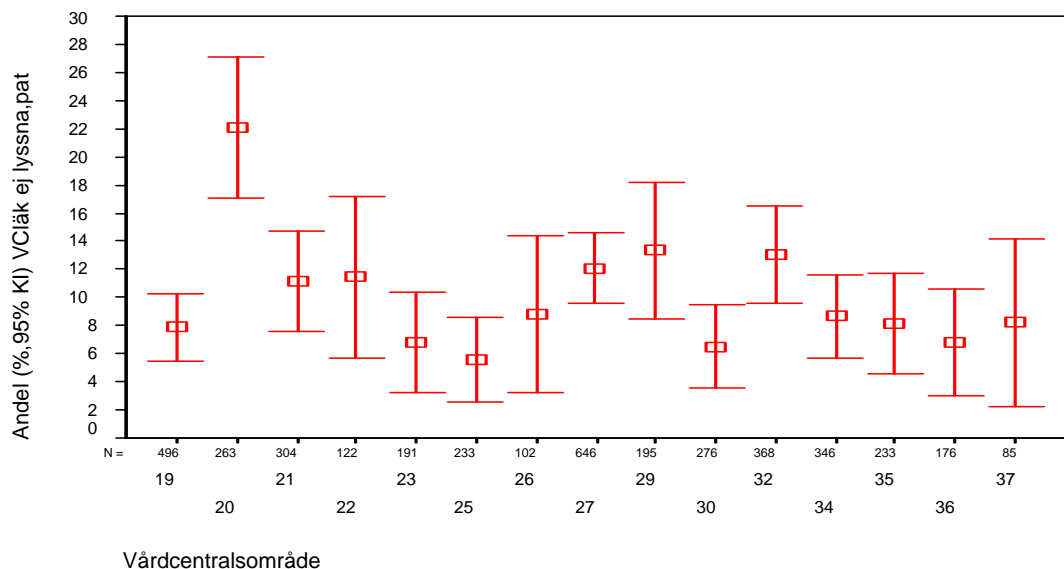
**Diagram 17a forts. Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!).** Avser undersökningarna 2003, 2006 och 2006 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*. (Befolkningsperspektivet.)



**Diagram 17b Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!).** Avser undersökningarna 2003, 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månaders perioden. (Patientperspektivet.)



**Diagram 17b forts. Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!).** Avser undersökningarna 2003, 2006 och 2006 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månaders perioden. (Patientperspektivet.)



## 2.2.5 Uppfattningar om undersökningar och behandlingar

Fram till och med vårvintern 2000 tenderade andelen *Nej*-svar på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* att öka. Den negativa utvecklingen har därefter bromsats upp. De senaste årens rapportering tyder närmast på att det skett en stabilisering kring de nivåer som gällde vid millenniumskiftet och 2003 (diagram 18a).

Antalet 20-64-åringar i länet som inte brukar vara nöjda med de undersökningar och behandlingar som man får på "sin" vårdcentral kan uppskattas uppgå till mellan 9 000 och 10 000.

"Undersökningar och behandlingar" torde (8) för uppgiftslämnarna vanligtvis i första hand referera till undersökningar och behandlingar av *kroppsliga åkommor* och till *läkarens förmåga till "observation och diagnosställande"*. Det gör att åkommor av *psykosocialt* slag och läkarens förmåga på det *kommunikativa* planet sannolikt ofta förbises när en fråga som *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* skall besvaras.

Det har tidigare framkommit att yngre personer oftare är missnöjda med undersökningar och behandlingar på "sin" vårdcentral än äldre. Detta gäller fortfarande (diagram 19 och 20). Könsfaktorn kan däremot anses sakna betydelse (diagram 18a-b).

Det har sedan länge varit känt att missnöjet med distriktsläkarens undersökningar och behandlingar varit mera utbrett på vissa håll än på andra. Diagram 22a-c visar hur variationen på *vårdcentralsnivån* ser ut i ett långt och kort tidsperspektiv.

"Många ordinarie distriktsläkare" har visats (8) inverka positivt på patienternas upplevelser av distriktsläkarens undersökningar och behandlingar och "få ordinarie distriktsläkare och många stafettläkarveckor" negativt.

Om nivån missnöjda på alla håll i länet vore som bland personer som vänder sig till Grycksbo vårdcentral (eller By vårdcentral), så skulle antalet minska från mellan 9 000 och 10 000 till mellan 2 000 och 3 000.

Diagram 5:1-28 i bilaga 2 visar på utvecklingen över tid från 1994 och framåt på vårdcentralsnivå. Jämförelser med den genomsnittliga utvecklingen (diagram 5:29) visar – då hänsyn tas till slumpavvikelserna – att de flesta vårdcentraler kan anses ha en utveckling *ungefär* som den genomsnittliga och att fokus på *nivån* hellre än på utvecklingen över tid kan vara vägledande om ambitionen är att minska antalet missnöjda brukare.

*Ingen* vårdcentral uppvisar en signifikant lägre andel missnöjda 2009 jämfört med den andel som gällde vid den första mätningen 1994. Fem vårdcentraler uppvisar däremot en signifikant högre andel. Hit hör vårdcentralen Jakobsgårdarna, Leksands vårdcentral, Solsidans vårdcentral, Smedjebackens vårdcentral och Orsa

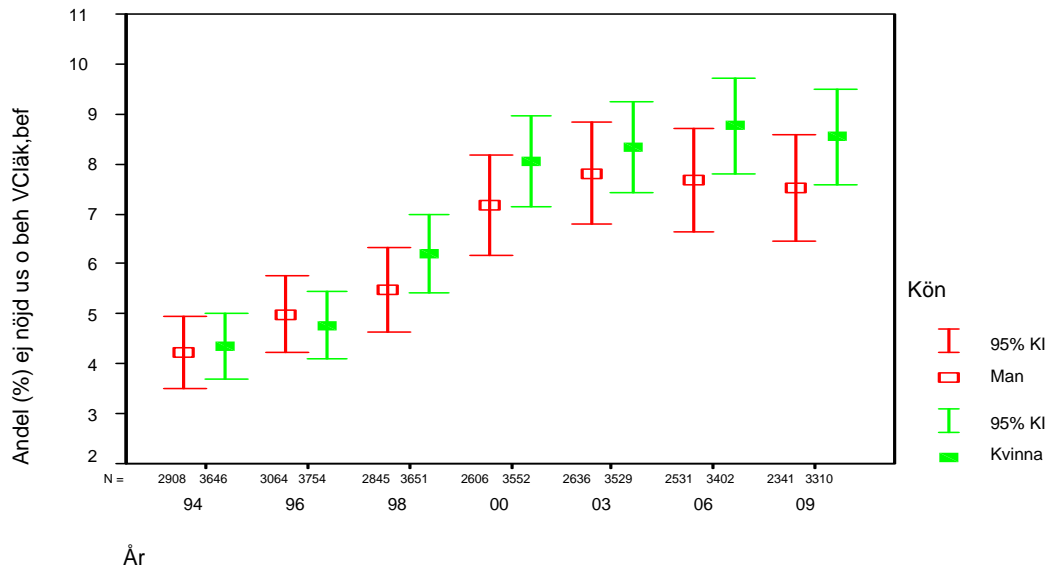
vårdcentral. (För Kvarnsvedens vårdcentral har en försämring skett från cirka 5 – 7 procent missnöjda 1994 – 1996 till cirka 14 – 18 procent 2006 – 2009.)

För några vårdcentraler har andelen med distriktsläkarens undersökningar och behandlingar missnöjda varit påtagligt stabil från mätning till mätning. Ett tydligt exempel är Grycksbo vårdcentral (bilaga 2: diagram 5:9). För den vårdcentralen (och några till) kan man med fördel använda den genomsnittliga andelen missnöjda för hela undersökningsperioden (diagram 22a eller 22c) som ett träffsäkert mått på hur brukarna (patienterna) *uppfattar* läkarnas förmåga eller – mera precist – *brist på förmåga* att leverera undersökningar och behandlingar på det sätt som man önskar. Andra vårdcentraler som kan anses ha haft stabila andelar och för vilka man också med fördel använda den genomsnittliga andelen missnöjda för hela undersökningsperioden (diagram 22a eller 22c) som ett träffsäkert mått är By vårdcentral, vårdcentralen på Borlänge sjukhus (numera benämnd Domnarvets vårdcentral), Norslunds vårdcentral, Britsarvets vårdcentral, Gagnefs vårdcentral, Grängesbergs vårdcentral, Grangärde vårdcentral, Malungs vårdcentral, vårdcentralen Lima/Sälen, Rättviks vårdcentral, vårdcentralen Bäckaskog i Vansbro, Älvdalens vårdcentral och Särna vårdcentral. (Vårdcentraler som kännetecknas av stabila andelar kan skilja sig åt vad gäller *nivåer*. Missnöjet kan därmed med fog påstås ha varit mindre utbrett *år efter år* på vissa håll.)

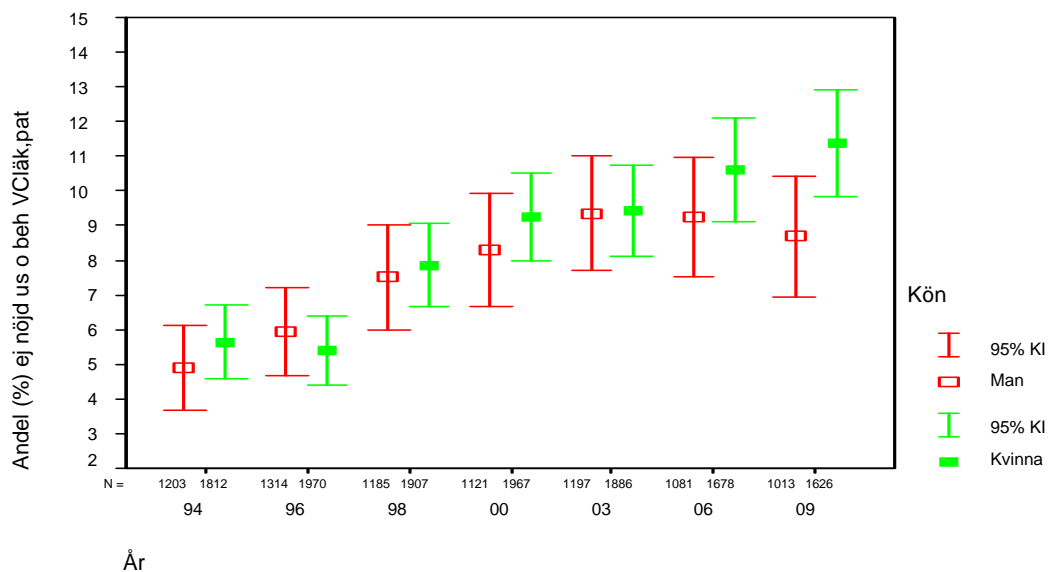
För sju vårdcentraler, däribland Tiskens vårdcentral (bilaga 2: diagram 5:8) och Sätters vårdcentral (bilaga 2: diagram 5:25), avviker enbart *ett* undersökningsutfall på ett statistiskt säkerställt sätt från något av de övriga undersökningsutfallen. Det gör att man också för dessa sju med fördel kan använda den genomsnittliga andelen missnöjda för hela undersökningsperioden som ett träffsäkert mått på hur brukarna uppfattar läkarnas förmåga (brist på förmåga) att leverera undersökningar och behandlingar på det sätt som man önskar. (Det kan dock alltså handla om skillnader i *nivåer* mellan vårdcentralerna.)

För *åtminstone* 21 av 28 vårdcentraler skulle alltså genomsnittsvärdena (diagram 22a eller 22c) med fördel kunna användas som mått på brukarnas uppfattningar. Ett enstaka undersökningsutfall kan nog annars lätt få obefogat stor uppmärksamhet. Undantagen är egentligen bara en handfull vårdcentraler (framför allt Orsa vårdcentral (bilaga 2: diagram 5:22), Leksands vårdcentral (bilaga 2: diagram 5:14), Jakobsgårdarnas vårdcentral (bilaga 2: diagram 5:4) och Kvarnsvedens vårdcentral (bilaga 2: diagram 5:5)) som på 2000-talet uppvisat högre nivåer än på 1990-talet.

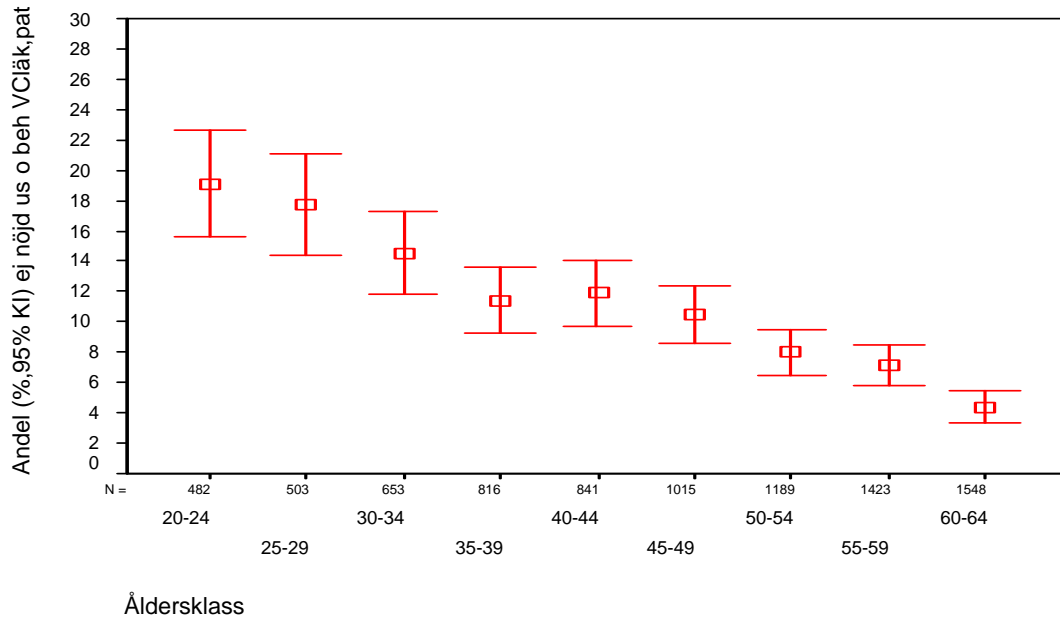
**Diagram 18a Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår och kön.** Avser personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?.* (Befolkningsperspektivet.)



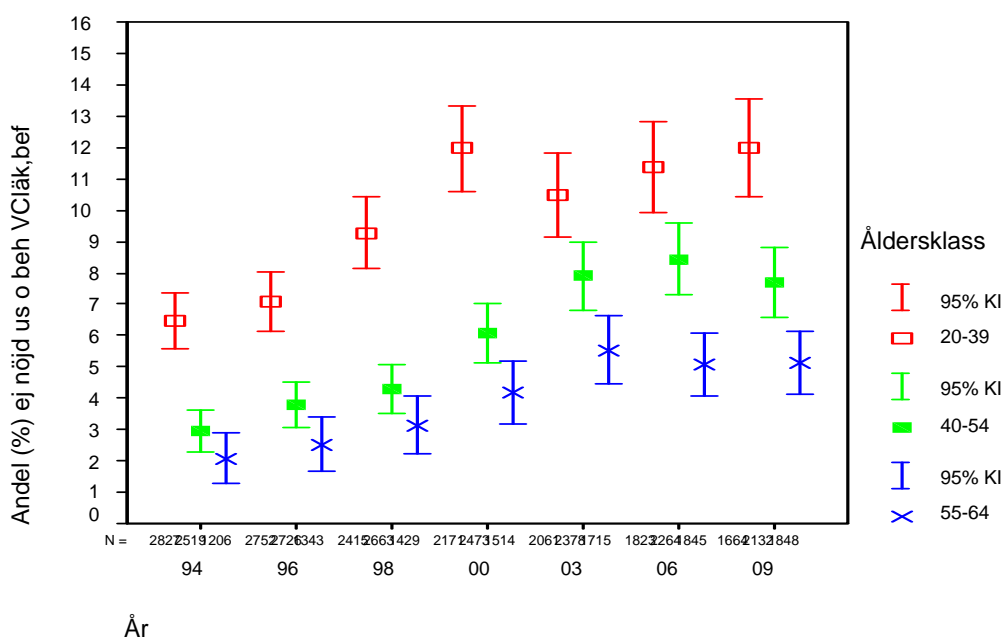
**Diagram 18b Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår och kön.** Avser personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månaders perioden. (Patientperspektivet.)



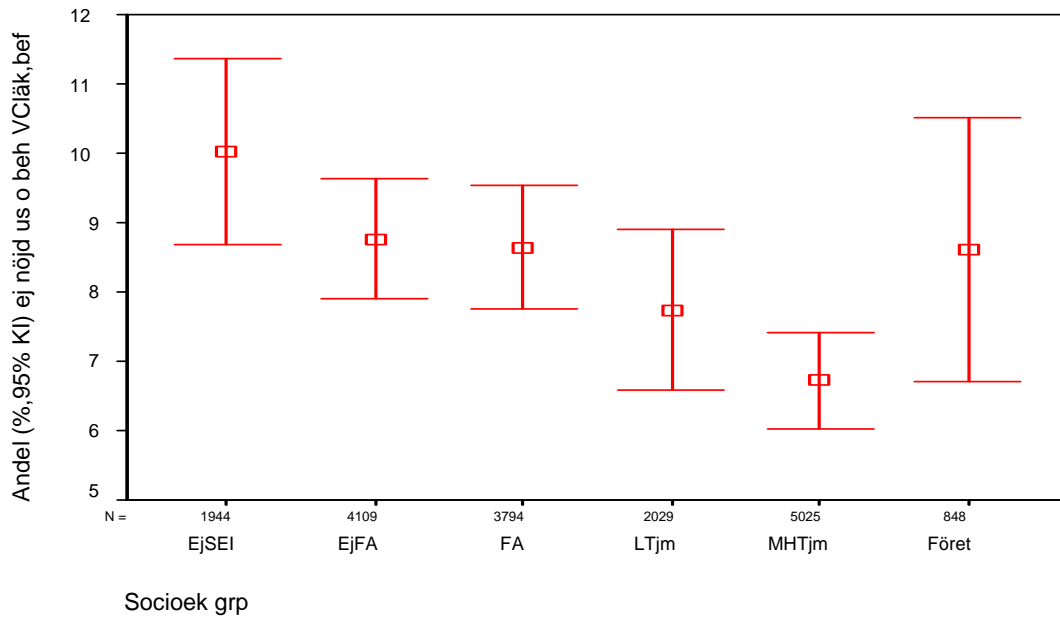
**Diagram 19** Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter åldersklass. Avser undersökningarna 2003, 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månaders perioden. (Patientperspektivet.)



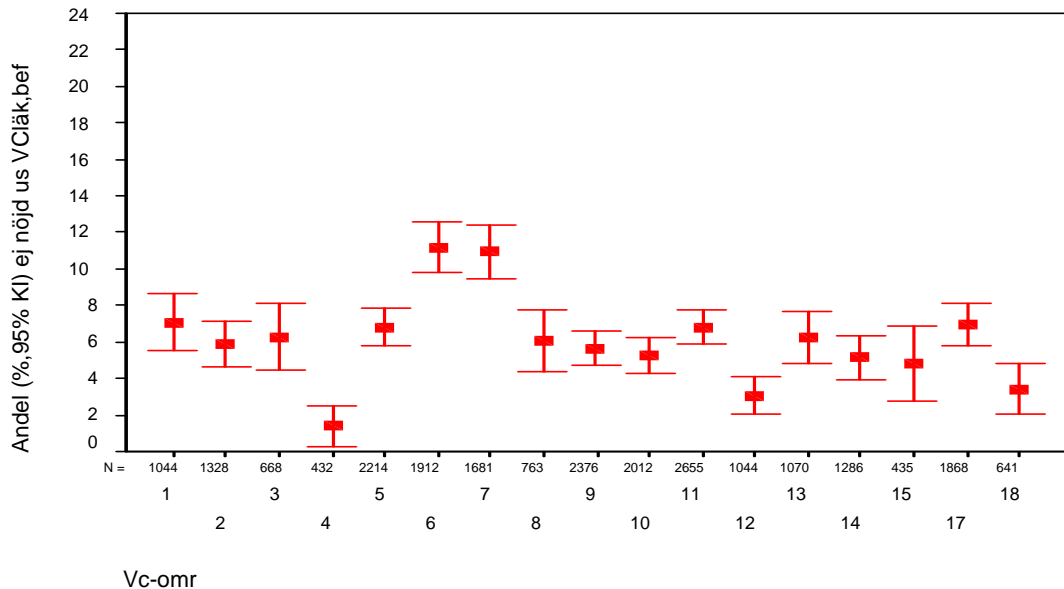
**Diagram 20** Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår och åldersklass. Avser personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*. (Befolkningsperspektivet.)



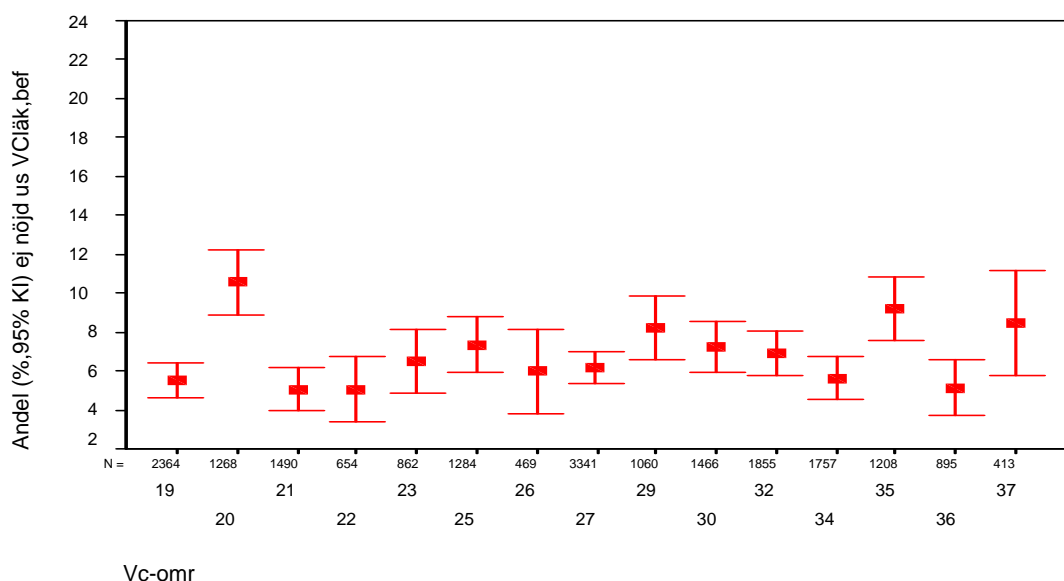
**Diagram 21 Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter socioekonomisk grupp (Se bilaga 1!). Avser undersökningarna 2003, 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



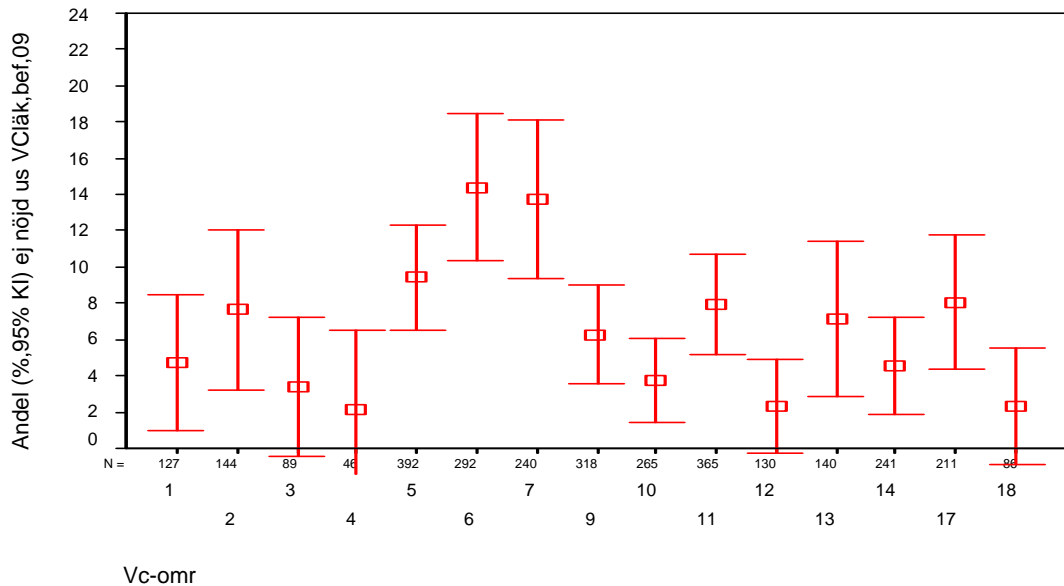
**Diagram 22a Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!).** Avser undersökningarna 1994, 1996, 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?.* (Befolkningsperspektivet.)



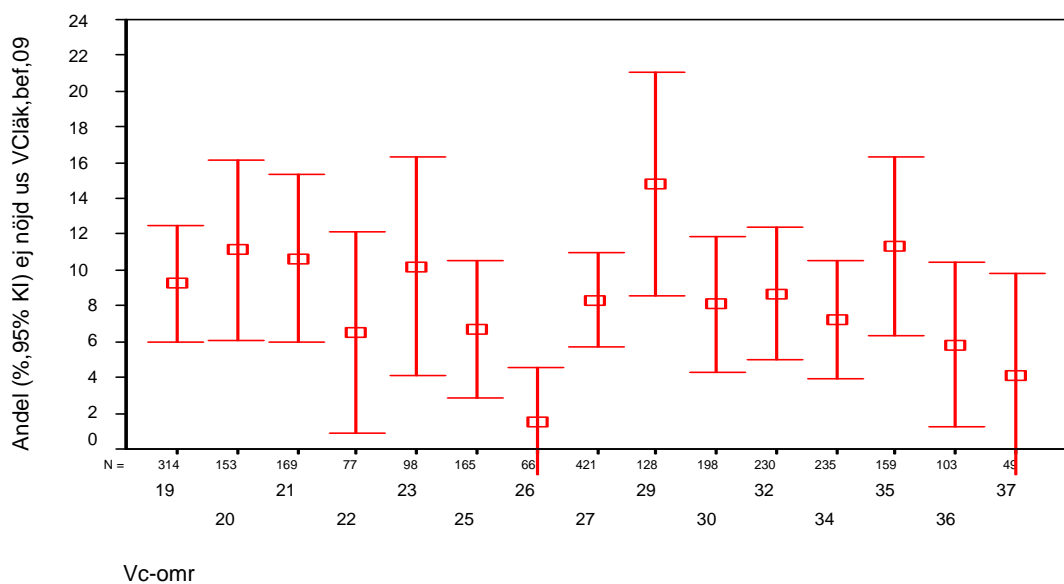
**Diagram 22a forts. Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!).** Avser undersökningarna 1994, 1996, 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?.* (Befolkningsperspektivet.)



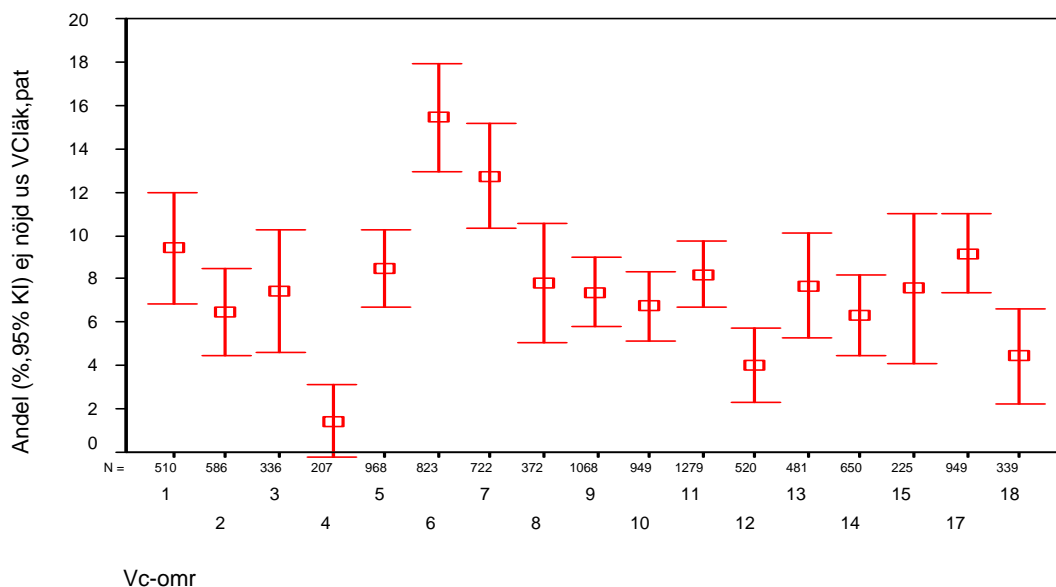
**Diagram 22b Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). Avser undersökningen 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?.* (Befolkningsperspektivet.)**



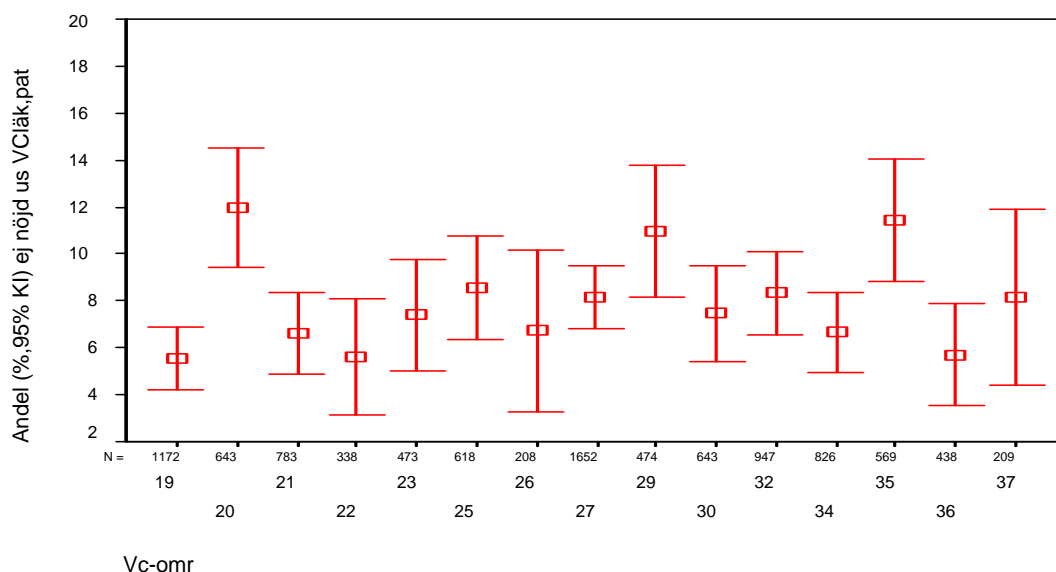
**Diagram 22b forts. Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). Avser undersökningen 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?.* (Befolkningsperspektivet.)**



**Diagram 22c Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!).** Avser undersökningarna 1994, 1996, 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månadersperioden. (Patientperspektivet.)



**Diagram 22c forts. Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!).** Avser undersökningarna 1994, 1996, 1998, 2000, 2003, 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månadersperioden. (Patientperspektivet.)



## 2.2.6 Hjälp för psykiska besvär

Frågan *Anser Du att Du får lika bra hjälp på Din vårdcentral/husläkarmottagning för psykiska besvär som för rent kroppsliga sjukdomar?* har använts fram till och med 2003 års undersökning. Från och med 2006 års undersökning omarbetades frågan något och fick då lydelsen *Anser Du att Du får bra hjälp på Din vårdcentral/husläkarmottagning för psykiska besvär?*

De tidigare undersökningarna pekade på att mellan 80 och 90 procent av 20-64-åringarna i länet inte bildat sig någon uppfattning om vårdcentralernas förmåga att ge bra hjälp för psykiska besvär (8). På frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* brukar däremot åtminstone 80 procent ha en uppfattning som bottnar i erfarenheter som man gjort. Det kan måhända tyckas något märkligt med tanke på all den psykosocial problematik som rapporterats sedan krisåren i samhällsekonomin under 1990-talets senare del. En förklaring till att så få rapporterat sig ha fått hjälp för psykiska besvär kan vara att man i allmänhet endast finner det motiverat att söka hjälp från vårdcentralerna för hälsoproblem som man betraktar som kroppsliga besvär ("organfel"). En annan förklaring kan vara att man som vårdsökande inte alltid insett att det faktiskt rör sig om ett klart samband mellan de kroppsliga besvär man haft och de psykosociala omständigheterna, exempelvis att värken i kroppen bottnat i långdragna sömnsvårigheter som man haft på grund av en ständig oro för en hushållsekonomi körd i botten eller för en ständigt pressande arbetssituation.

Behovet av psykosocial kompetens i primärvården har i tiotalet år belysts i utredningsarbetena kring landstingets befolkningsenkät, senast i utredningsarbetet kring 2006 års enkät (8).

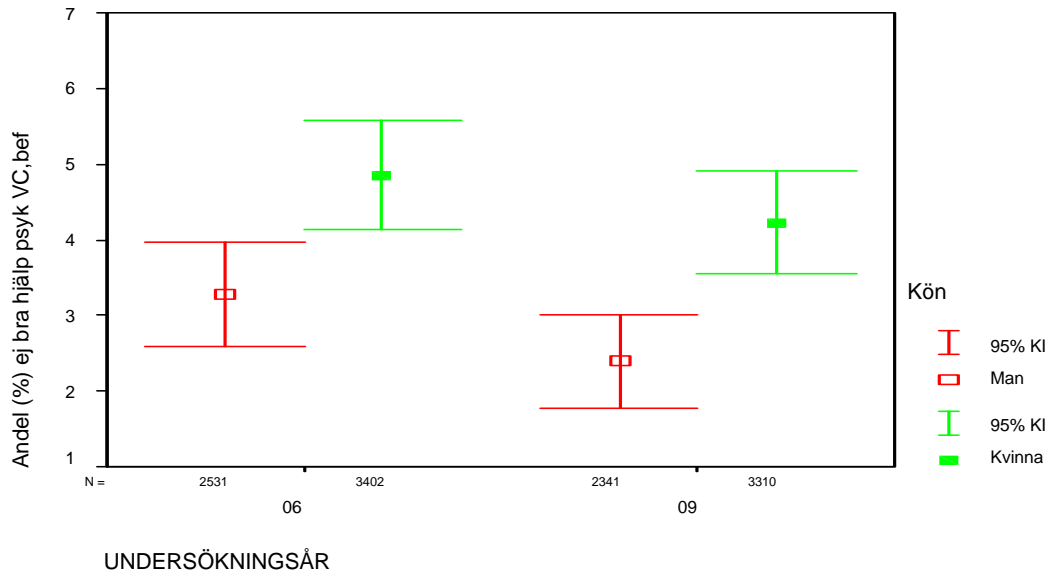
Landstinget Dalarna (9) har på senare år avsatt särskilda medel för förstärkning av den psykosociala kompetensen inom primärvården.

Diagram 23a-b visar andelen kvinnliga och manliga 20-64-åringar i länet som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får bra hjälp på Din vårdcentral/husläkarmottagning för psykiska besvär?*. Av diagrammen framgår att könsfaktorn har en viss betydelse. Det har även den socioekonomiska faktorn (diagram 25) och åldersfaktorn (diagram 24). Negativa omdömen rapporteras framför allt från yngre.

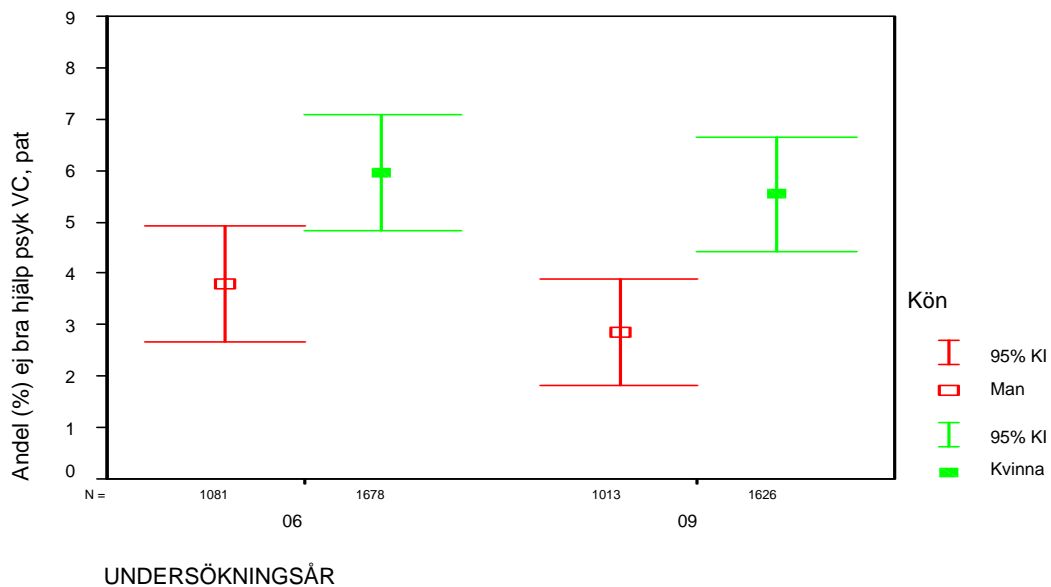
När det gäller befolkningsperspektivet och patientperspektivet och frågan *Anser Du att Du får bra hjälp på Din vårdcentral/husläkarmottagning för psykiska besvär?*, så torde befolkningsperspektivet förtjäna den största uppmärksamheten eftersom god hjälp för psykiska besvär kan förmedlas från andra än läkare.

Diagram 26 visar andelen 20-64-åringar som på vårdcentralsnivå svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får bra hjälp på Din vårdcentral/husläkarmottagning för psykiska besvär?*. Rapporteringen pekar på att antalet 20-64-åringar i länet (bland de som brukar vända sig till landstingets vårdcentraler) kan uppgå till mellan 4 000 och 5 000. Med en nivå som gäller för personer som vänder sig till Grycksbo vårdcentral skulle antalet istället kunna halveras.

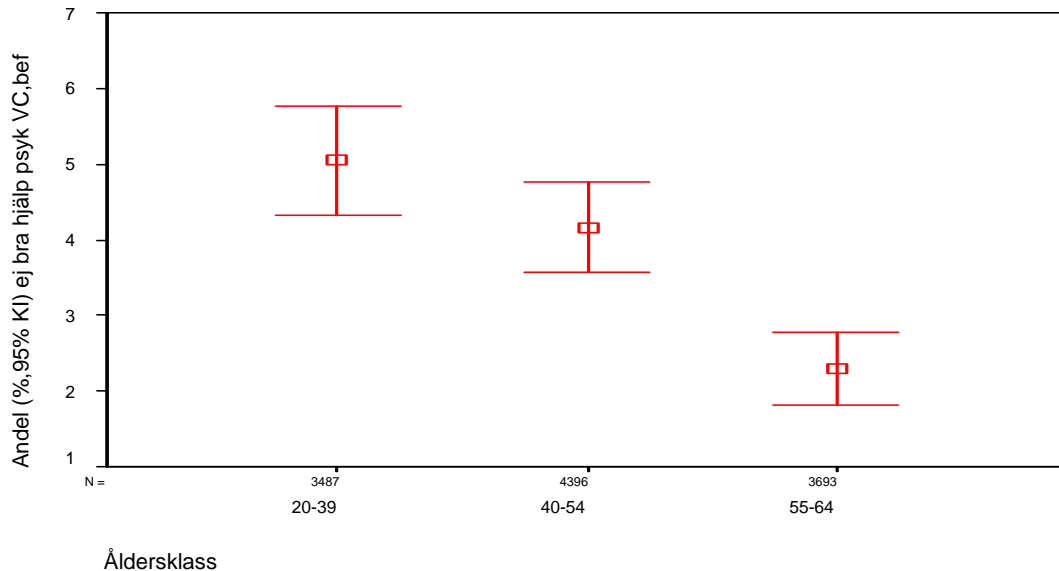
**Diagram 23a Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får bra hjälp på Din vårdcentral/husläkarmottagning för psykiska besvär?* efter undersökningsår och kön. (Avser personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*. (Befolkningsperspektivet.))**



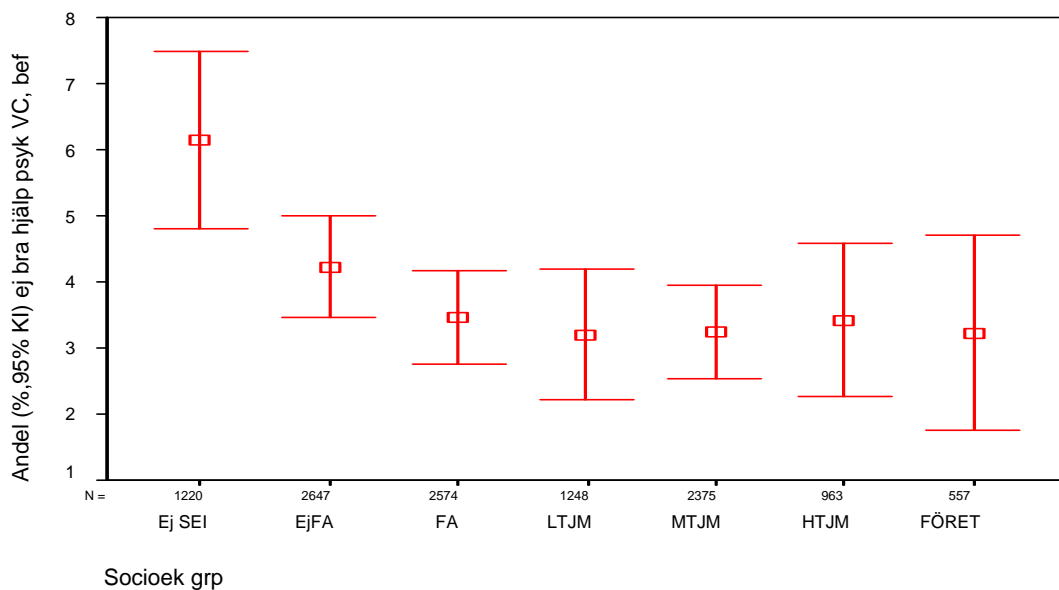
**Diagram 23b Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får bra hjälp på Din vårdcentral/husläkarmottagning för psykiska besvär?* efter undersökningsår och kön. (Avser personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* och som varit på läkarbesök på "sin" vårdcentral under den senaste tolv månadersperioden. (Patientperspektivet.))**



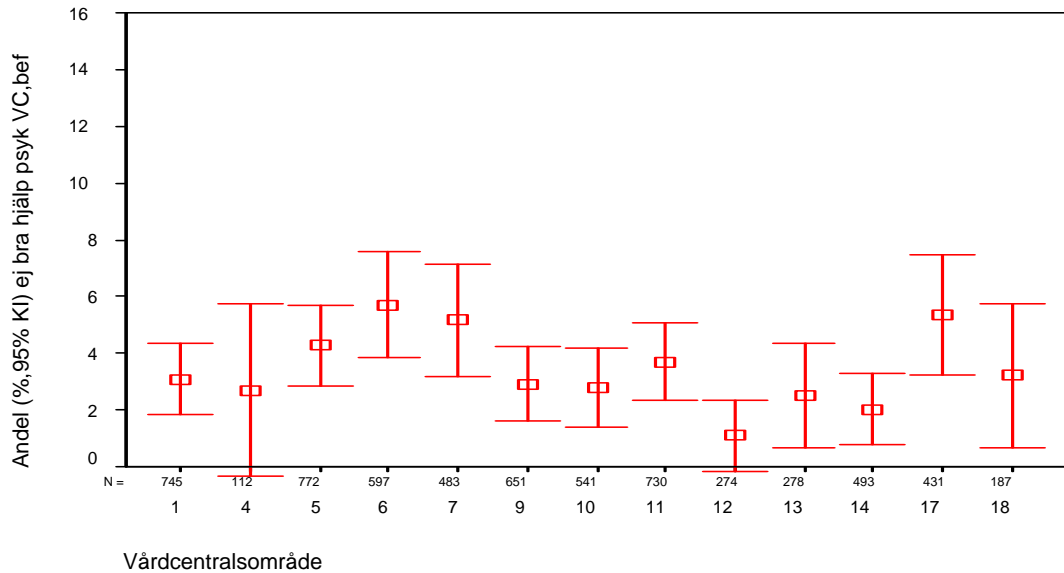
**Diagram 24 Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får bra hjälp på Din vårdcentral/husläkarmottagning för psykiska besvär?* efter åldersklasser. (Avser åren 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.))**



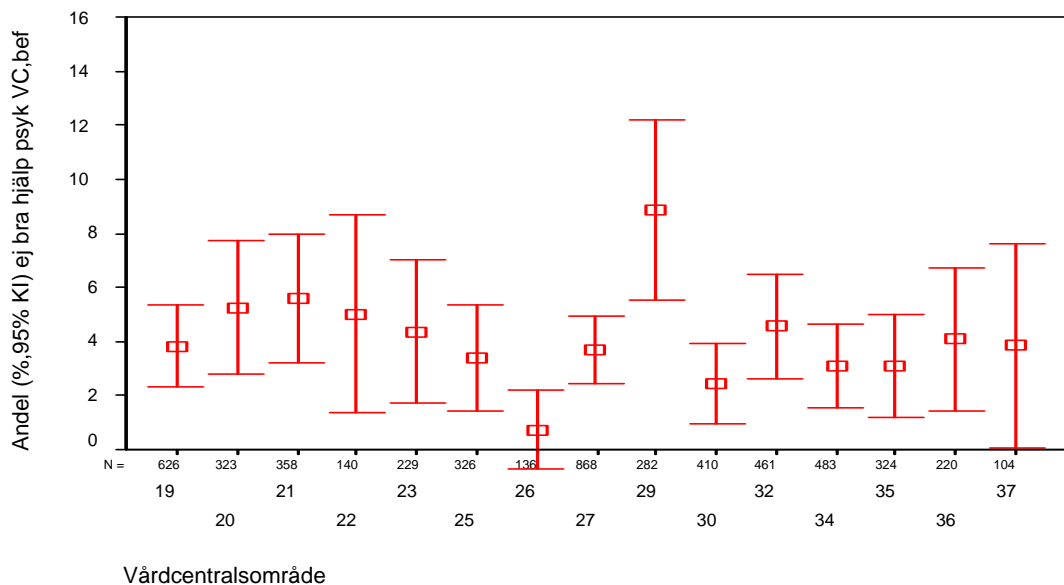
**Diagram 25 Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får bra hjälp på Din vårdcentral/husläkarmottagning för psykiska besvär?* efter socioekonomisk grupp (Se bilaga 1!). (Avser åren 2006 och 2009 och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.))**



**Diagram 26 Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får bra hjälp på Din vårdcentral/husläkarmottagning för psykiska besvär?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). (Avser 2006 och 2009 års undersökningar och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*. (Befolkningsperspektivet.))**



**Diagram 26 forts. Andel (% , 95% konfidensintervall (KI)) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får bra hjälp på Din vårdcentral/husläkarmottagning för psykiska besvär?* efter vårdcentralsområde (Se bilaga 1!). (Avser 2006 och 2009 års undersökningar och personer som namngivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler eller distriktsläkarmottagningar på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*. (Befolkningsperspektivet.))**



### 3 SAMMANFATTNING OCH AVSLUTANDE KOMMENTARER

I föreliggande rapport har uppmärksamhet riktats på 20-64-åringars *förtroende* för några av de verksamheter som Landstinget Dalarnas hälso- och sjukvård bedriver, med fokus på förtroendet för det arbete som bedrivs på vårdcentralerna. Fokus har också riktats på det *bemötande* och den *vård och behandling* man anser sig få på vårdcentralerna.

Utredningsresultaten i korthet:

- Under de senaste tre åren har andelen som saknar förtroende för "sin" vårdcentral *minskat* med i runda tal två procentenheter (eller cirka 20 procent).

Uppskattningsvis cirka 10 000 20-64-åringar saknar för närvarande förtroende för den vårdcentral man brukar vända sig till med sina hälsoproblem.

För närvarande varierar andelen som saknar förtroende för "sin" vårdcentral från cirka 2 procent (By vårdcentral, Grycksbo vårdcentral, Långshyttans vårdcentral och Älvdalens vårdcentral) till cirka 14-15 procent (Jakobsgårdarnas vårdcentral, Kvarnsvedens vårdcentral, Orsa vårdcentral och Vansbro vårdcentral). Om samtliga vårdcentraler i länet framöver kunde uppvisa en andel kring 2 procent, så skulle antalet personer som saknar förtroende för "sin" vårdcentral bli uppskattningsvis ungefär 2 500, alltså drygt 7 000 färre än vad som är fallet.

- Andelen brukare som anser att man inte får ett gott bemötande av personalen på sin vårdcentral/distriktsläkarmottagning kan för närvarande uppskattas till mellan 3 000 och 4 000. Enligt rapporteringen tre år tidigare kunde antalet uppskattas till mellan 5 000 och 6 000. Utvecklingen är således *positiv*. Missnöjet är dock något mera utbrett på vissa håll än på andra.
- Uppfattningarna om det disponibla tidsutrymmet i läkarkonsultationen har på senare år utvecklats närmast på ett *positivt* sätt, i synnerhet bland män. Uppfattningarna skiljer sig emellertid åt en del mellan vårdcentralsområdena. Andelen brukare som anser att man inte får tillräckligt med tid i läkarkonsultationen varierar nämligen från cirka 2 procent (By vårdcentral) till cirka 30 procent (Jakobsgårdarnas vårdcentral). Antalet 20-64-åringar som för närvarande anser att man inte får tillräckligt med tid i läkarkonsultationerna vid vårdcentralerna kan (bland de som brukar vända sig till landstingets vårdcentraler) uppskattas till mellan 14 000 och 15 000. Om missnöjet runt om i länet vore lika lite utbrett som bland de som brukar vända sig till By vårdcentral, så kan antalet missnöjda i länet komma att understiga 3 000.
- *"Att bli lyssnad till"* har visats vara det allra viktigaste när patienter själva får önska vad de skulle vilja ha inflytande över i sjukvården.

Andelen med "läkarens lyssnande" missnöjda har efter år 2000 *stabiliserats* runt 8 procent bland män och 12 procent bland kvinnor. Det innebär i nuläget uppskattningsvis ungefär 12 000 missnöjda (bland de 20-64-åringar som brukar vända sig till landstingets vårdcentraler). Andelen missnöjda är mångdubbelt högre på vissa håll (som Jakobsgårdarnas vårdcentral, Kvarnsvedens vård-

central och vårdcentralen på Ludvika lasarett) än på andra (som Grycksbo och Långshyttans vårdcentral). Om andelen missnöjda vore som den som gäller för Grycksbo och Långshyttans vårdcentral på alla håll, så skulle antalet med läkarens lyssnande missnöjda kunna understiga 4 000.

- Antalet 20-64-åringar i länet som inte brukar vara nöjda med de undersökningar och behandlingar som man får på "sin" vårdcentral kan uppskattas uppgå till mellan 9 000 och 10 000. Om nivån missnöjda på alla håll i länet vore som bland personer som vänder sig till Grycksbo vårdcentral (eller By vårdcentral), så skulle antalet minska till mellan 2 000 och 3 000.
- Antalet 20-64-åringar i länet som anser att man inte får bra hjälp för psykiska besvär på "sin" vårdcentral kan för närvarande uppgå till mellan 4 000 och 5 000. Med en nivå som gäller för personer som vänder sig till Grycksbo vårdcentral skulle antalet halveras. (Att beakta: Mellan 80 och 90 procent av 20-64-åringarna i länet har inte bildat sig någon uppfattning om vårdcentralernas förmåga att ge bra hjälp för psykiska besvär.)
- Negativa omdömen om vårdcentralernas sätt att fungera rapporteras framför allt från *yngre*. (Både könsfaktorn och den socioekonomiska faktorn är av betydligt mindre vikt än åldersfaktorn.)
- "Många ordinarie distriktsläkare" har visats inverka positivt på patienternas (brukarnas) upplevelser av vårdcentralernas sätt att fungera och "få ordinarie distriktsläkare och många stafettläkarveckor" negativt.
- Då trendutvecklingarna på vårdcentralsnivå oftast visat sig vara diffusa ger en fokusering på nivåerna en bättre utgångspunkt för överväganden om befogade förbättringsåtgärder kring såväl "läkarens lyssnande" som tidsutrymmet i läkar-konsultationen och "undersökningar och behandlingar". Att vissa vårdcentraler kan anses ha uppvisat färre missnöjda brukare *år efter år* eller *på senare år* i de studerade avseendena tyder på att överväganden om förbättringsinitiativ åtminstone bör göras på en del håll där missnöjet varit mera utbrett under ett lite längre tidsperspektiv. Ett enstaka undersökning utfall kan nog annars lätt få obefogat stor uppmärksamhet.

**Till sist: Med denna och tidigare redovisningar av 20-64-åringars rapportering i 2009 års postenkätundersökning (1, 3, 4) står det klart att de ur sjukvårdspolitiska perspektiv tidigare så negativa tendenserna vad gäller uppfattningarna om hälso- och sjukvårdens (framför allt primärvårdens) sätt att fungera i samtliga studerade avseenden bromsats upp eller förbytts mot positiva tendenser. De positiva tendenserna från 2006 års rapportering håller därmed i sig!** Dock har redovisningarna – genom påvisade skillnader på vårdcentralsnivå – pekat på att det (alltjämt) bör finnas en betydande potential för befogade förbättringsinitiativ kring såväl tillgänglighet som bemötande och vårdinsatser. Förbättringsinitiativ synes framför allt vara påkallade kring förmågan att kunna erbjuda de vårdsökande passande besökstider och kring läkarens förmåga att lyssna uppmärksamt på det som patienten har att säga och att också ge patienten tillräckligt med tid för att berätta, ställa frågor och resonera kring sin problembild. Allt detta lär vara *beroende av en god bemanningssituation*.

## REFERENSER

- 1 Granvik M. *2009 års befolkningsenkät – Resultatredovisning med fokus på upplevda vårdbehov bland 20-64-åringar och hälso- och sjukvårdens sätt att möta dessa*. Utredningsrapport (nr 167). Landstinget Dalarna. Huvudkontoret. Falun augusti 2009.
- 2 Granvik M. *2009 års befolkningsenkät – Synpunkter från deltagarna*. Utredningsrapport (nr 168). Landstinget Dalarna. Huvudkontoret. Falun augusti 2009.
- 3 Granvik M. *2009 års befolkningsenkät – Resultatredovisning med fokus på befolkningens uppfattningar om väntetiderna inom Landstinget Dalarnas hälso- och sjukvård, telefontillgängligheten hos vårdcentralerna och möjligheterna att boka passande besökstider*. Utredningsrapport (nr 169). Landstinget Dalarna. Huvudkontoret. Falun september 2009.
- 4 Granvik M. *På rätt väg! – Föredragning i landstingsstyrelsen (Overheadbilder)*. Utredningsrapport (nr 170). Landstinget Dalarna. Huvudkontoret. Falun september 2009.
- 5 SOU 1996:133. *Jämställd vård*.
- 6 d'Elia G. *Nr 1 på patientens önskelista. Att känna att doktorn verkligen lyssnar*. Läkartidningen. Vol 96. Nr 3. s 203-6. 1999.
- 7 Statistiska Centralbyrån. Alfabetisk förteckning över yrkesbenämningar klassificerade enligt Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK) och Socioekonomisk indelning (SEI) – Version 2005-03-01.
- 8 Granvik M. *2006 års postenkätundersökning – Resultatredovisning med fokus på bemötandet vid vårdcentralerna och förtroendet för hälso- och sjukvården*. Utredningsrapport (nr 141). Landstinget Dalarna. Huvudkontoret. Falun januari 2007.
- 9 Landstinget Dalarna. *Landstingsplan 2007-2010 – Årsbudget 2007*. Handlingar till landstingsfullmäktige november 2006.

# BILAGA 1 Förkortningar och koder

1(2)

## (1.1 KOMMUNER)

AV = Avesta kommun  
BO = Borlänge kommun  
FA = Falun kommun  
GA = Gagnefs kommun  
HE = Hedemora kommun  
LE = Leksands kommun  
LU = Ludvika kommun  
MA = Malungs kommun  
MO = Mora kommun  
OR = Orsa kommun  
RÄ = Rättviks kommun  
SM = Smedjebackens kommun  
SÅ = Sätters kommun  
VA = Vansbro kommun  
ÅL = Älvdalens kommun

## 1.2 VÅRDCENTRALSOMRÅDEN

"Vårdcentralsområde" X åsyftar de personer som uppgivit att man i första hand vänder sig till vårdcentralen (distriktsläkarmottagningen) X då man söker läkarhjälp ("husläkare") för sina hälsoproblem.

Använda koder för "vårdcentralsområdena":

1 = Avesta lasarett, 2 = Skogsbo, 3 = Krylbo, 4 = By, 5 = Domnarvets vårdcentral (Borlänge sjukhus), 6 = Jakobsgårdarna, 7 = Kvarnsveden, 9 = Norslund, 10 = Britsarvet, 11 = Tisken, 12 = Grycksbo, 13 = Svärdsjö, 14 = Gagnefs vårdcentral, 17 = Hedemora, 18 = Långshyttan, 19 = Leksand, 20 = Ludvika lasarett, 21 = Solsidan, 22 = Grängesberg, 23 = Grangärde(Sunnansjö)/Säfsnäs, 25 = Malung, 26 = Lima/Sälen, 27 = Mora vårdcentral, 29 = Orsa, 30 = Rättvik/Furudal, 32 = Smedjebacken/Söderbärke, 34 = Sätters sjukhus, 35 = Vansbro, 36 = Älvdalen, 37 = Särna/Idre

Personer som vid behov av läkarhjälp vänder sig till vårdcentralen i Gagnef (belägen i Djurås) inkluderar numera personer som tidigare brukade vända sig till de nedlagda utbudsenheterna ("filialerna") i Mockfjärd och Björbo (kod = 15). Rättviks vårdcentral omfattar även mottagningen i Furudal, Grangärde vårdcentral (i Sunnansjö) mottagningen i Fredriksberg/Säfsnäs, Lima vårdcentral mottagningen i Sälen och Smedjebackens vårdcentral mottagningen i Söderbärke. Älvdalens vårdcentral har på senare år bedrivits av Praktikertjänst AB. (8 = Gylle vårdcentral är nedlagd.)

## (1.3 NÄRSJUKVÅRDSOMRÅDEN)

**Södra** = Avesta kommun/Hedemora kommun, **Mellersta** = Borlänge kommun/Gagnefs kommun/Sätters kommun, Västerberg (**Västerbergslagen**) = Ludvika kommun/Smedjebackens kommun, Falun (**Falu**) = Falu kommun, **Norra/Västra** = Leksands kommun/Malungs kommun/Mora kommun/Orsa kommun/Rättviks kommun/Vansbro kommun/Älvdalens kommun

## 1.4 SOCIOEKONOMISK GRUPPTILLHÖRIGHET

Socioekonomiska koder (jfr Statistiska Centralbyrån nedan!):

0 = socioekonomisk kod har ej kunnat påföras (yrkesuppgift ej lämnad)

EjFA = ej facklärd arbetare

FA = facklärd arbetare

LTJM = lägre tjänstemän

MTJM = tjänstemän på mellannivå

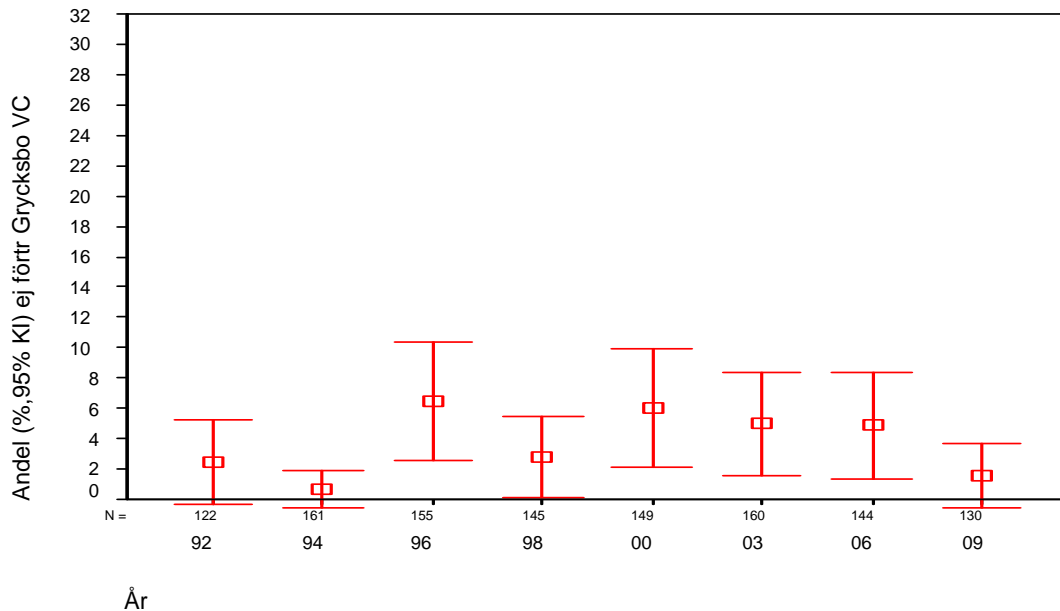
HTJM = tjänstemän på hög nivå

### Socioekonomiska grupper (Statistiska Centralbyrån):

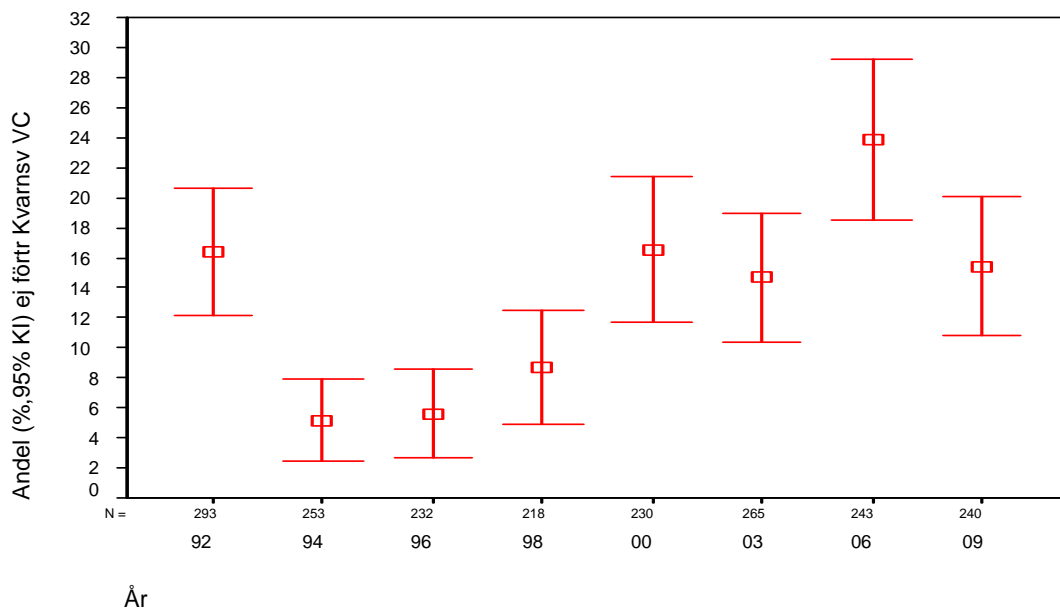
1. **Ej facklärd varuproducerande arbetare**, t ex "fabriksarbetare", "gjutare", "lantbruksarbetare", "matläggare", "sprutlackerare", "truckförare" .....
2. **Ej facklärd tjänsteproducerande arbetare**, t ex "affärsbiträde", "brevbärare", "hemhjälp", "ordningsvakt", "sjöman", "städerska" ....
3. **Facklärd varuproducerande arbetare**, t ex "bagare", "bilmekaniker", "kran-skötare", "murare", "målare", "rörmokare", "snickare", "VVS-montör" .....
4. **Facklärd tjänsteproducerande arbetare**, t ex "frisör", "kock", "lokförare", "undersköterska" ...
5. **Lägre tjänstemän**, t ex "dataoperatör", förrådsförman", "guide", "kontorist", "apotekstekniker", "assistent", "bilförsäljare", "polis", "sekreterare" .....
6. **Tjänstemän på mellannivå**, t ex "banktjänsteman", "dietist", "ingenjör", "köksmästare", "lärare", "officer", "sjuksköterska", "utredare", "verkmästare" ....
7. **Högre tjänstemän**, t ex "advokat", "apotekare", "bankkamrer", "läkare" .....
8. **Företagare**
9. **Lantbrukare**
- (0. **Övriga**, dvs personer som ej kunnat påföras en socioekonomisk kod, främst personer utan yrke.)

## **BILAGA 2 Diagram**

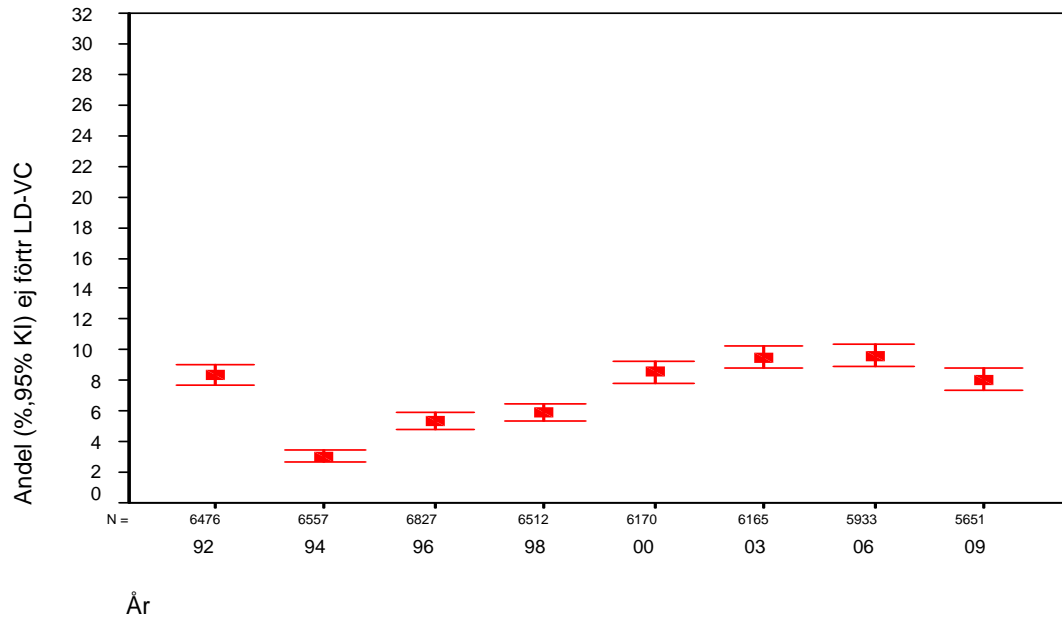
**Bilaga 2: Diagram 1:1 Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Har Du på det stora hela taget förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på Din vårdcentral/ distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal)?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Grycksbo vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



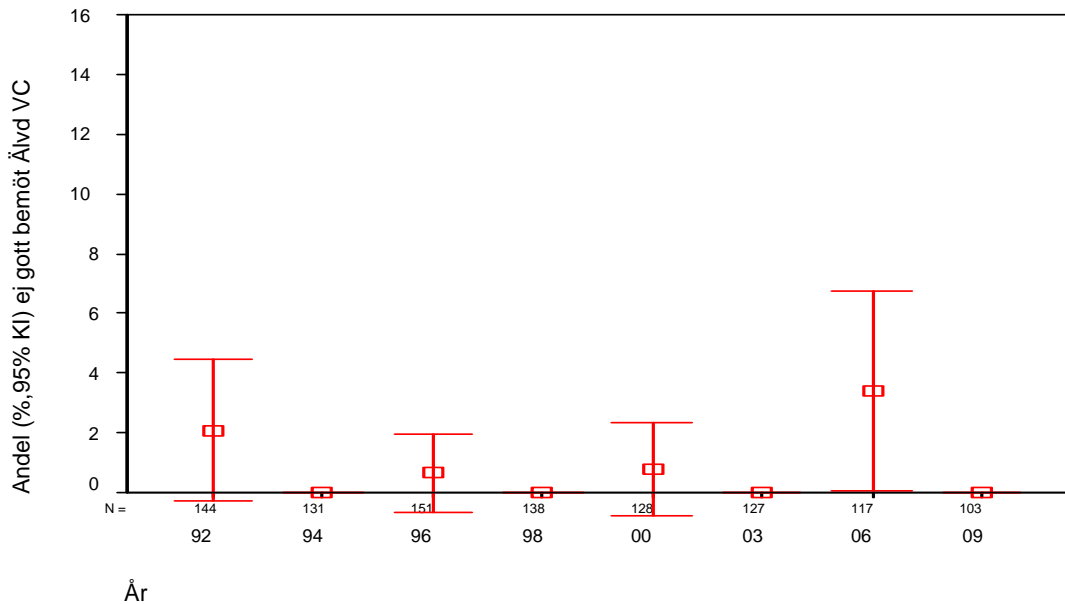
**Bilaga 2: Diagram 1:2 Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Har Du på det stora hela taget förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på Din vårdcentral/ distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal)?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Kvarnsvedens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



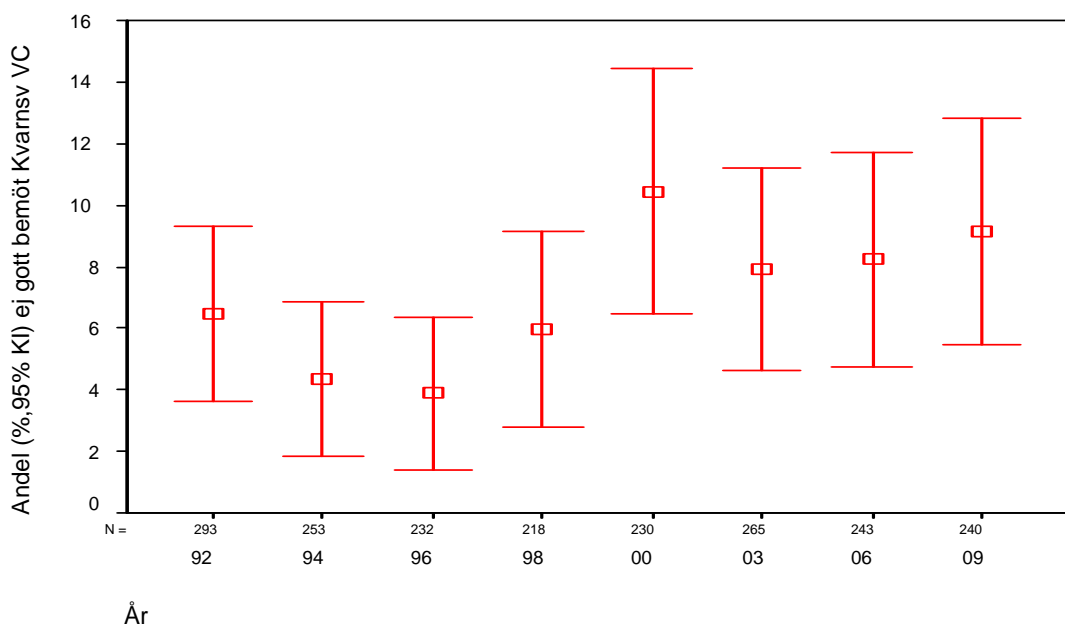
**Bilaga 2: Diagram 1:3 Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Har Du på det stora hela taget förtroende för hur hälso- och sjukvårdsarbetet fungerar på Din vårdcentral/ distriktsläkarmottagning (läkare och annan personal)?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



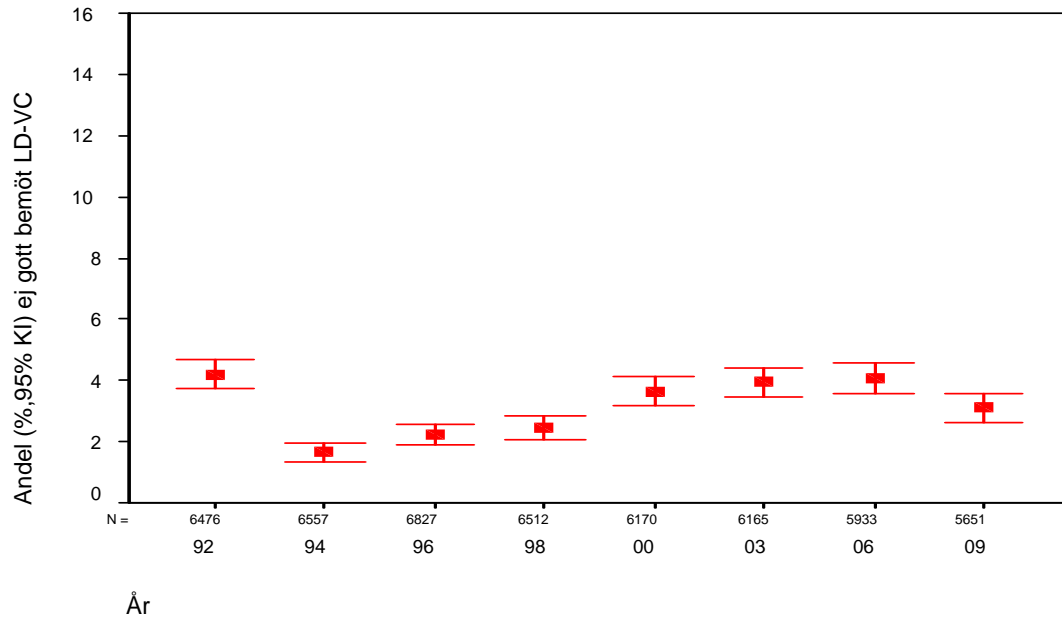
**Bilaga 2: Diagram 2:1 Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får ett gott bemötande av personalen på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Älvdalens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



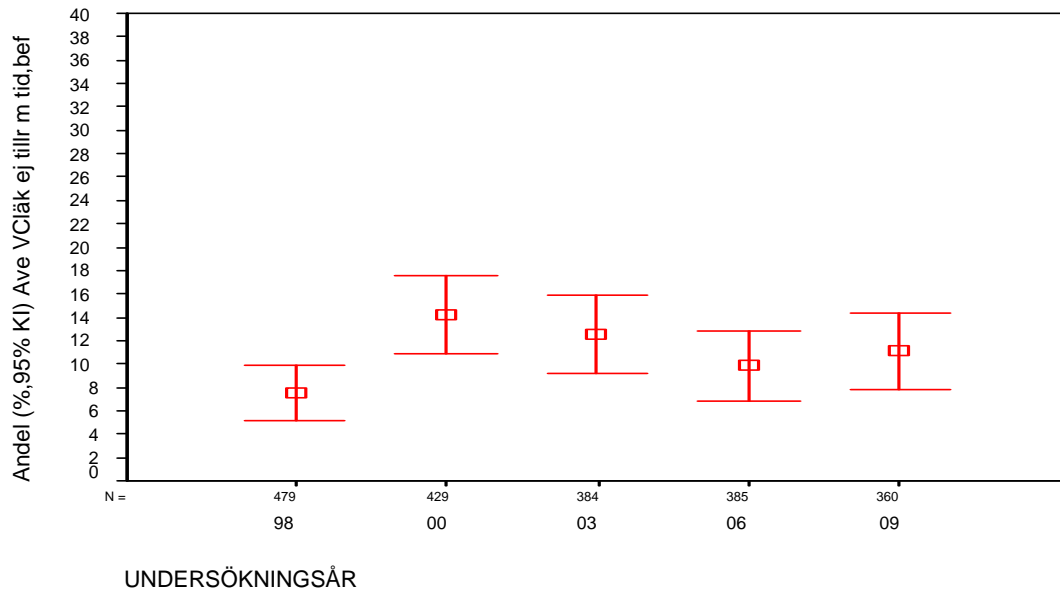
**Bilaga 2: Diagram 2:2 Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får ett gott bemötande av personalen på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Kvarnsvedens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



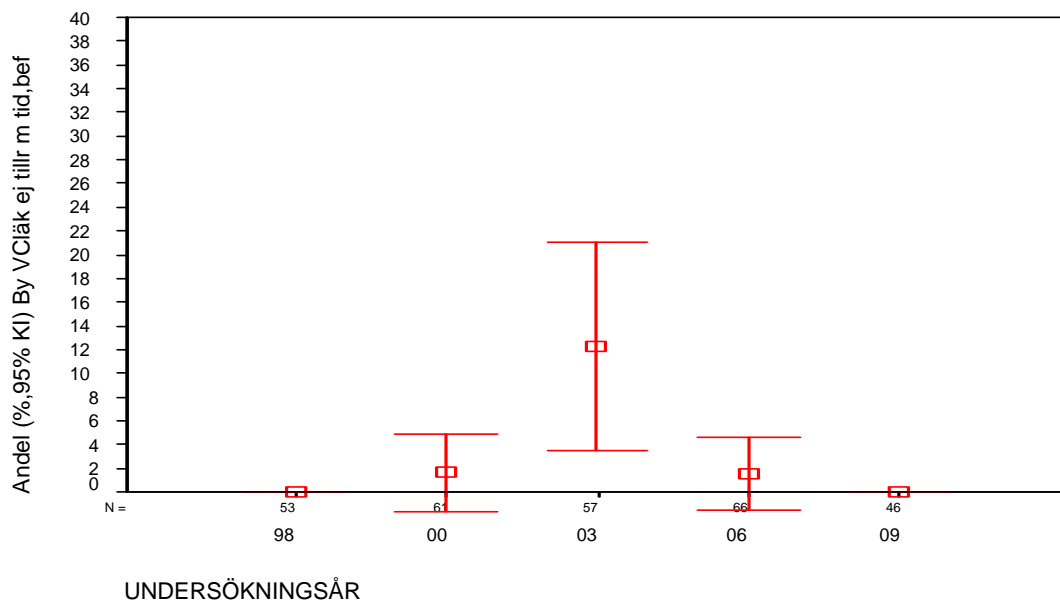
**Bilaga 2: Diagram 2:3 Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Anser Du att Du får ett gott bemötande av personalen på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler (inkl Älvdalens vårdcentral) på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



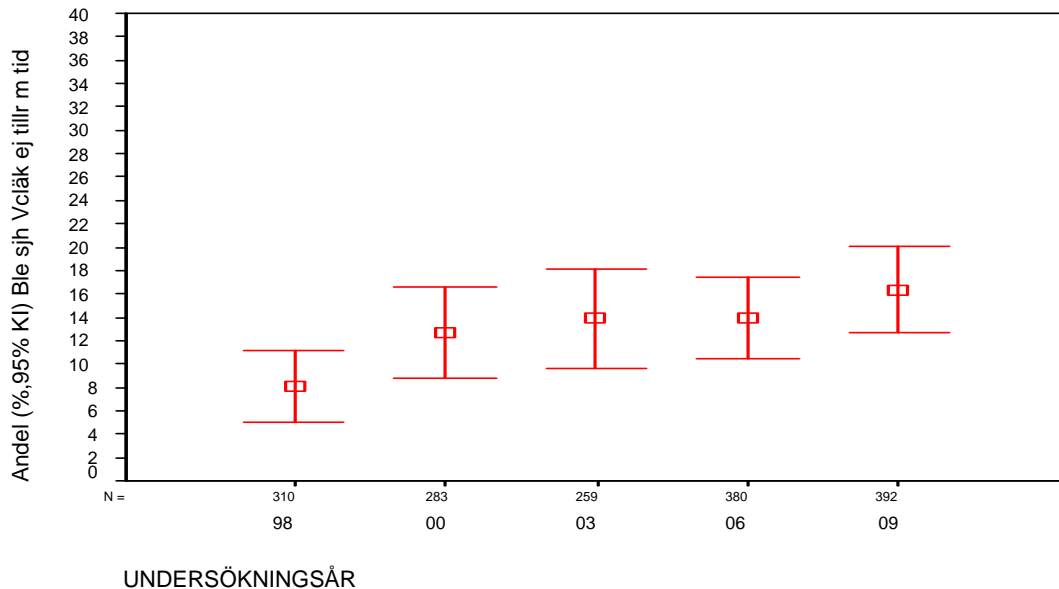
**Bilaga 2: Diagram 3:1 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit distriktsläkarmottagningarna på Avesta lasarett (inklusive fd Krylbo Vc och fd Skogsbo Vc) på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



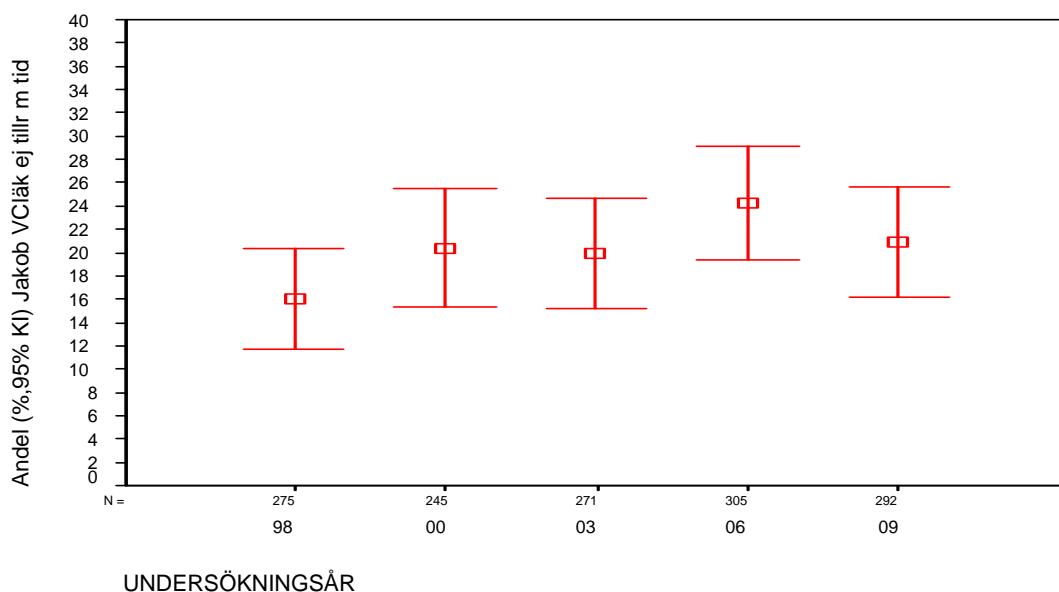
**Bilaga 2: Diagram 3:2 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit By vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



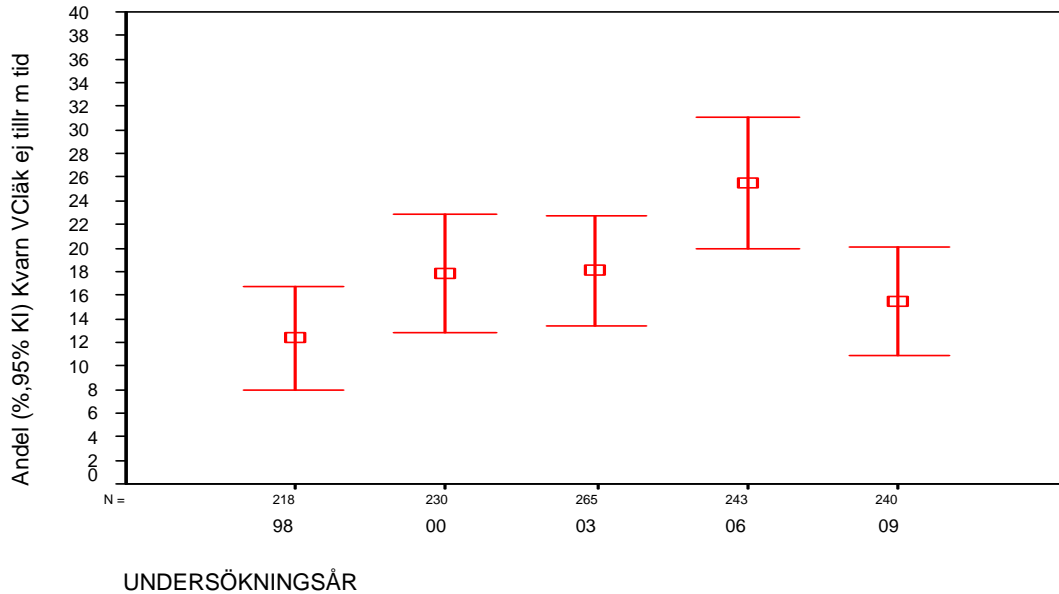
**Bilaga 2: Diagram 3:3 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit vårdcentralen på Borlänge sjukhus på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



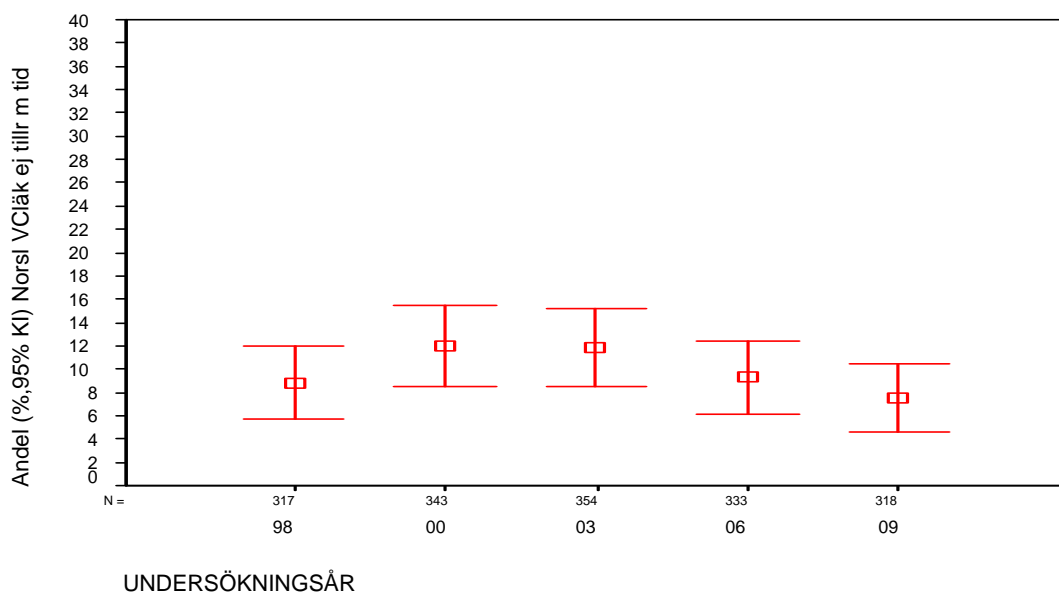
**Bilaga 2: Diagram 3:4 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit vårdcentralen Jakobsgårdarna på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



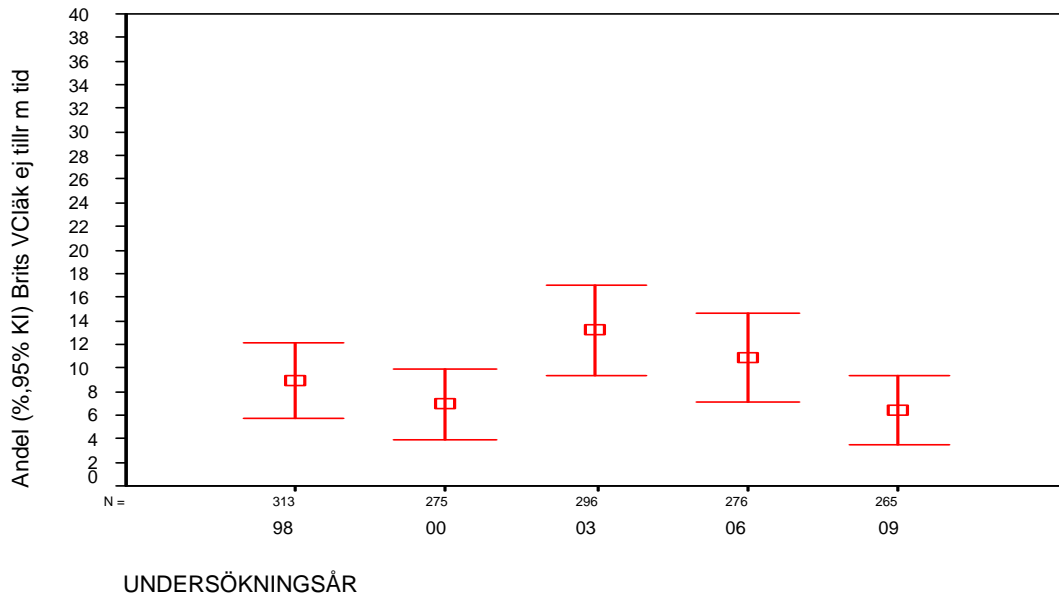
**Bilaga 2: Diagram 3:5 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Kvarnsvedens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



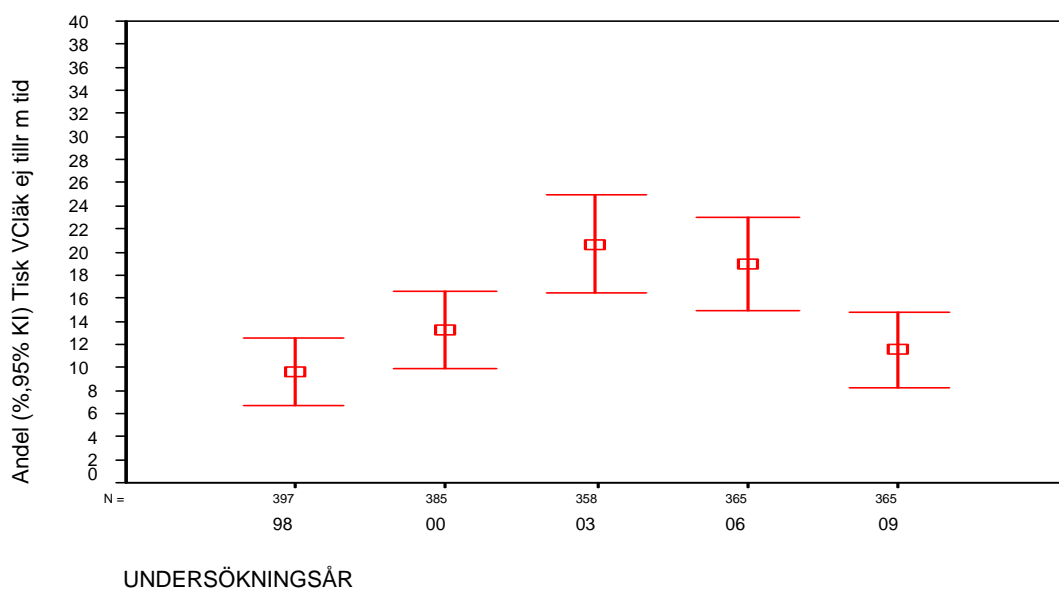
**Bilaga 2: Diagram 3:6 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Norslunds vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



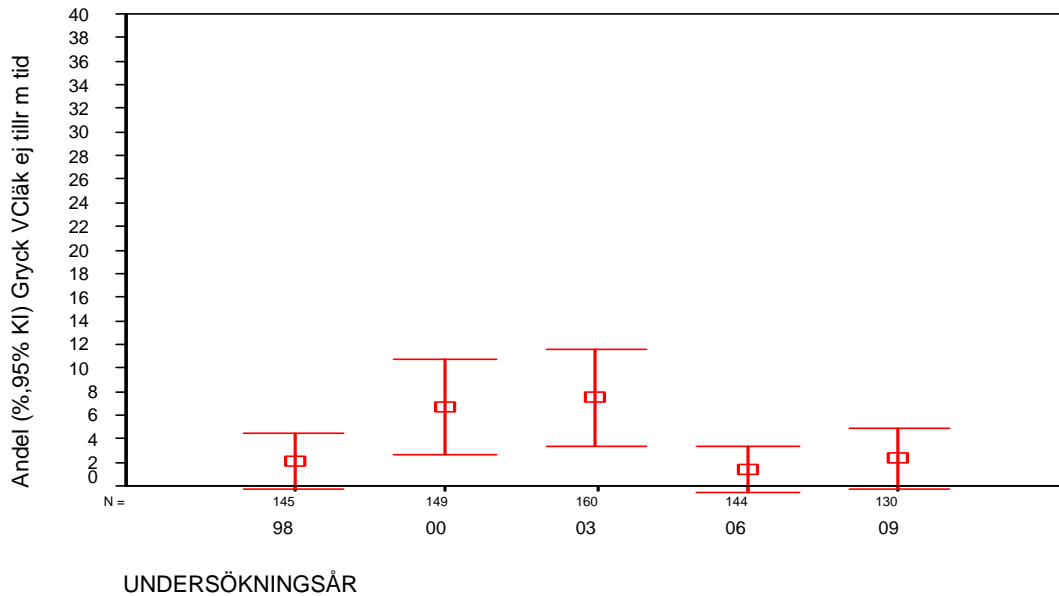
**Bilaga 2: Diagram 3:7 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Britsarvets vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



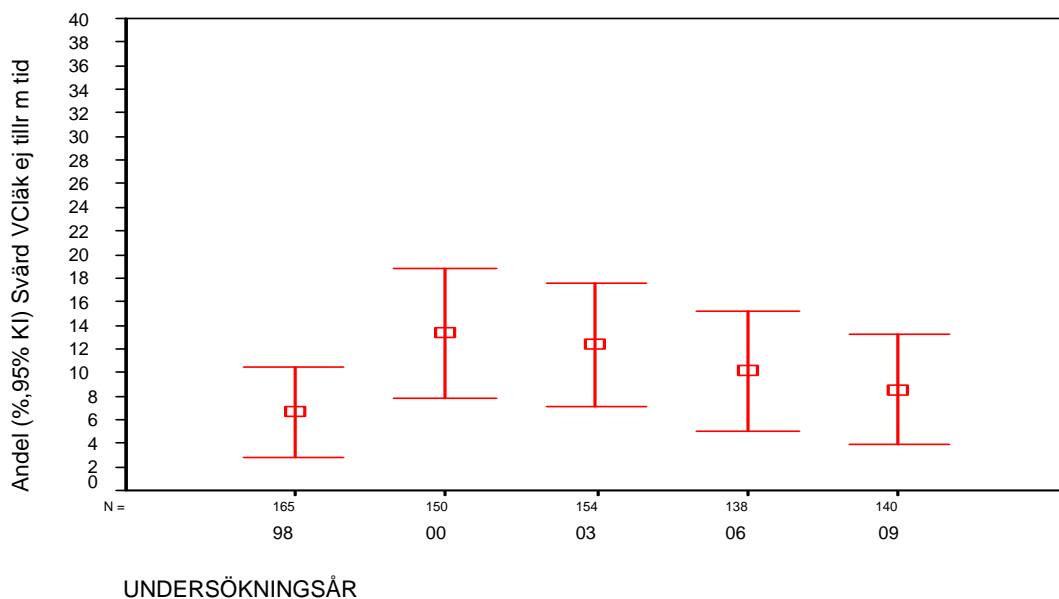
**Bilaga 2: Diagram 3:8 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Tiskens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



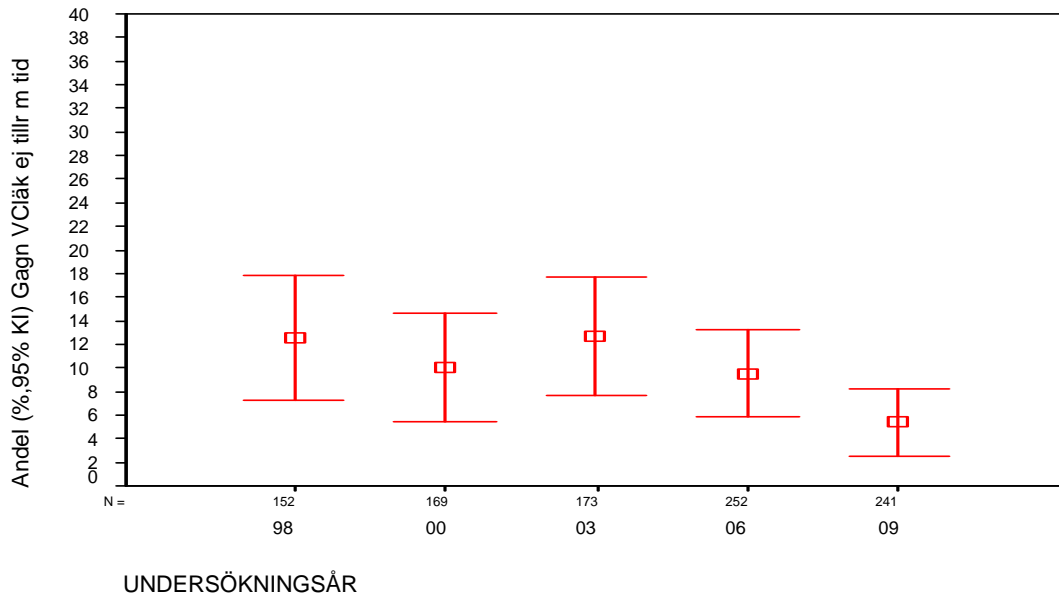
**Bilaga 2: Diagram 3:9 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Grycksbo vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



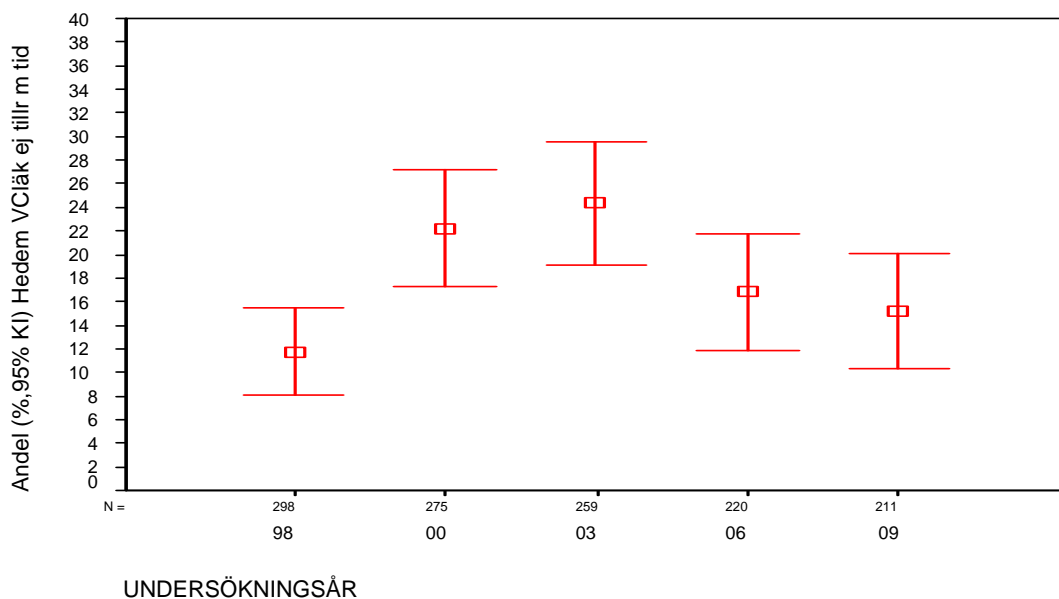
**Bilaga 2: Diagram 3:10 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Svärdsjö vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



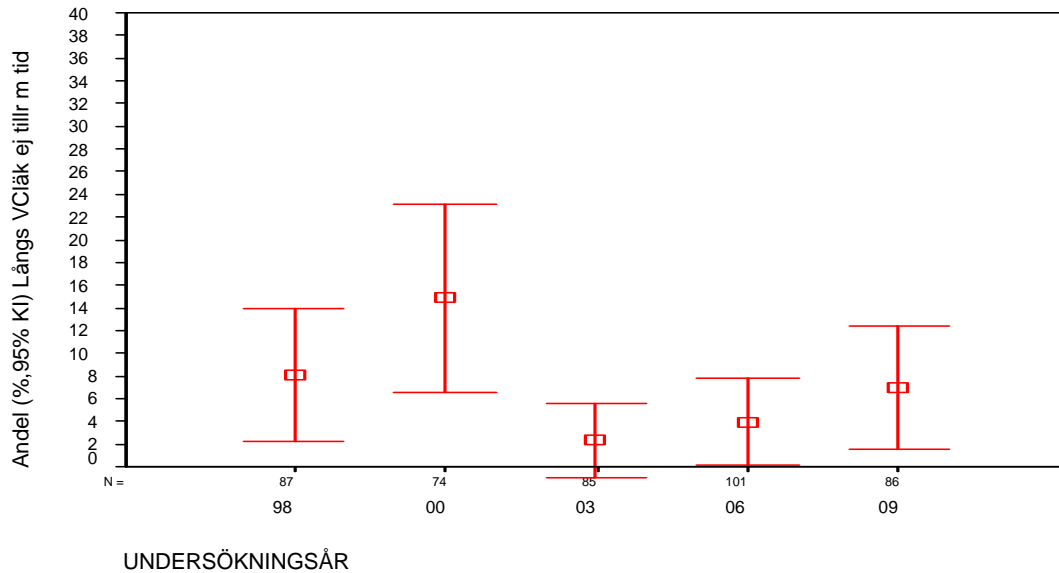
**Bilaga 2: Diagram 3:11 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Gagnefs vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



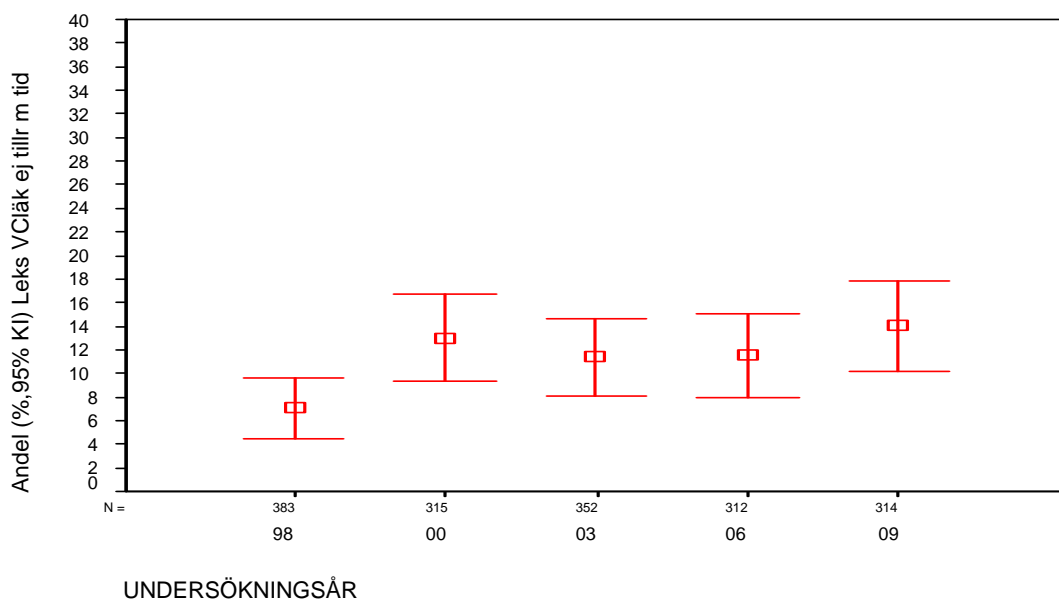
**Bilaga 2: Diagram 3:12 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Hedemora vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



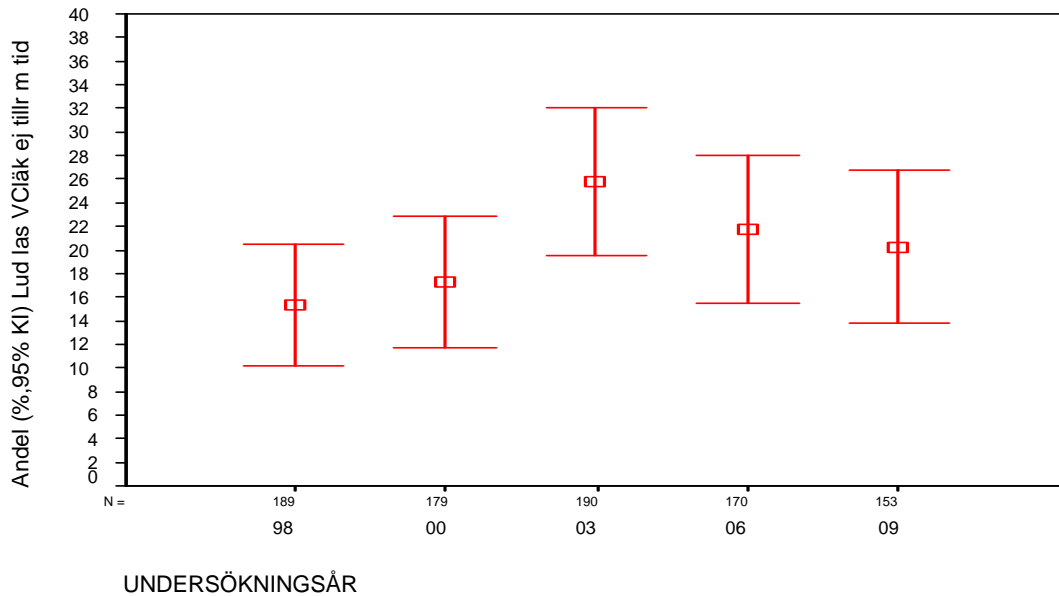
**Bilaga 2: Diagram 3:13 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Långshyttans vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



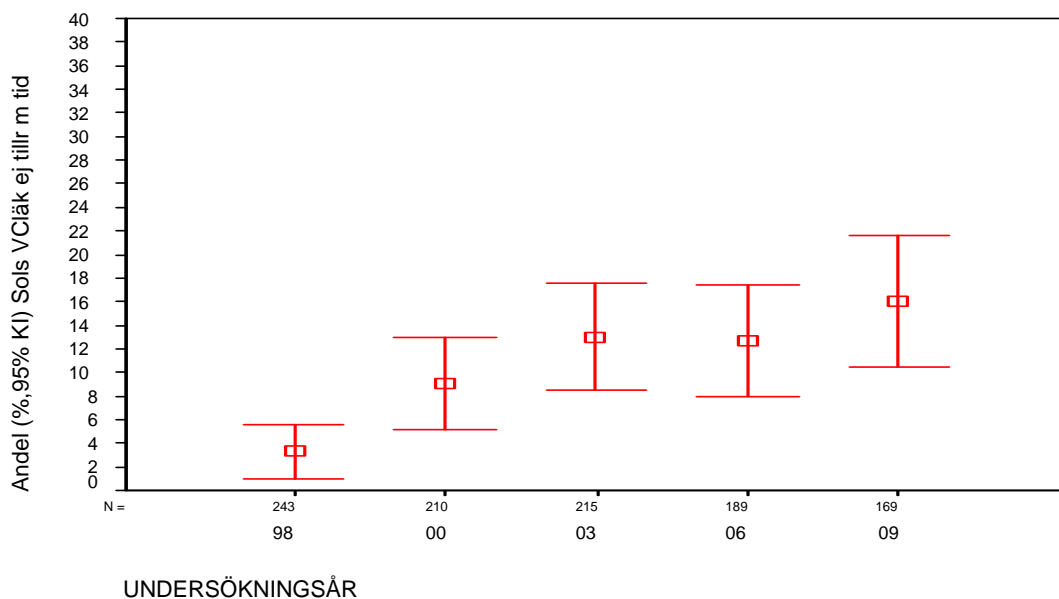
**Bilaga 2: Diagram 3:14 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Leksands vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



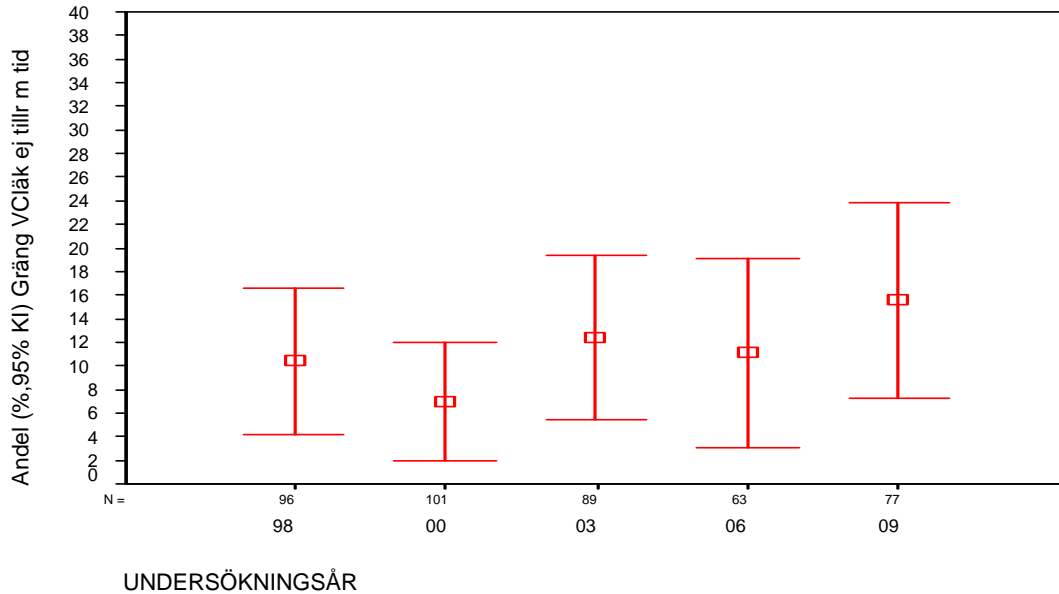
**Bilaga 2: Diagram 3:15 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Ludvika lasarets vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



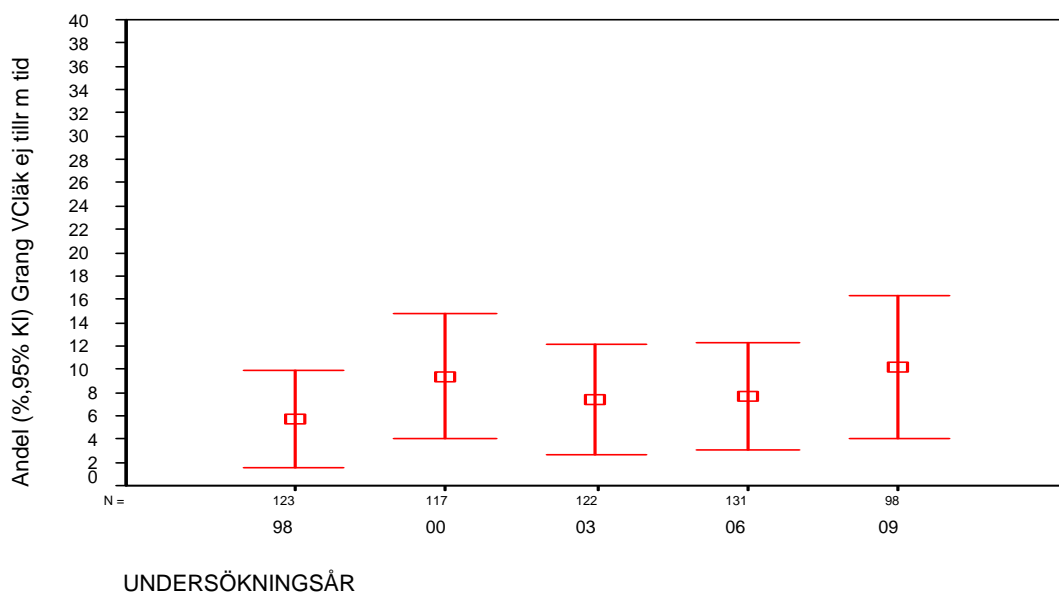
**Bilaga 2: Diagram 3:16 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Solsidans vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



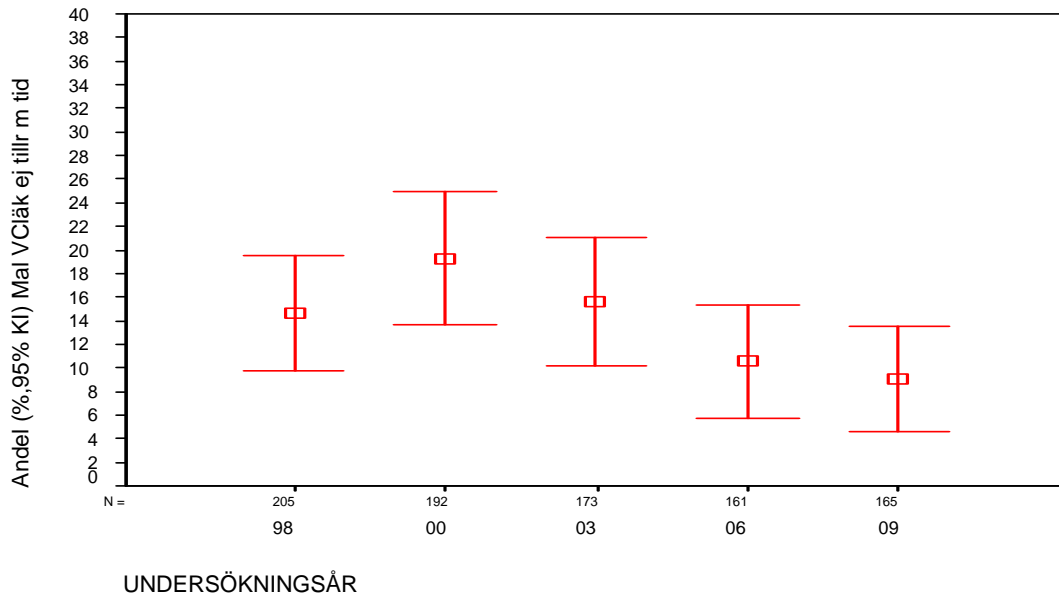
**Bilaga 2: Diagram 3:17 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Grängesbergs vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



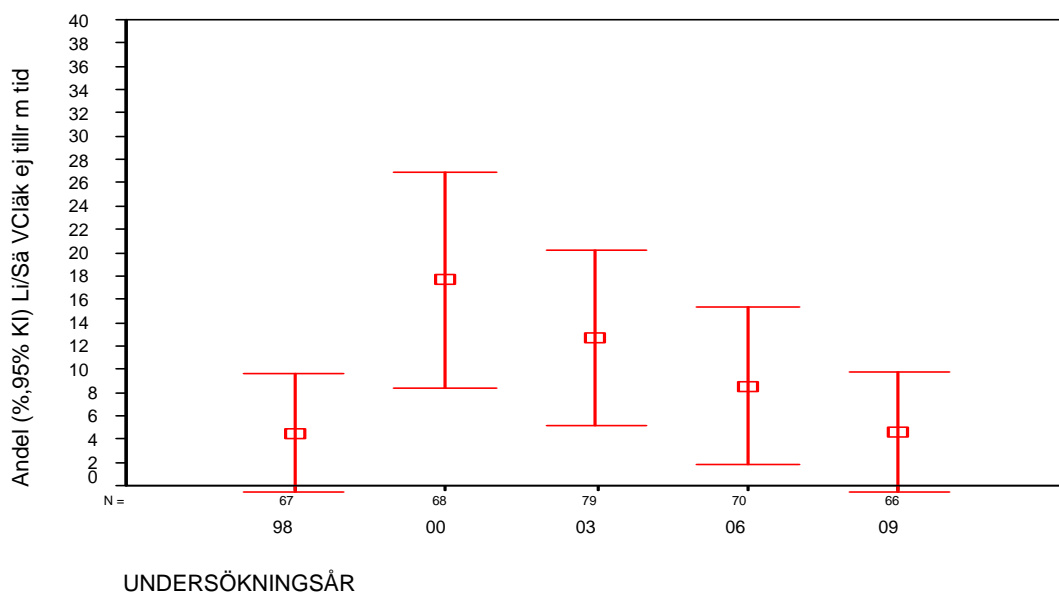
**Bilaga 2: Diagram 3:18 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Grangärde vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



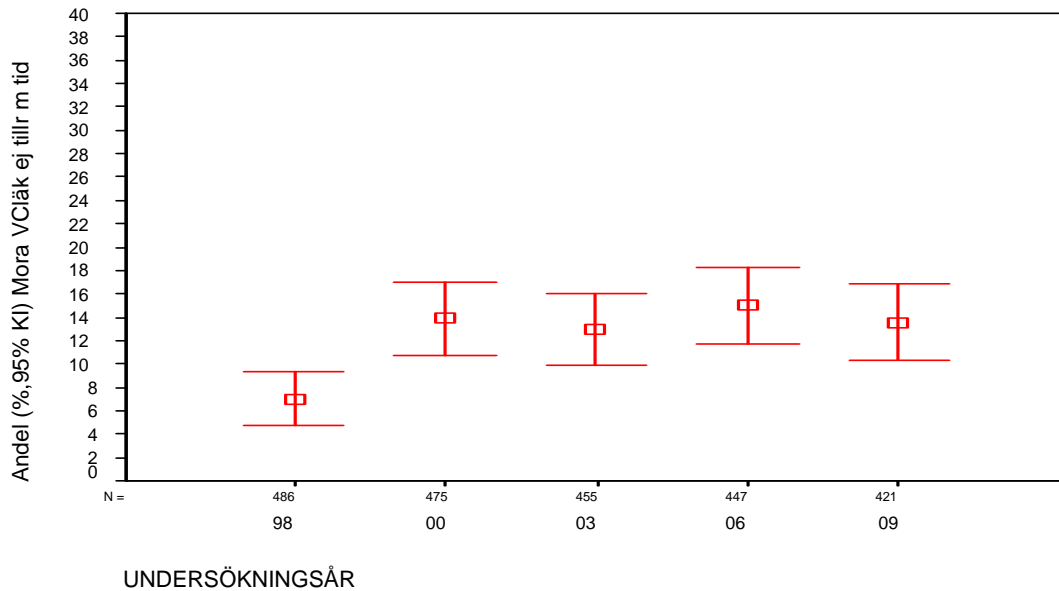
**Bilaga 2: Diagram 3:19 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Malungs vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



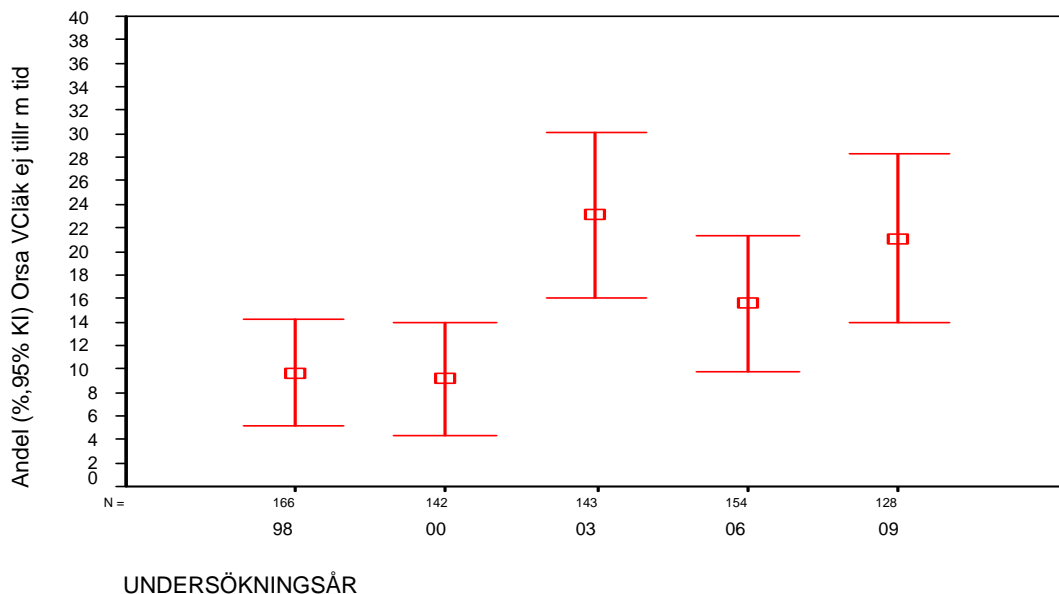
**Bilaga 2: Diagram 3:20 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit vårdcentralerna i Lima och Sälen på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



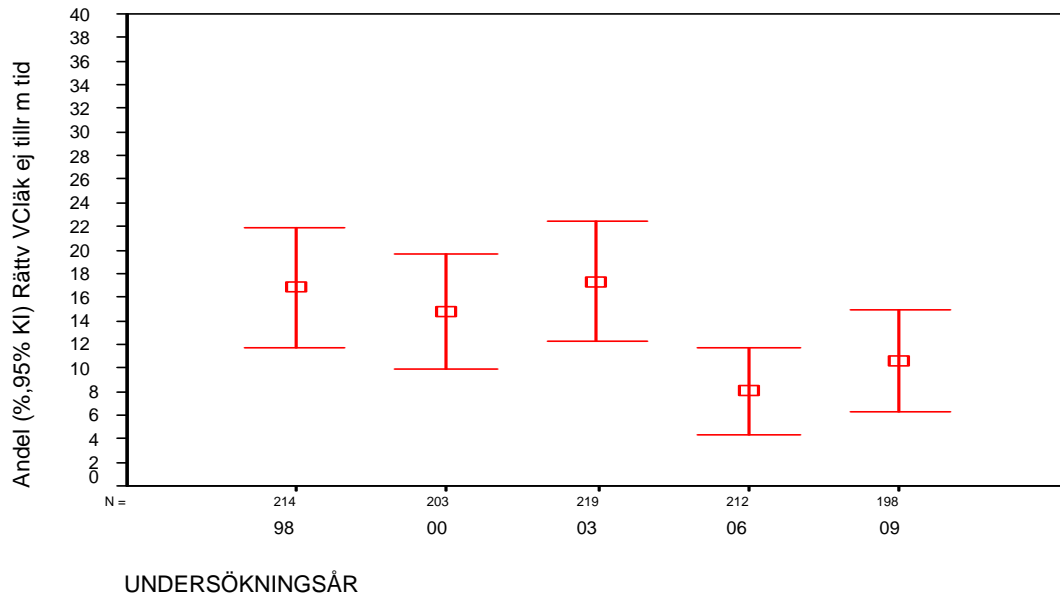
**Bilaga 2: Diagram 3:21 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Mora vårdcentral (inkl fd Saxnäs Vc) på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



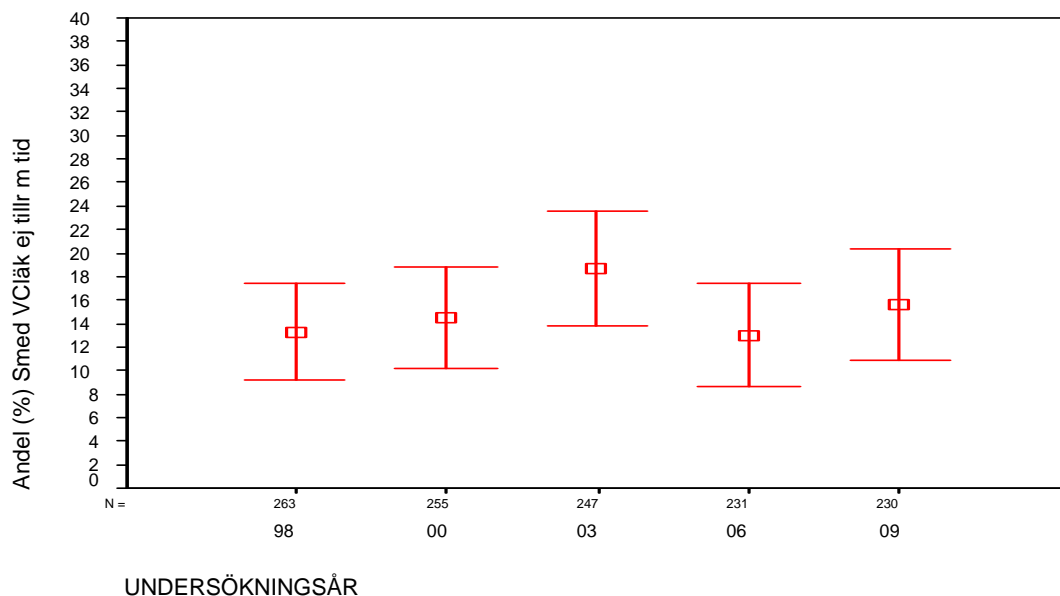
**Bilaga 2: Diagram 3:22 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Orsa vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



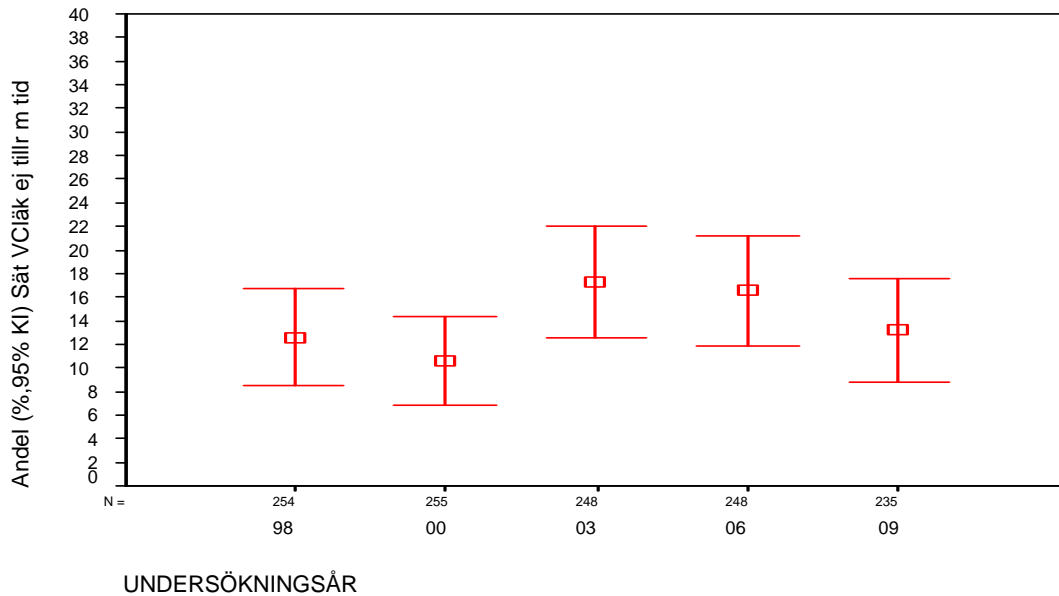
**Bilaga 2: Diagram 3:23 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Rättviks vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



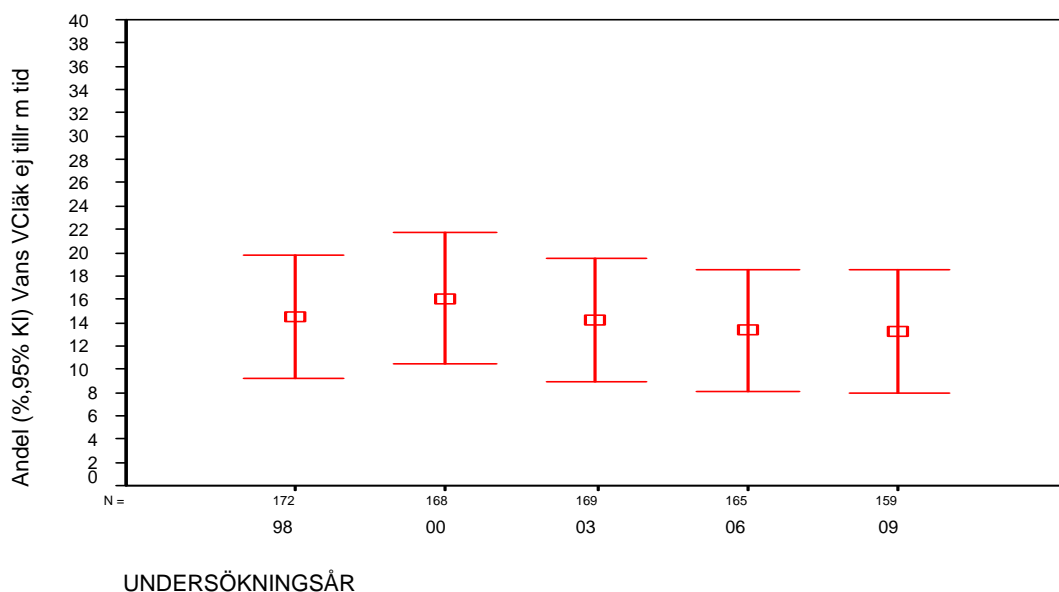
**Bilaga 2: Diagram 3:24 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Smedjebackens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



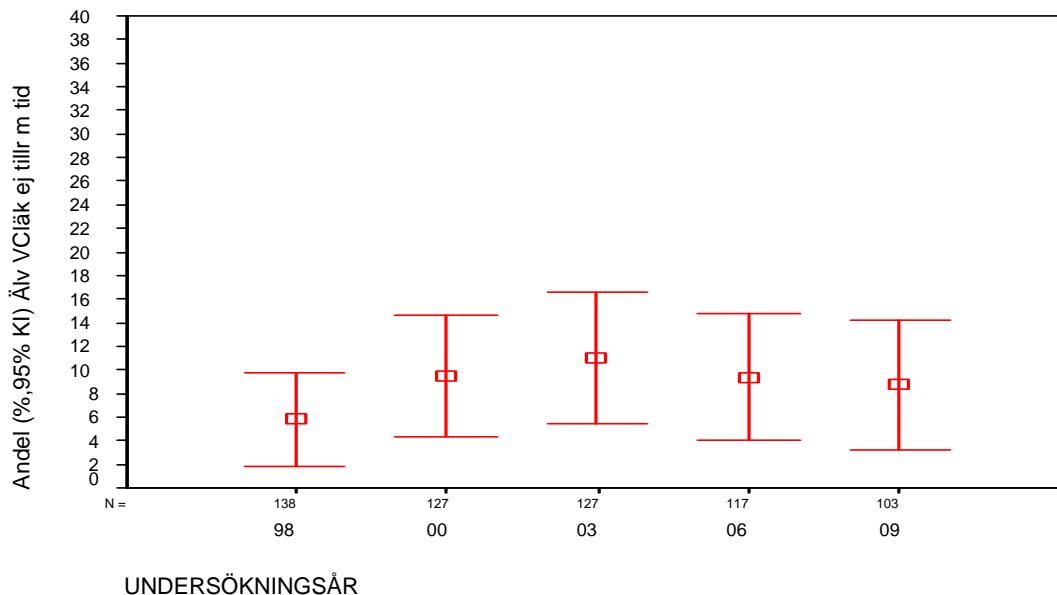
**Bilaga 2: Diagram 3:25 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Säters vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



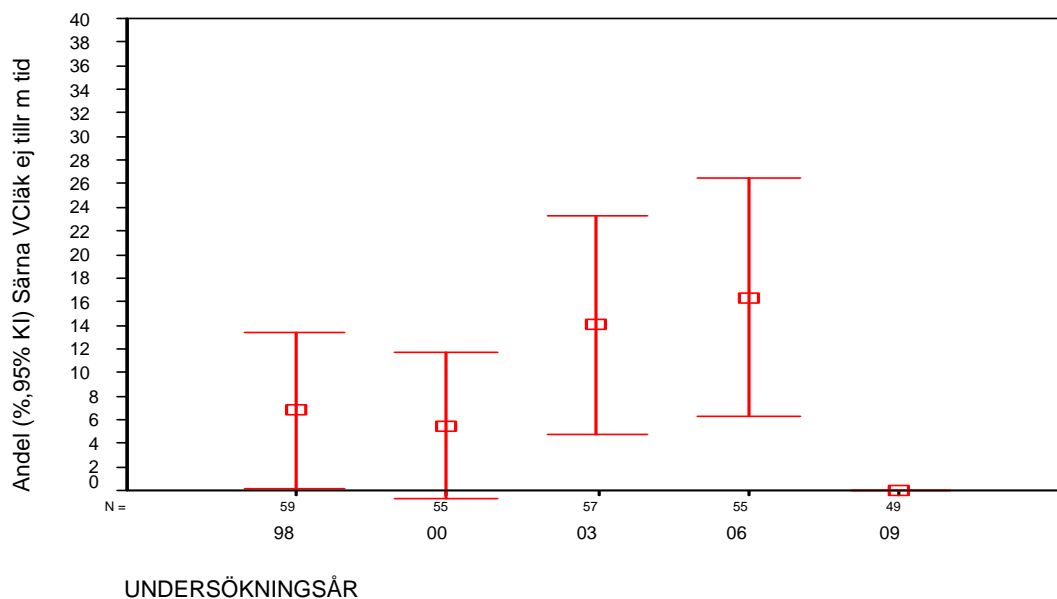
**Bilaga 2: Diagram 3:26 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Vansbro vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



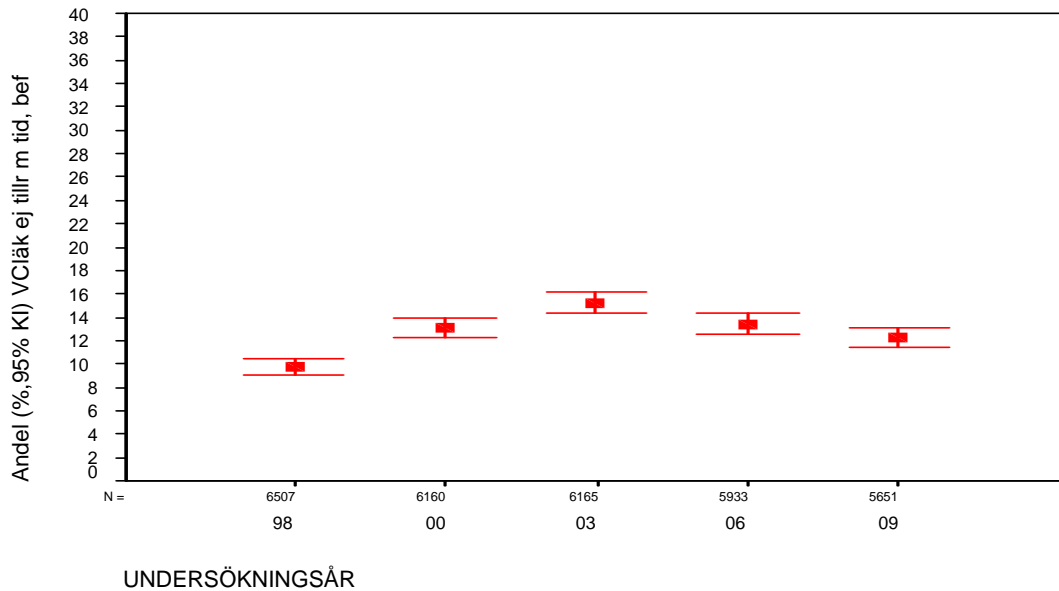
**Bilaga 2: Diagram 3:27 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Älvdalens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



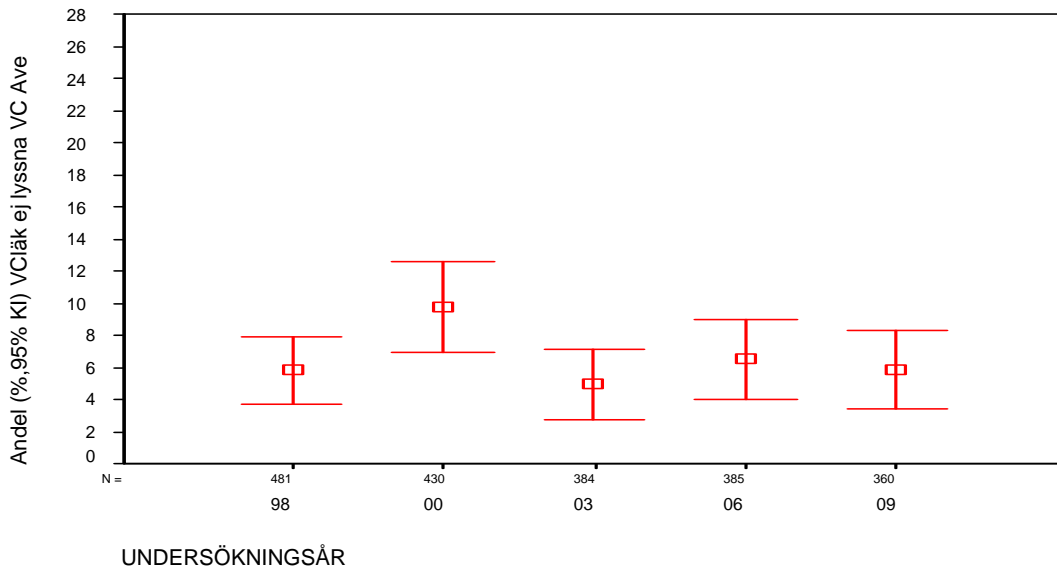
**Bilaga 2: Diagram 3:28 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Särna vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



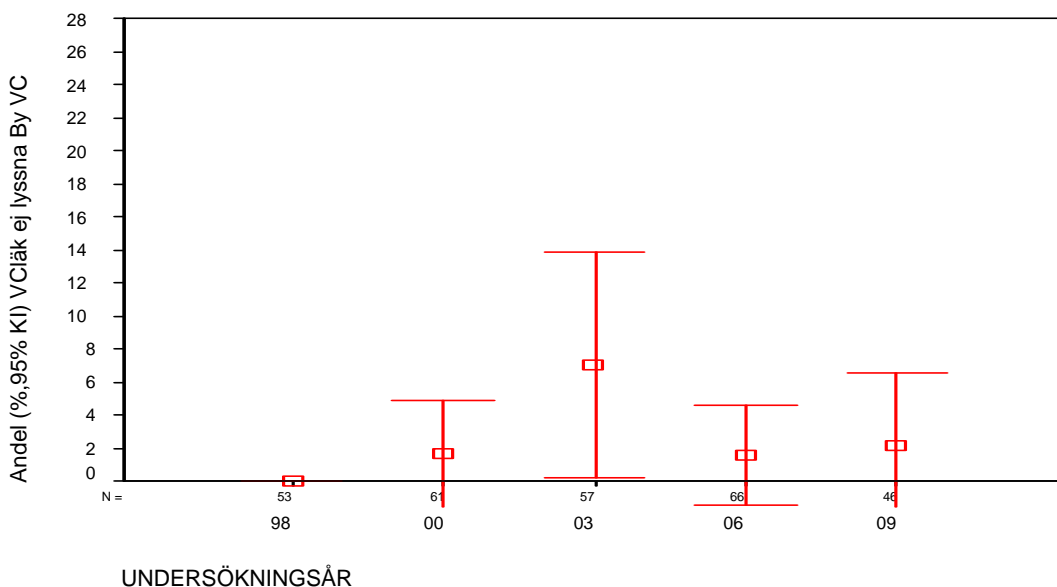
**Bilaga 2: Diagram 3:29 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") ger Dig tillräckligt med tid för att berätta, fråga och resonera om Dina tankar och känslor kring Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler (inkl Älvdalens vårdcentral) på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*. (Befolkningsperspektivet.)**



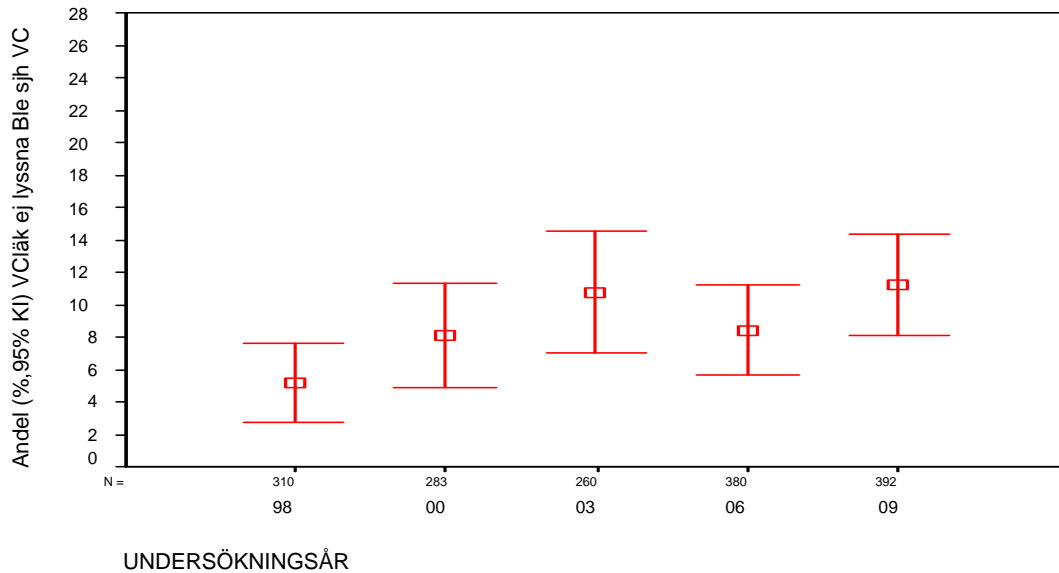
**Bilaga 2: Diagram 4:1 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit distriktsläkarmottagningarna på Avesta lasarett (inklusive fd Krylbo Vc och fd Skogsbo Vc) på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



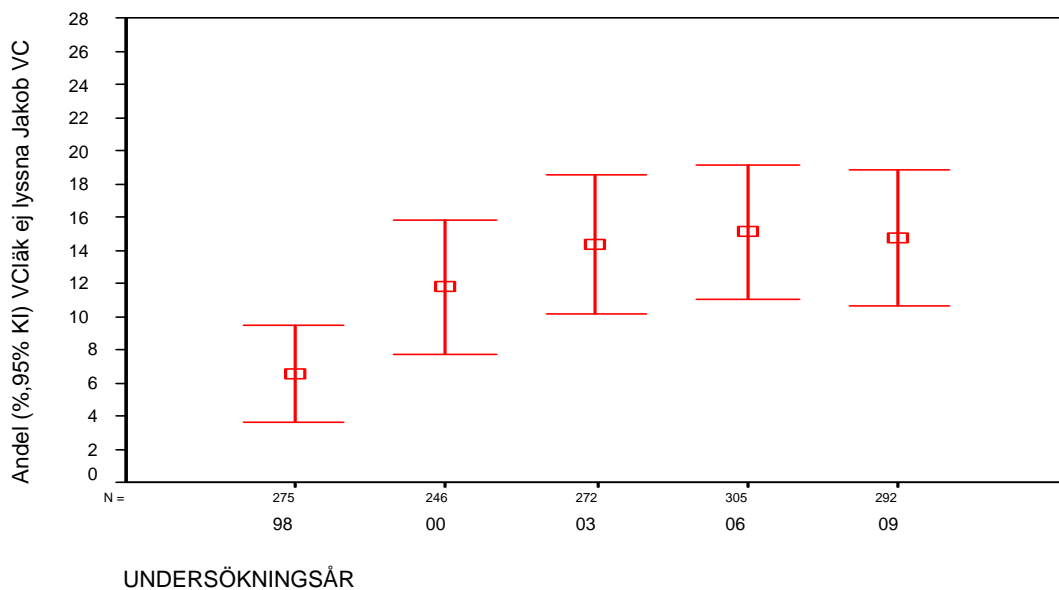
**Bilaga 2: Diagram 2:2 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit By vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



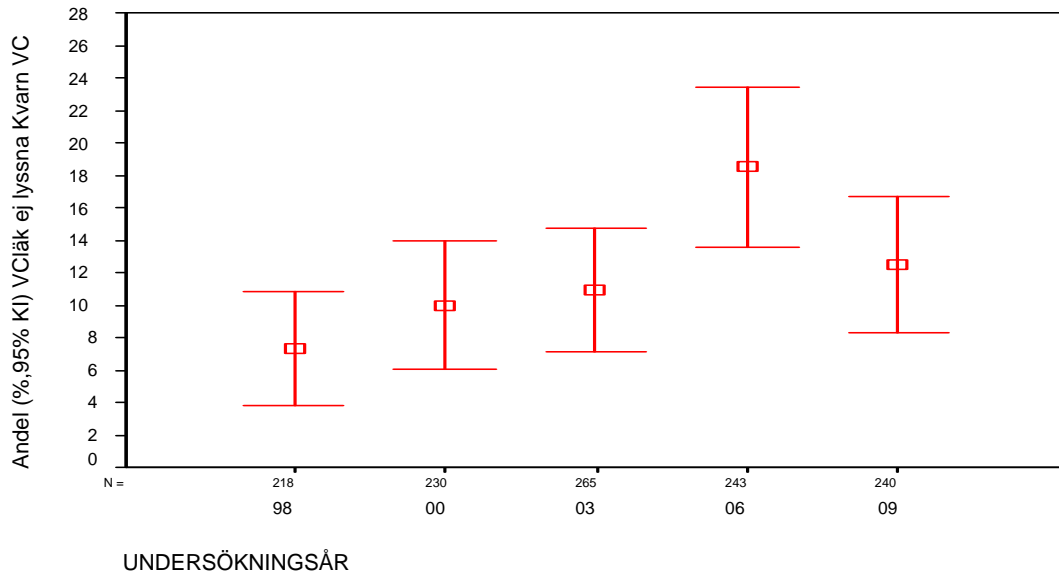
**Bilaga 2: Diagram 4:3 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit vårdcentralen på Borlänge sjukhus på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



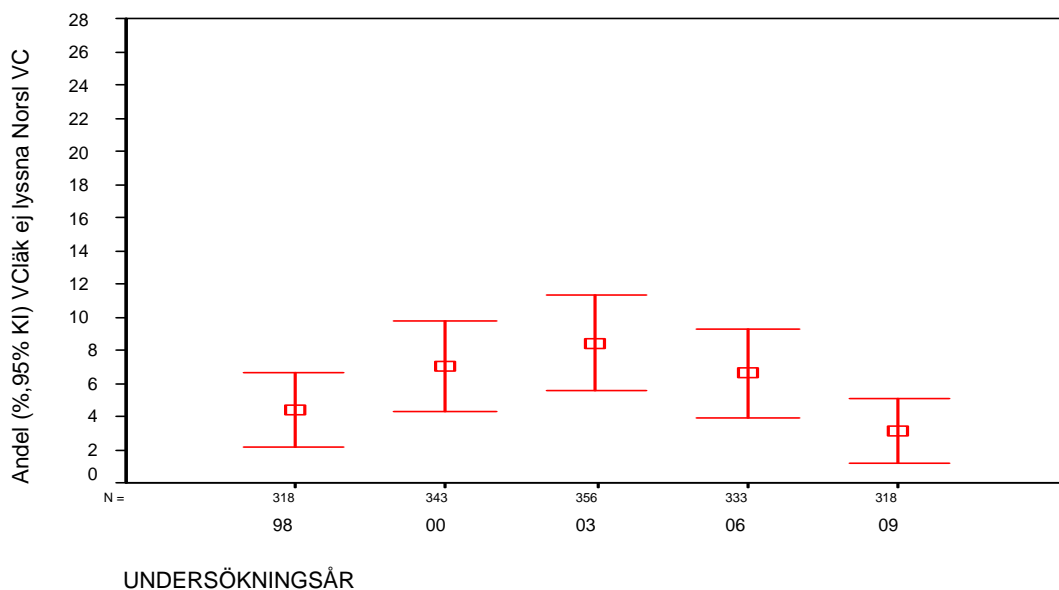
**Bilaga 2: Diagram 4:4 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit vårdcentralen Jakobsgårdarna på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



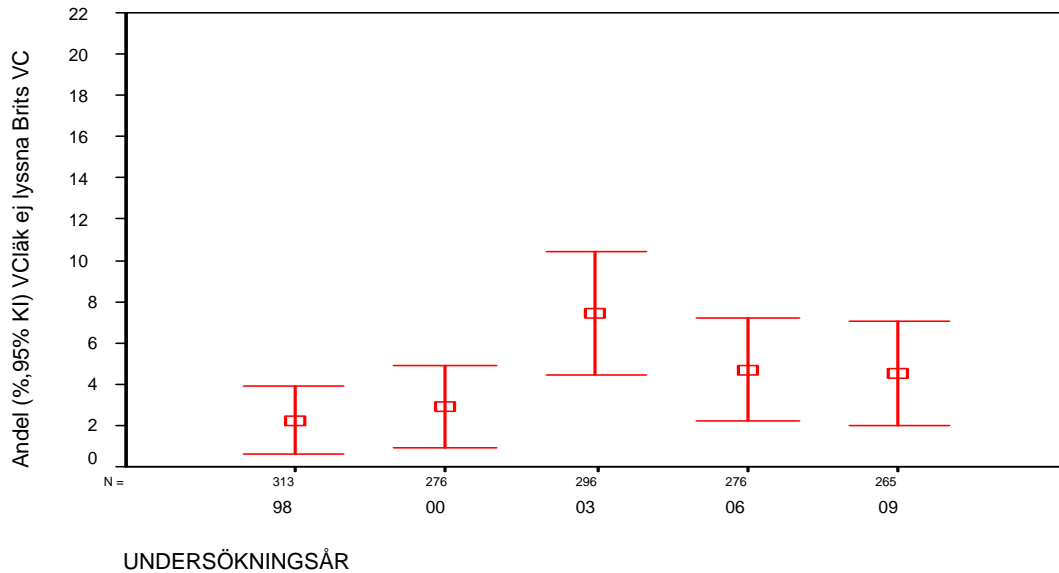
**Bilaga 2: Diagram 4:5 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Kvarnsvedens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



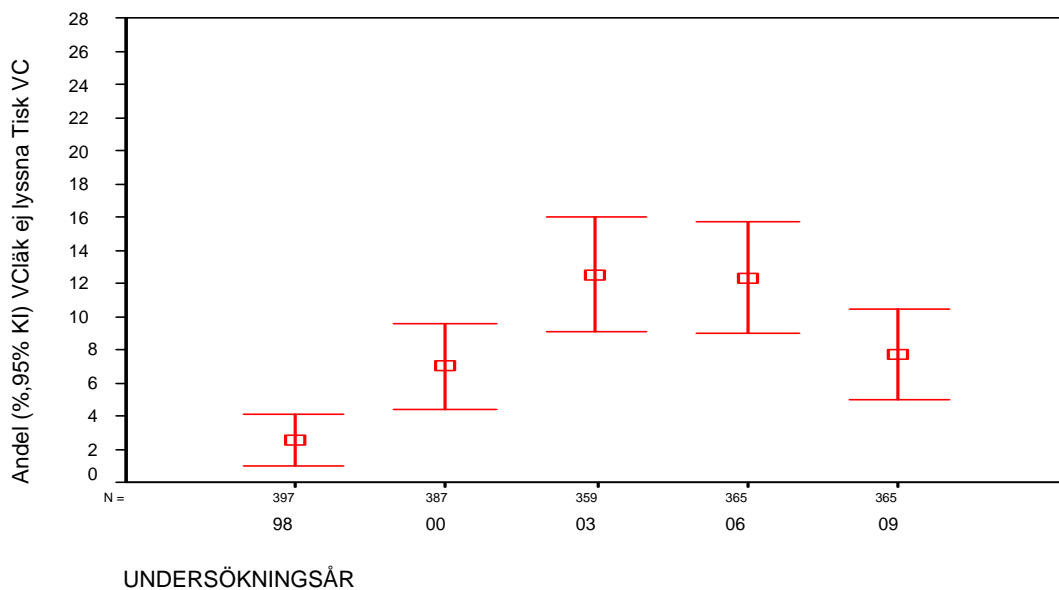
**Bilaga 2: Diagram 4:6 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Norslunds vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



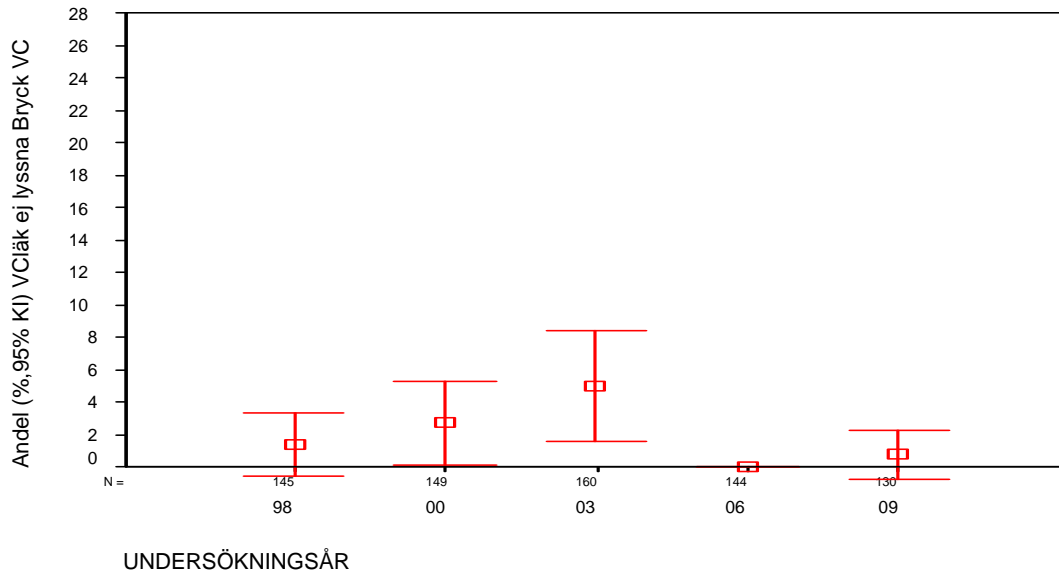
**Bilaga 2: Diagram 4:7 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Britsarvets vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



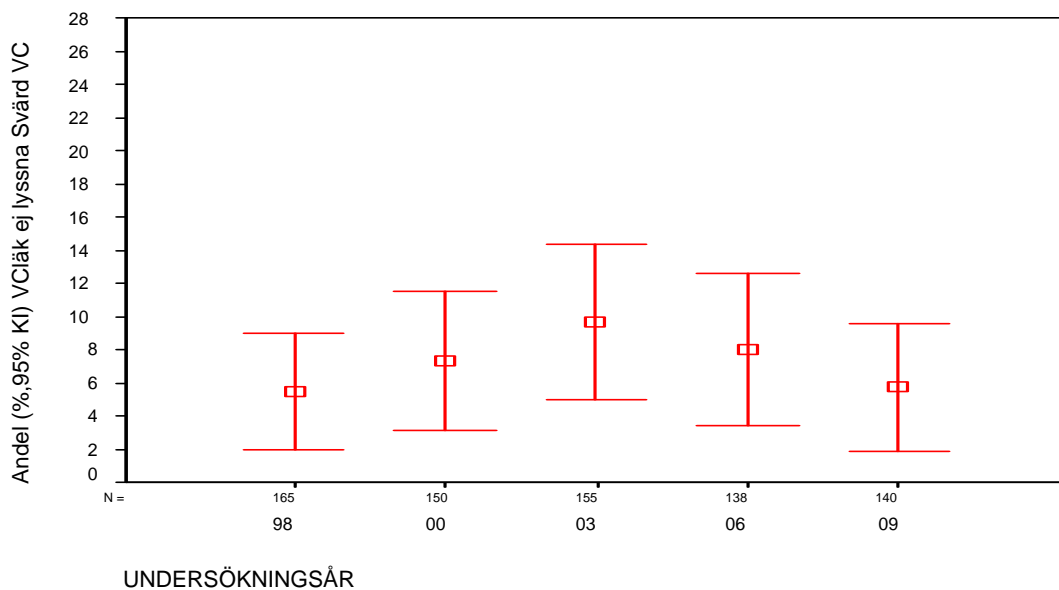
**Bilaga 2: Diagram 4:8 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Tiskens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



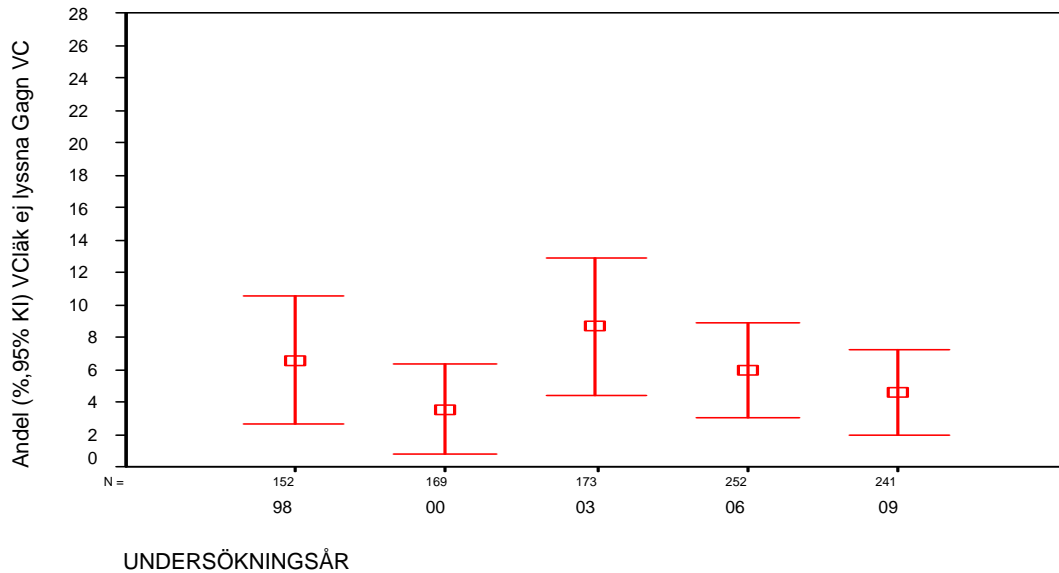
**Bilaga 2: Diagram 4:9 Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Grycksbo vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



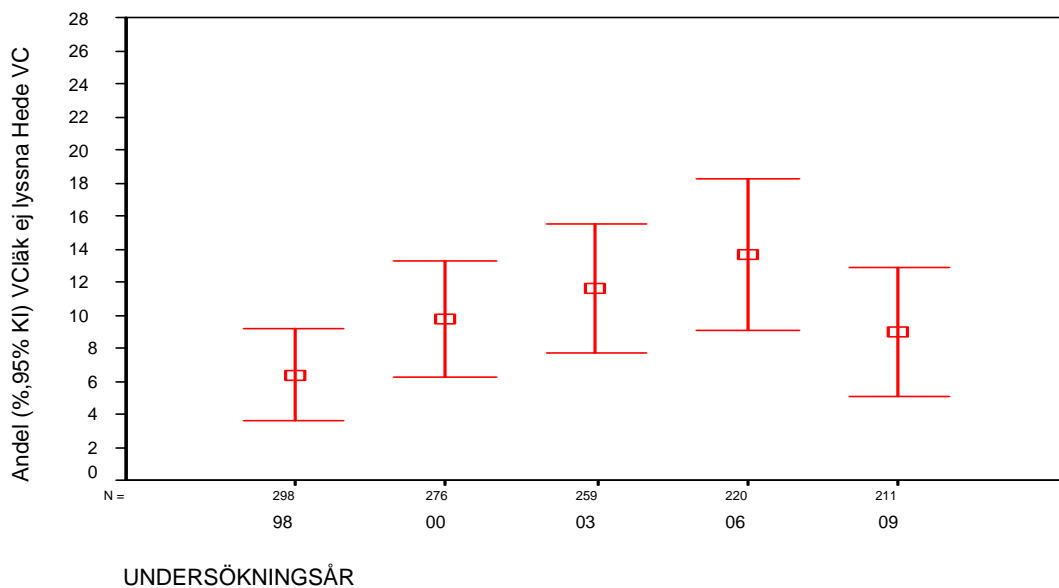
**Bilaga 2: Diagram 4:10 Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Svärdsjö vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



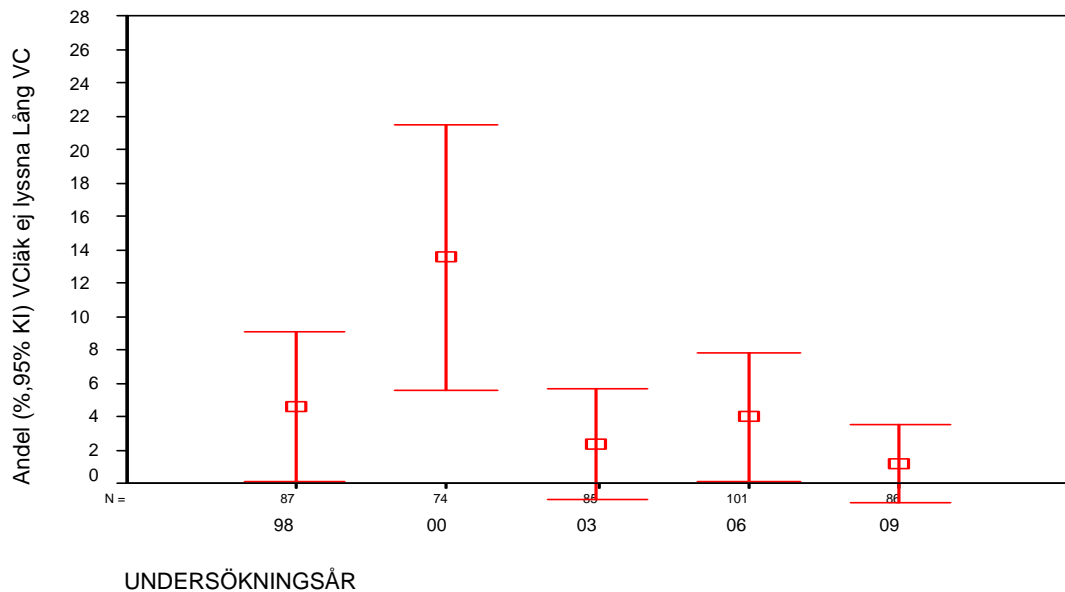
**Bilaga 2: Diagram 4:11 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Gagnefs vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



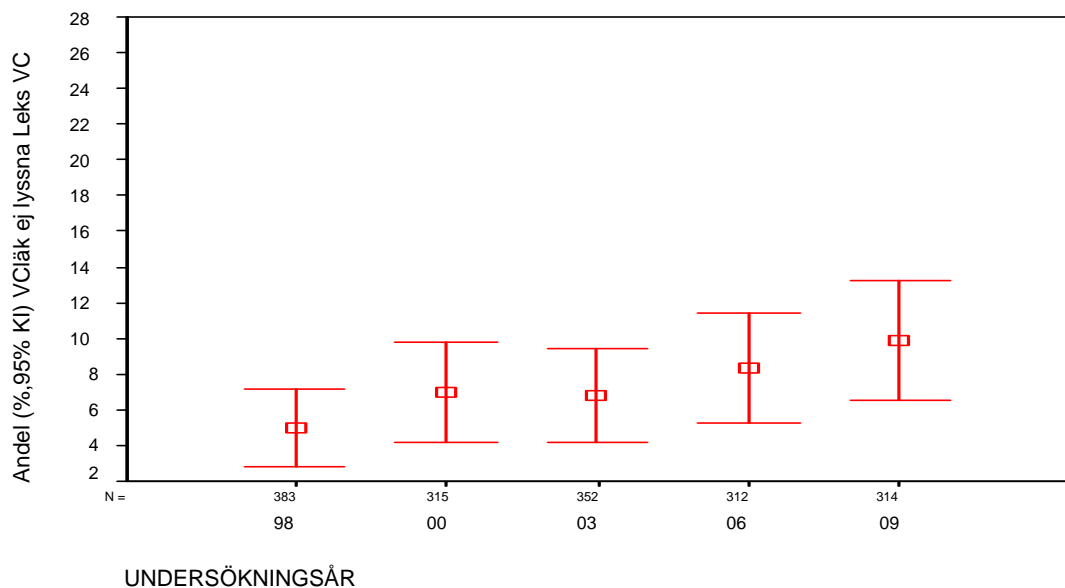
**Bilaga 2: Diagram 4:12 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Hedemora vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



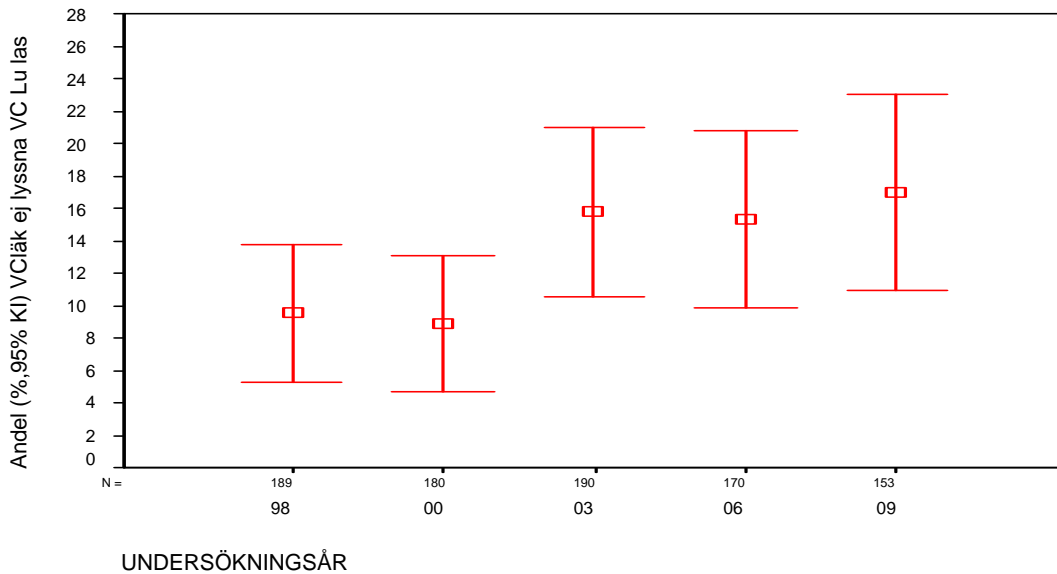
**Bilaga 2: Diagram 4:13 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Långshyttans vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



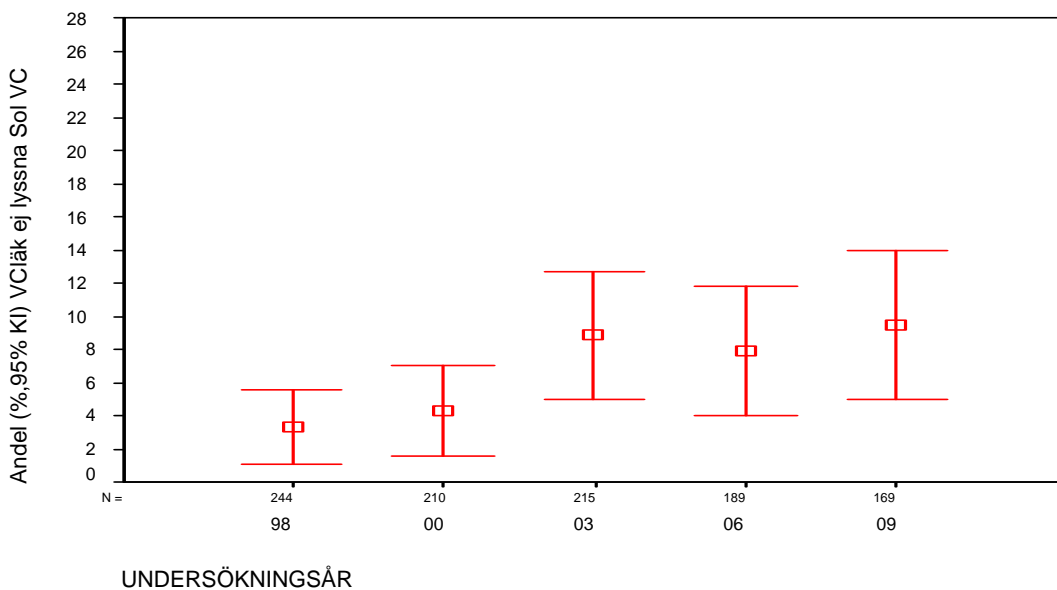
**Bilaga 2: Diagram 4:14 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Leksands vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



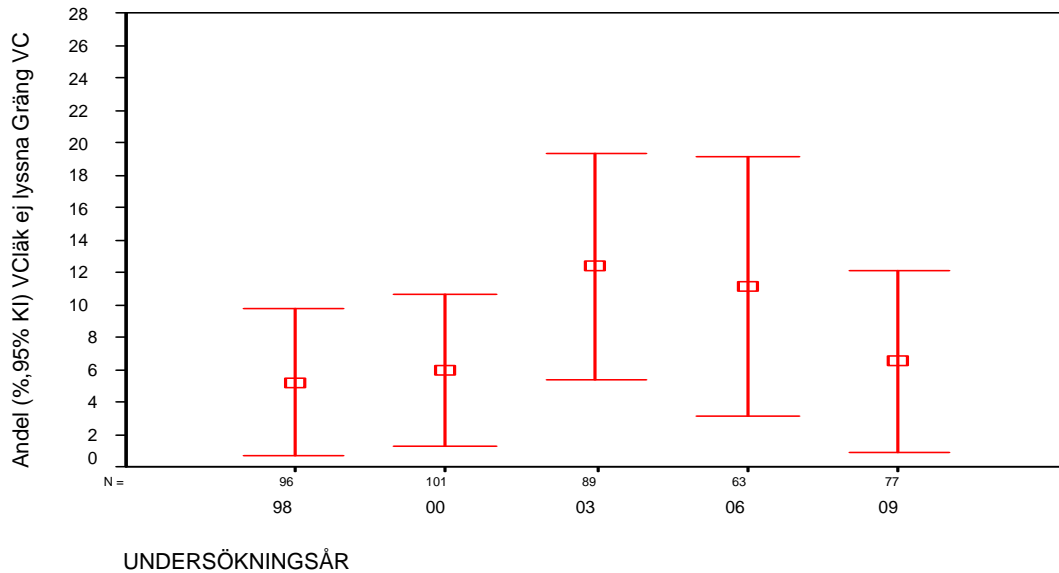
**Bilaga 2: Diagram 4:15** Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Ludvika lasarets vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*. (Befolkningsperspektivet.)



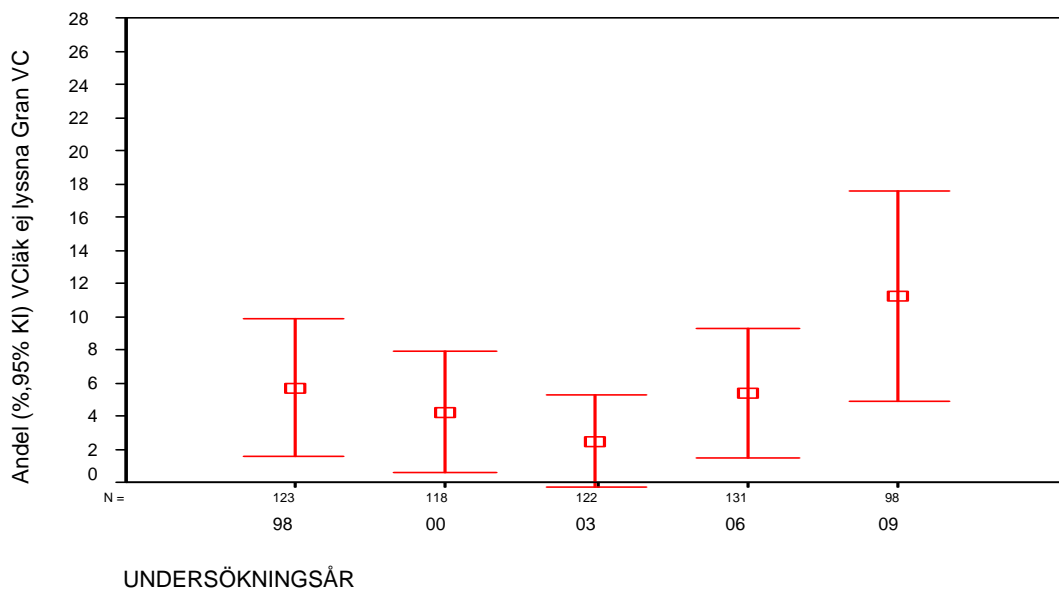
**Bilaga 2: Diagram 4:16** Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Solsidans vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*. (Befolkningsperspektivet.)



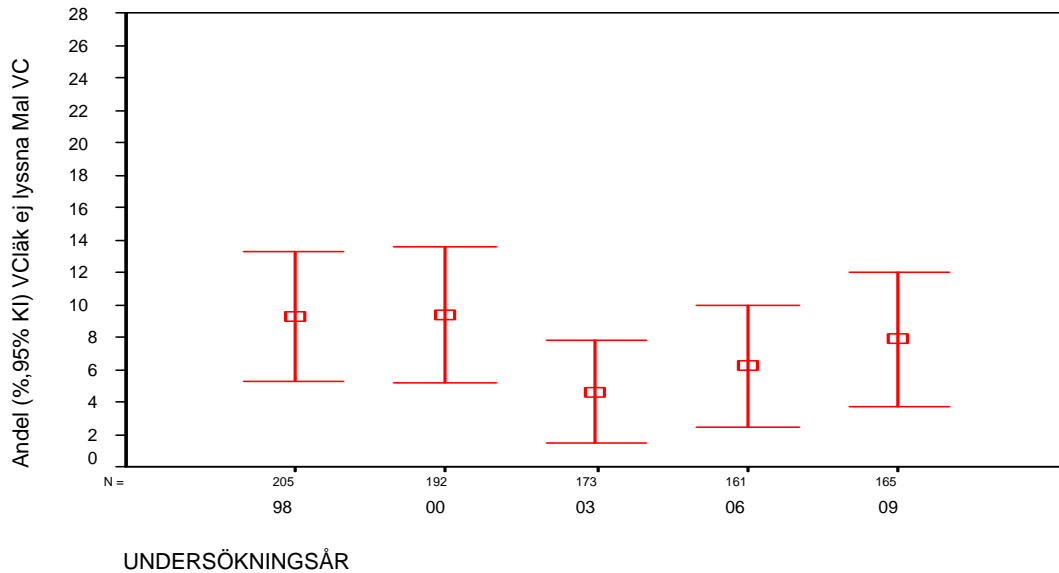
**Bilaga 2: Diagram 4:17 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Grängesbergs vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



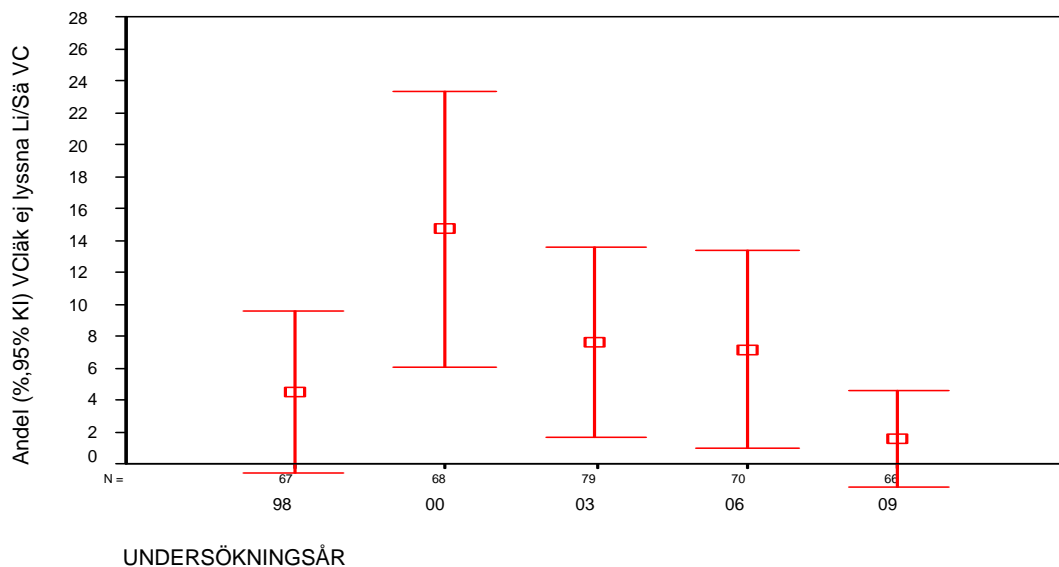
**Bilaga 2: Diagram 4:18 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Grangärde vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



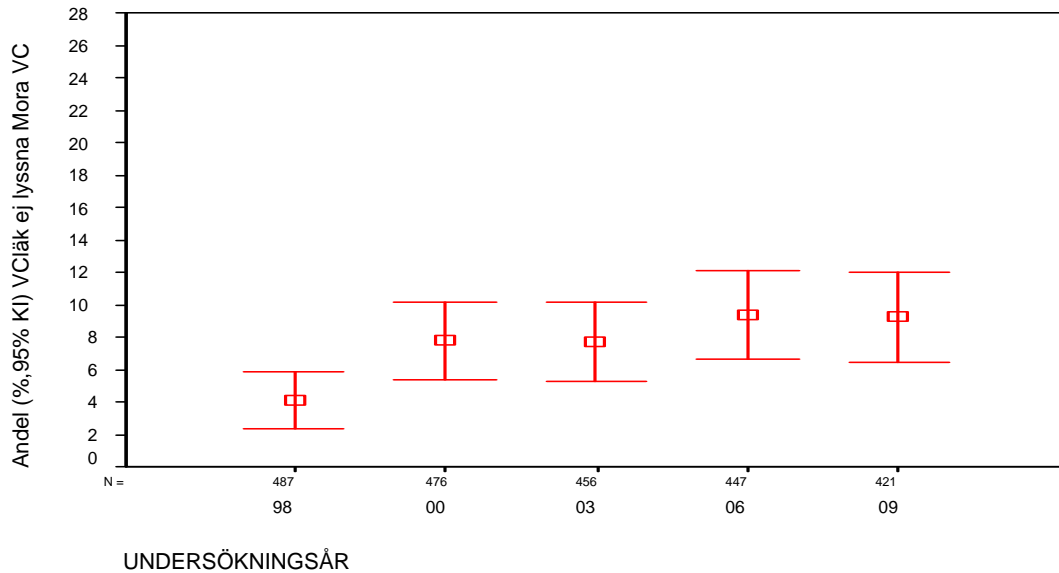
**Bilaga 2: Diagram 4:19 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Malungs vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



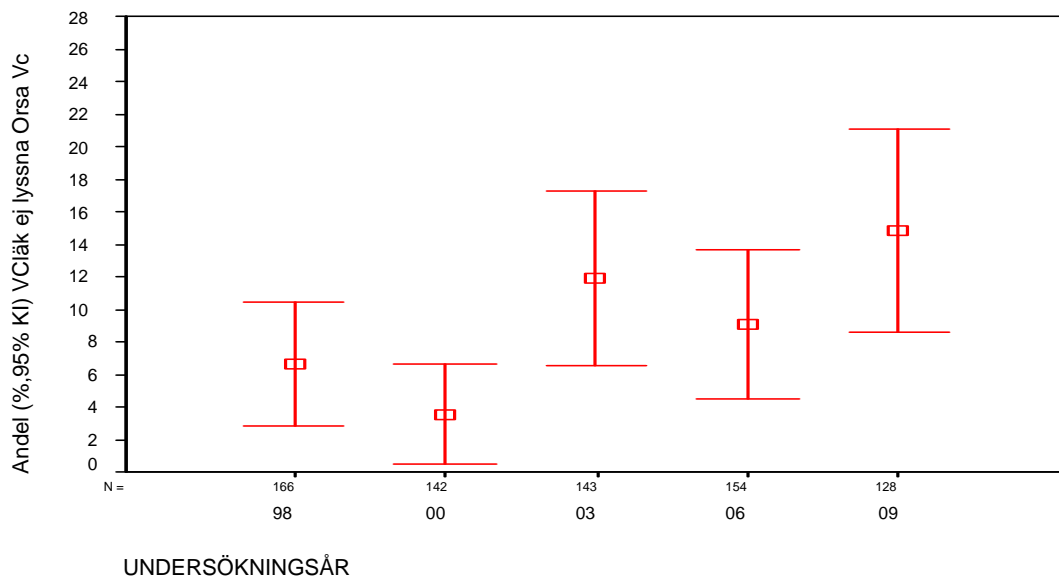
**Bilaga 2: Diagram 4:20 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit vårdcentralerna i Lima och Sälen på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



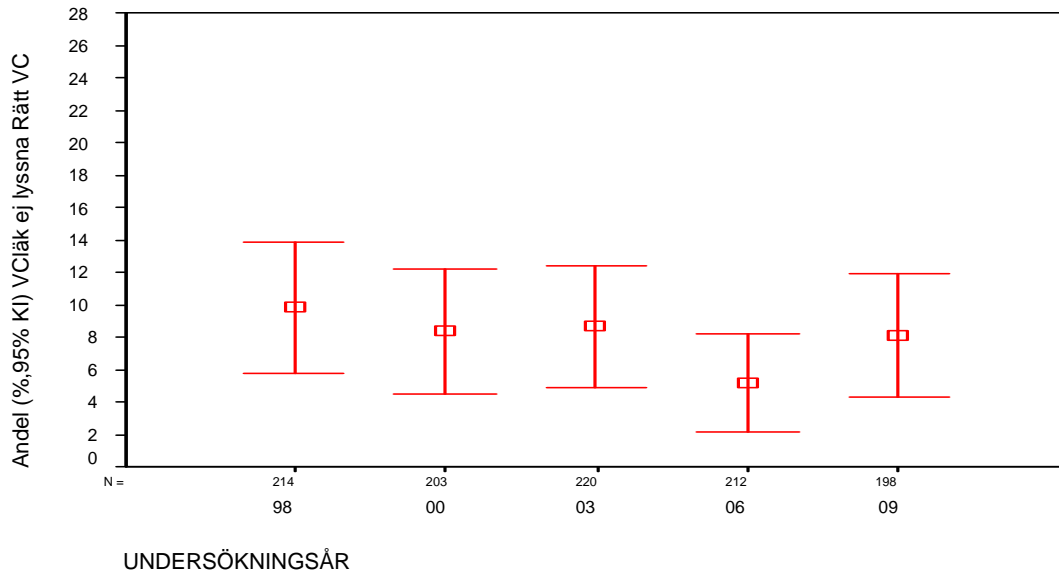
**Bilaga 2: Diagram 4:21 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Mora vårdcentral (inkl fd Saxnäs Vc) på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



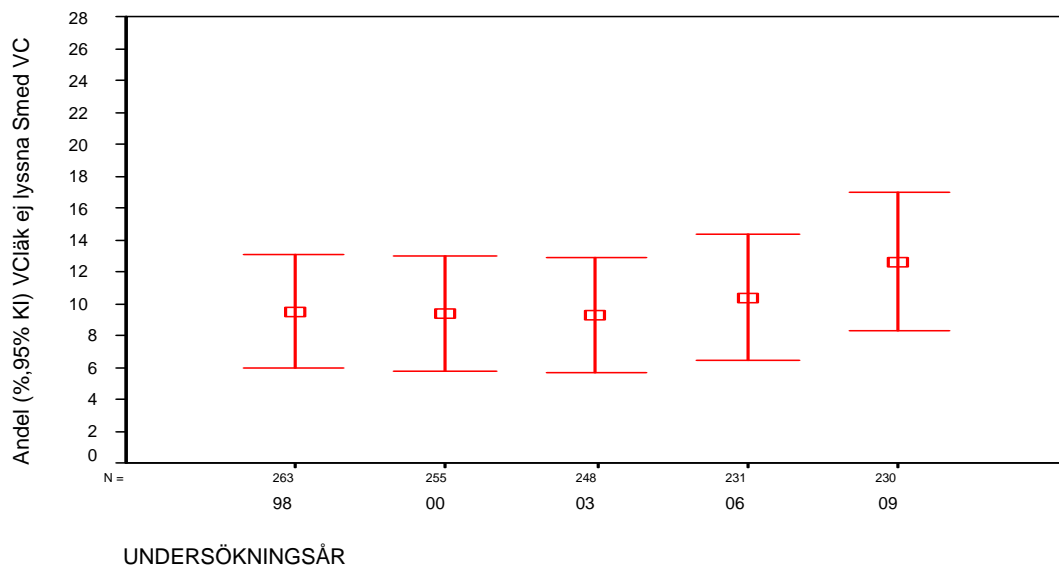
**Bilaga 2: Diagram 4:22 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Orsa vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



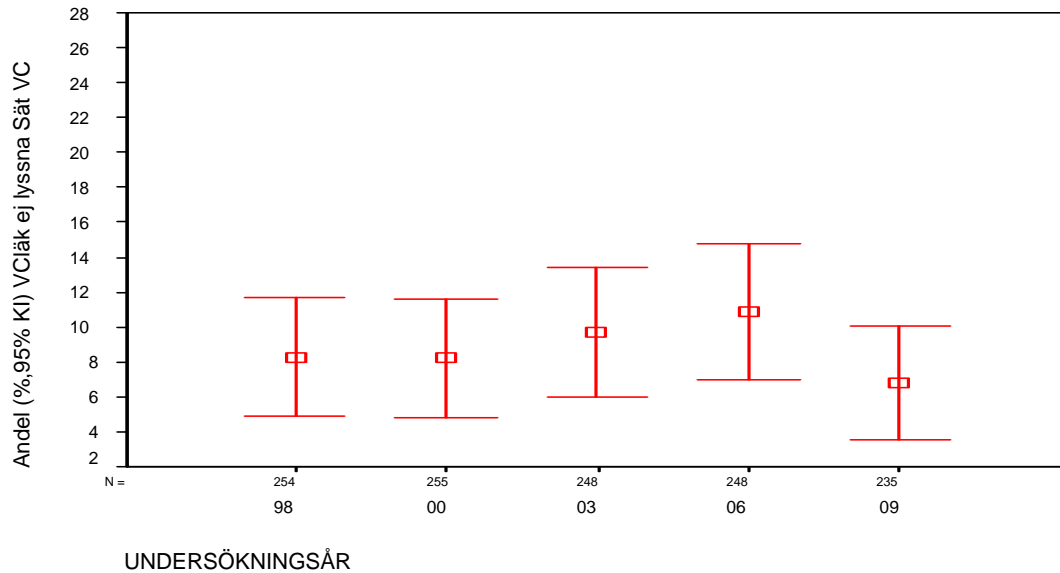
**Bilaga 2: Diagram 4:23 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Rättviks vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



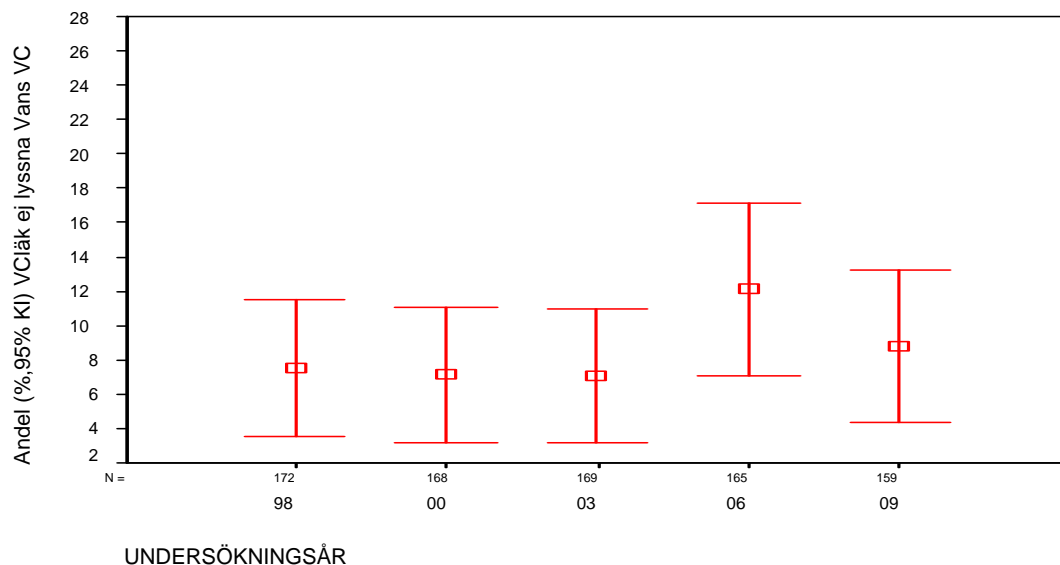
**Bilaga 2: Diagram 4:24 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Smedjebackens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



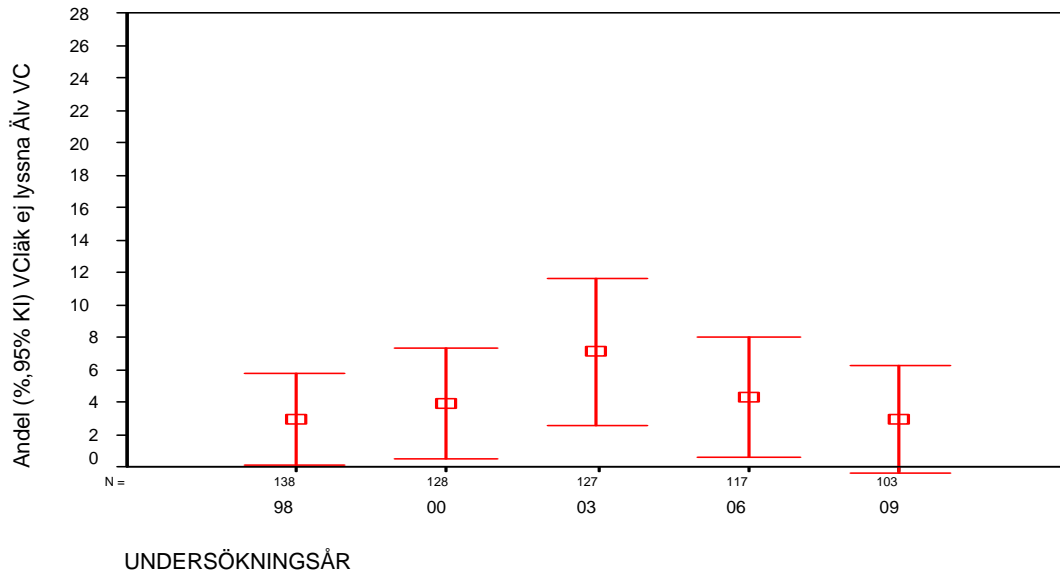
**Bilaga 2: Diagram 4:25 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Sätters vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



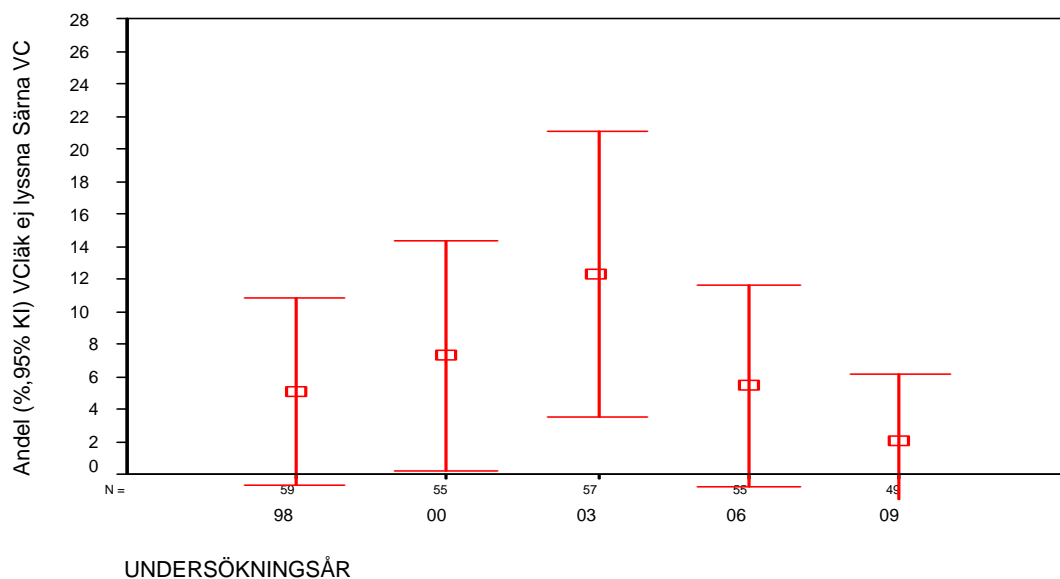
**Bilaga 2: Diagram 4:26 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Vansbro vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



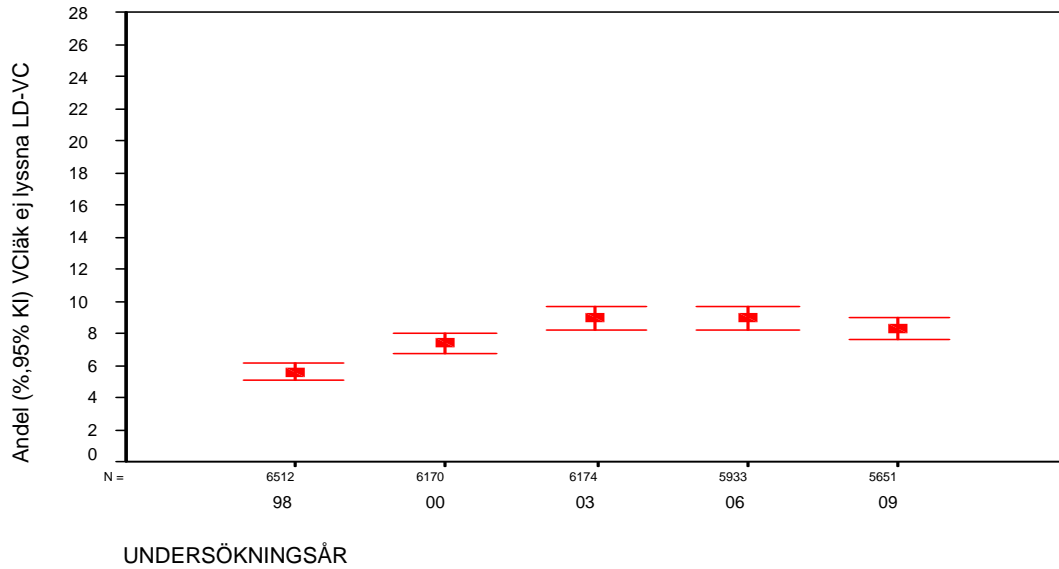
**Bilaga 2: Diagram 4:27 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Älvdalens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



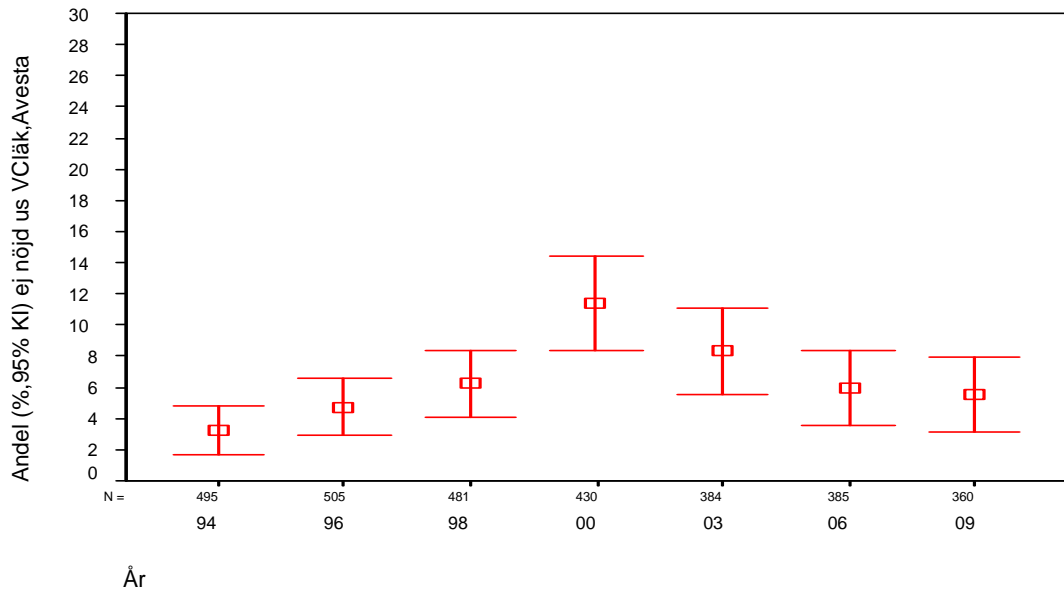
**Bilaga 2: Diagram 4:28 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Särna vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



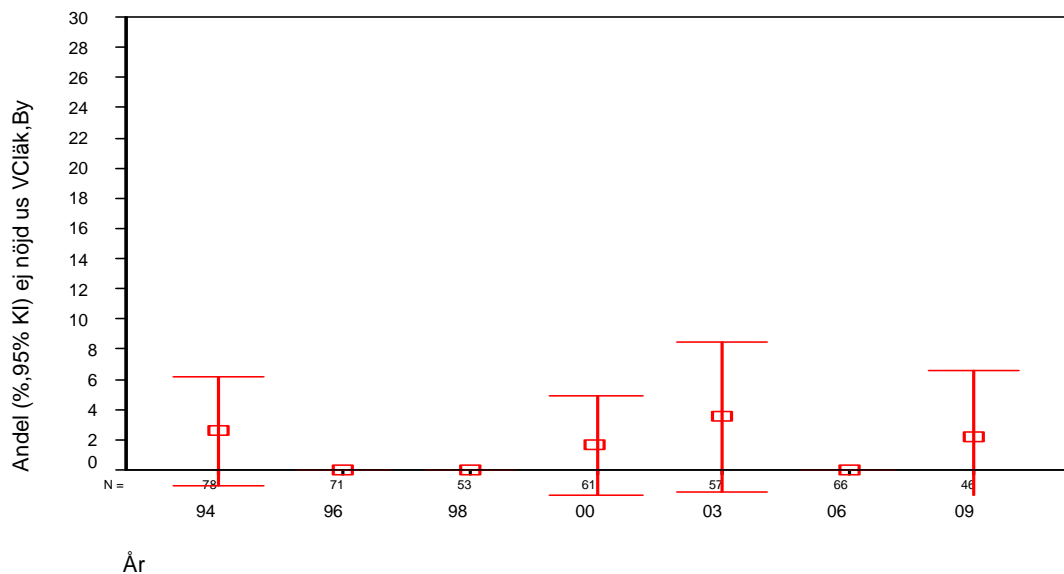
**Bilaga 2: Diagram 4:29 Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du känna att läkaren på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning (Din "husläkare") uppmärksam lyssnar på Dig när Du berättar och frågar om Dina hälsoproblem?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler (inkl Älvdalens vårdcentral) på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



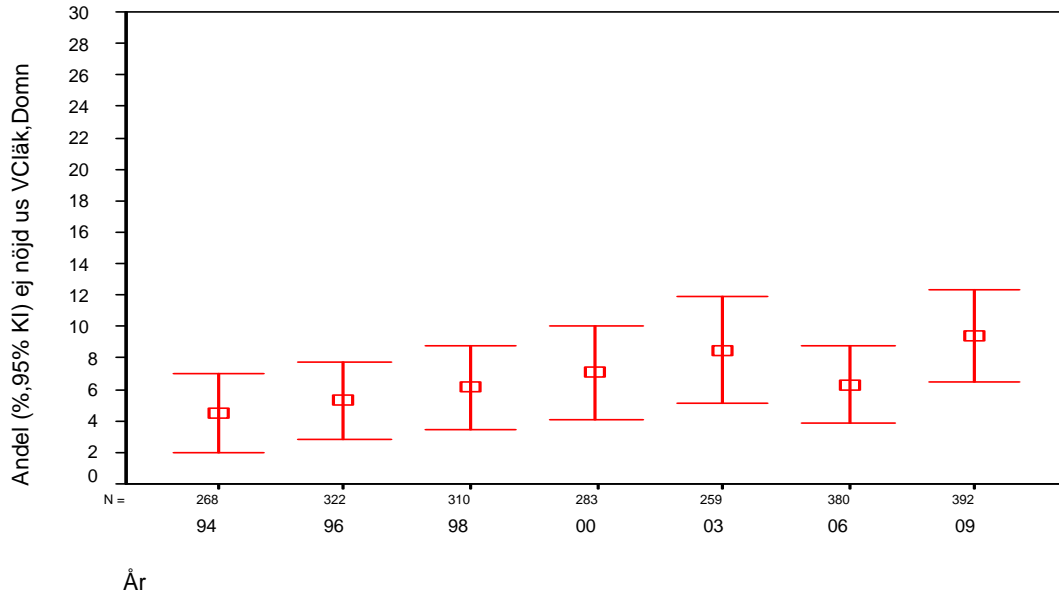
**Bilaga 2: Diagram 5:1 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit distriktsläkarmottagningarna på Avesta lasarett (inklusive fd Krylbo Vc och fd Skogsbo Vc) på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



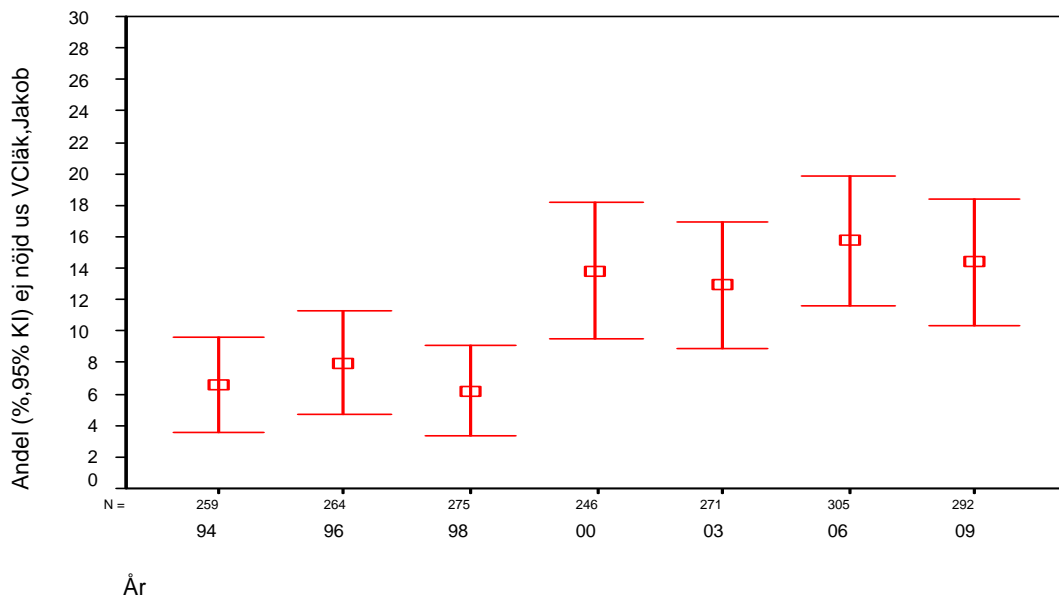
**Bilaga 2: Diagram 5:2 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit By vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



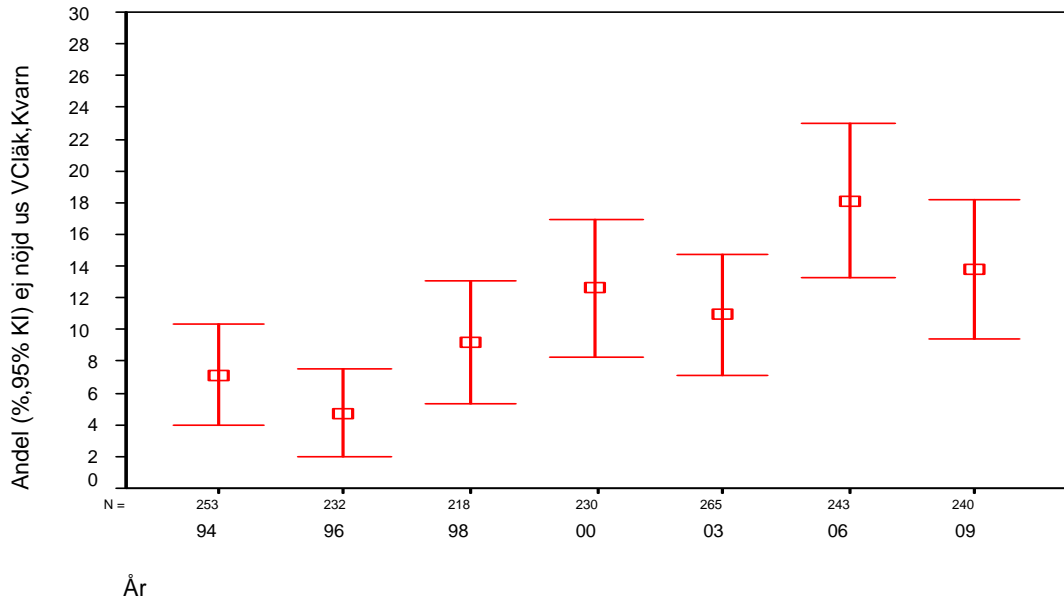
**Bilaga 2: Diagram 5:3 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit vårdcentralen på Borlänge sjukhus på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



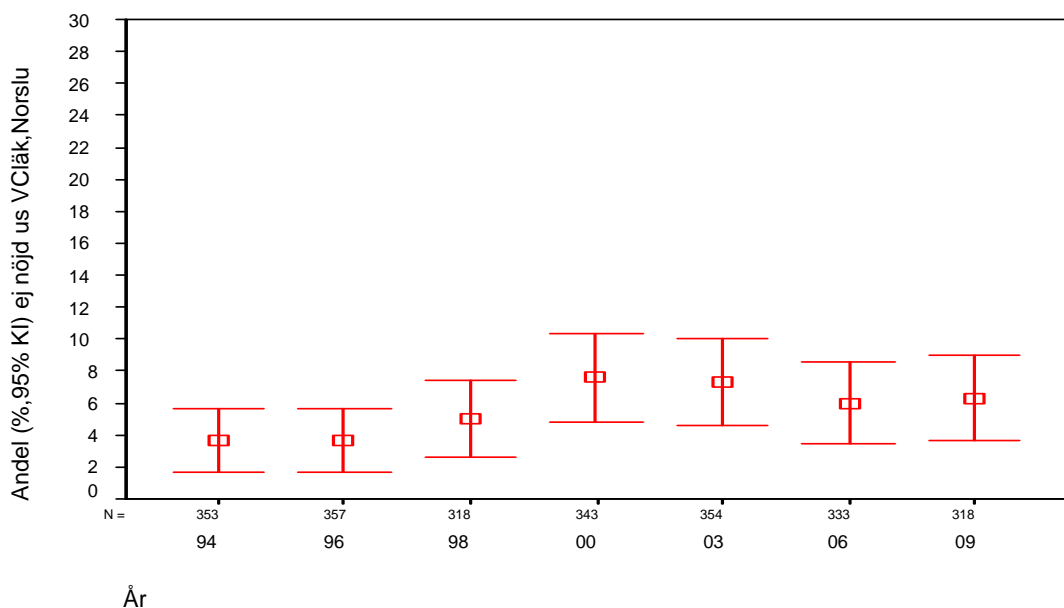
**Bilaga 2: Diagram 5:4 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit vårdcentralen Jakobsgårdarna på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



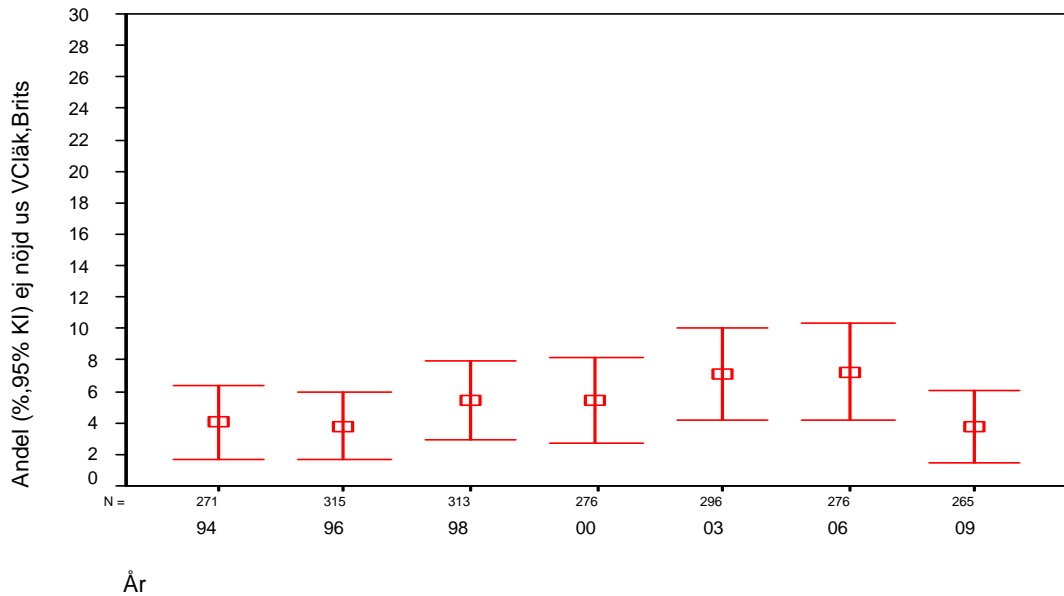
**Bilaga 2: Diagram 5:5 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Kvarnsvedens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



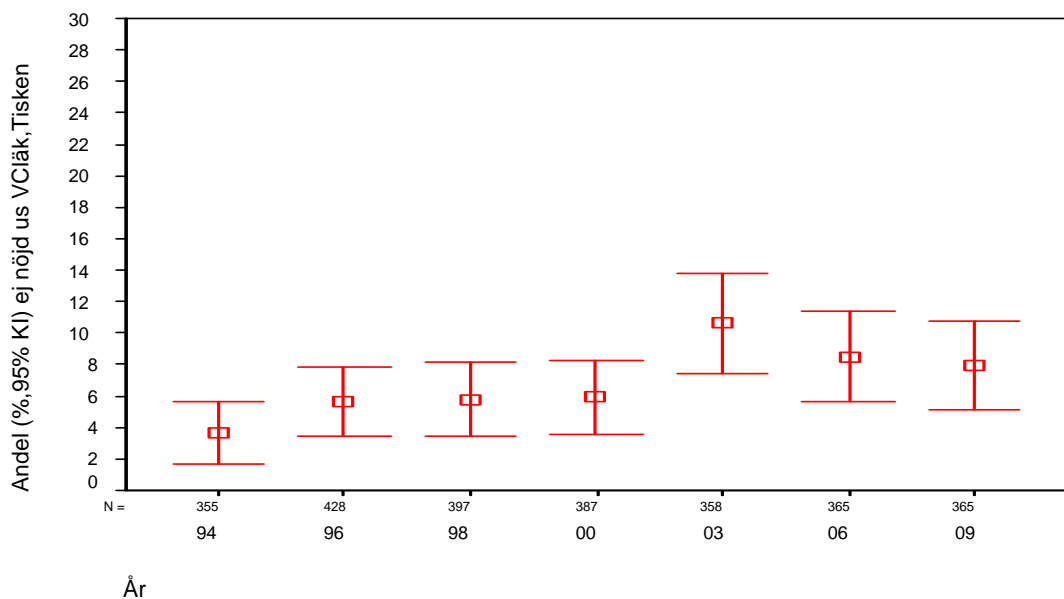
**Bilaga 2: Diagram 5:6 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Norslunds vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



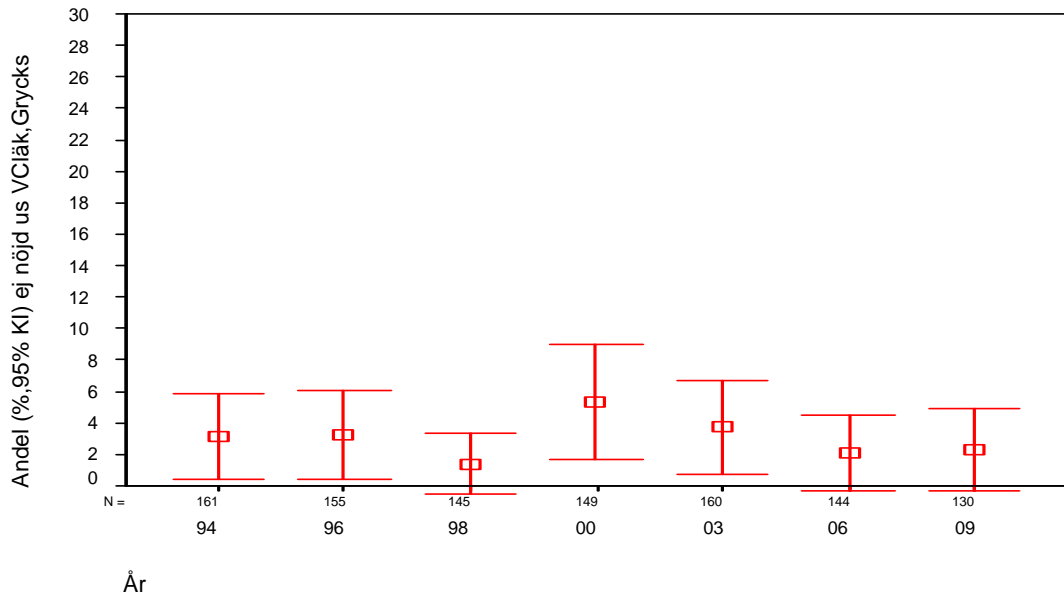
**Bilaga 2: Diagram 5:7 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Britsarvets vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



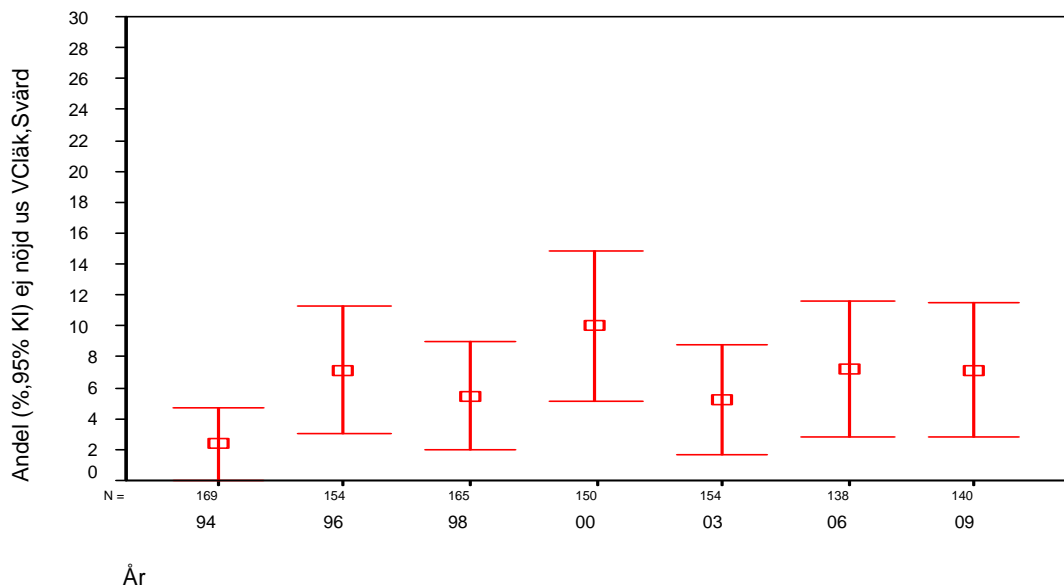
**Bilaga 2: Diagram 5:8 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Tiskens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



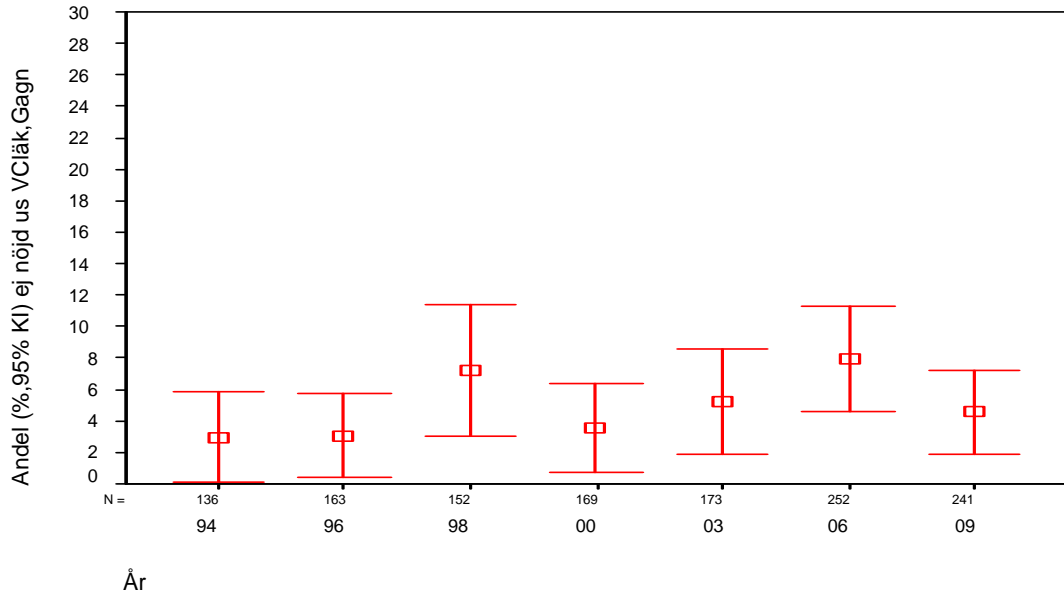
**Bilaga 2: Diagram 5:9 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Grycksbo vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



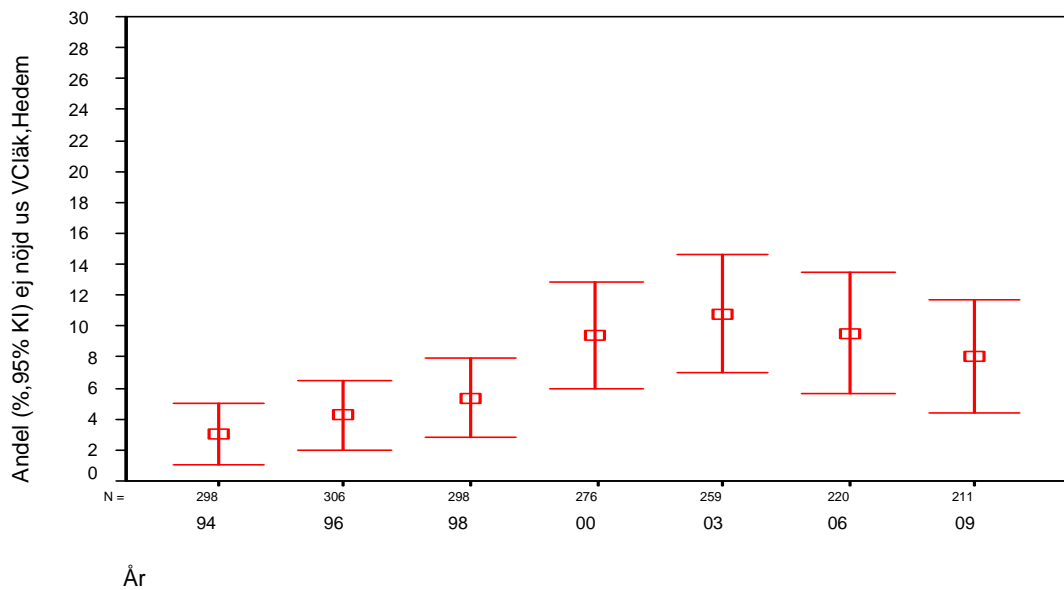
**Bilaga 2: Diagram 5:10 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Svärdsjö vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



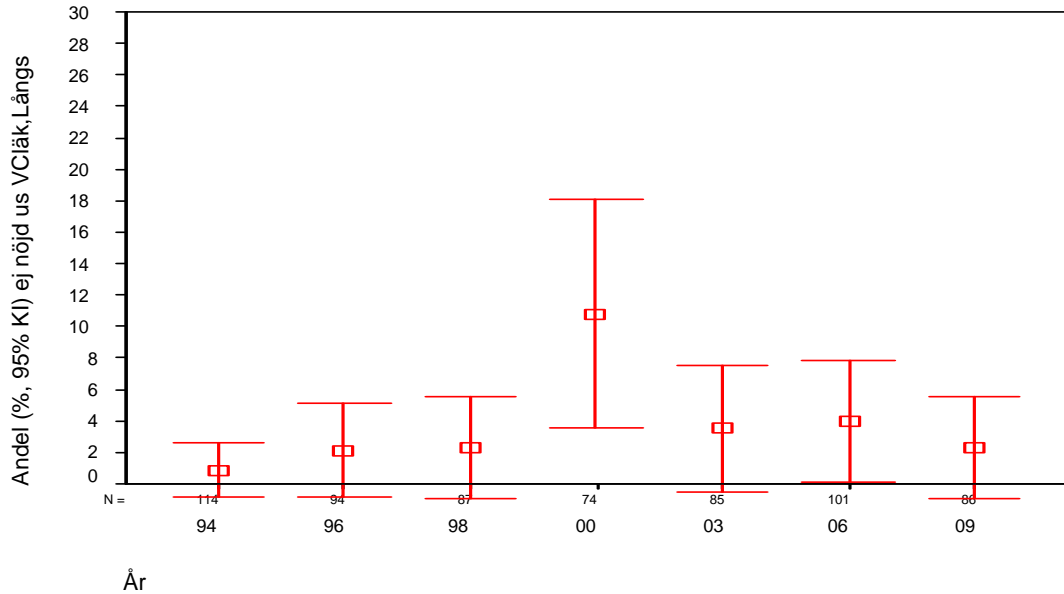
**Bilaga 2: Diagram 5:11 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Gagnefs vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



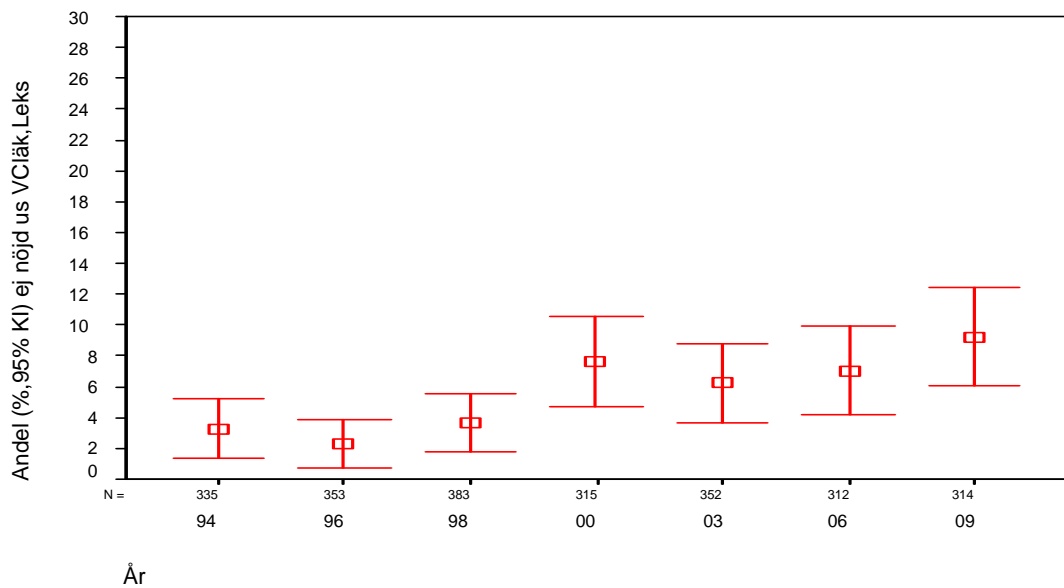
**Bilaga 2: Diagram 5:12 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Hedemora vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



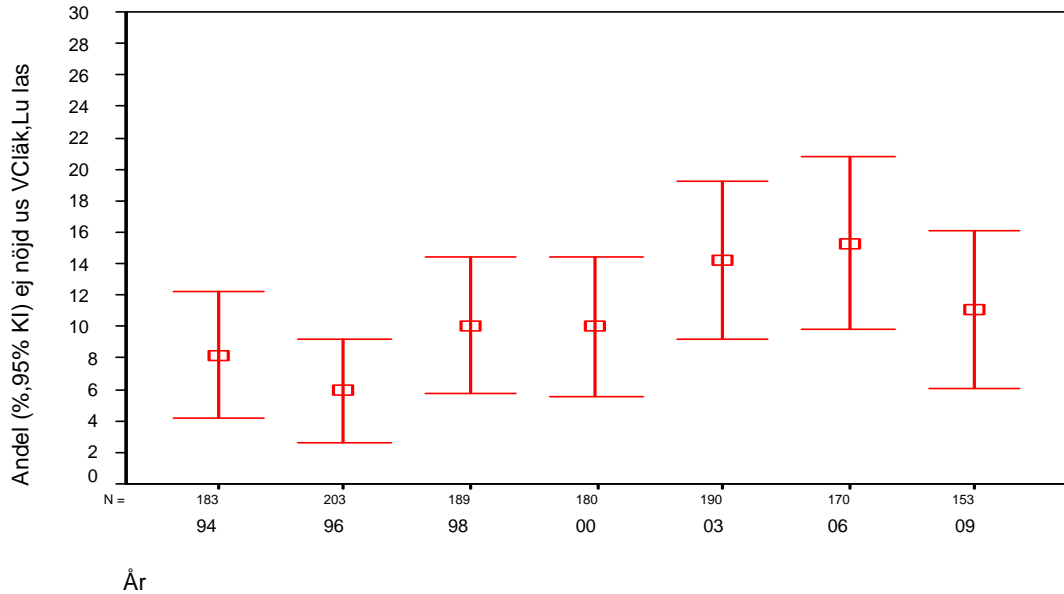
**Bilaga 2: Diagram 5:13 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Långshyttans vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*. (Befolkningsperspektivet.)**



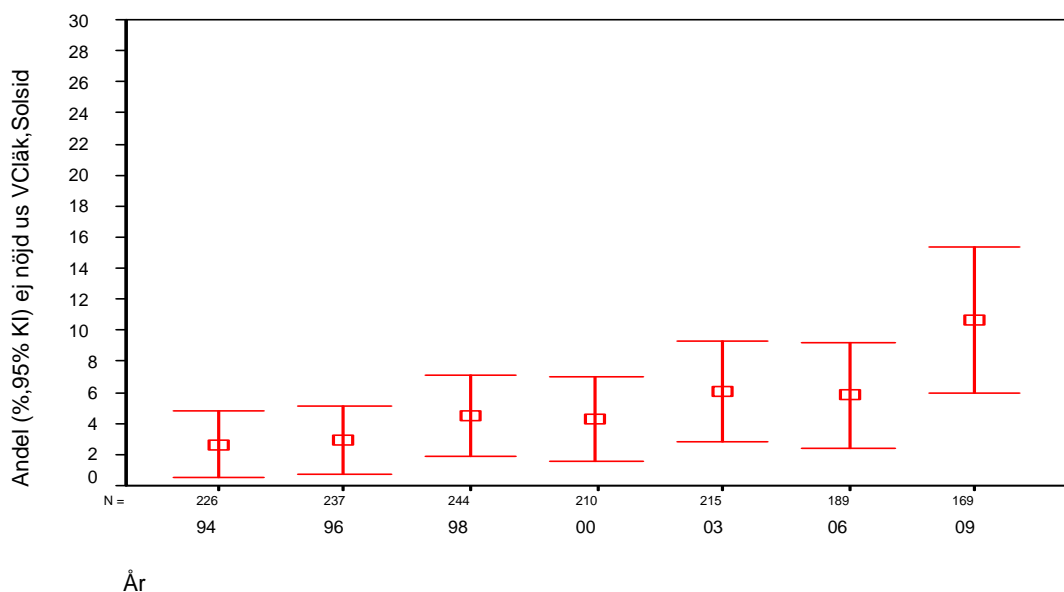
**Bilaga 2: Diagram 5:14 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Leksands vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?*. (Befolkningsperspektivet.)**



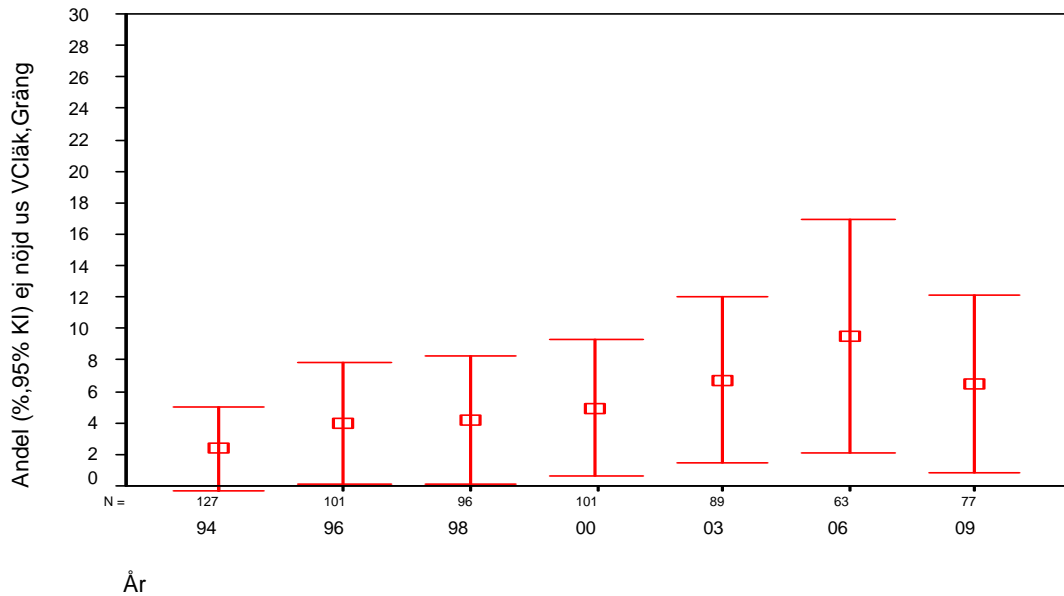
**Bilaga 2: Diagram 5:15 Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Ludvika lasarettets vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



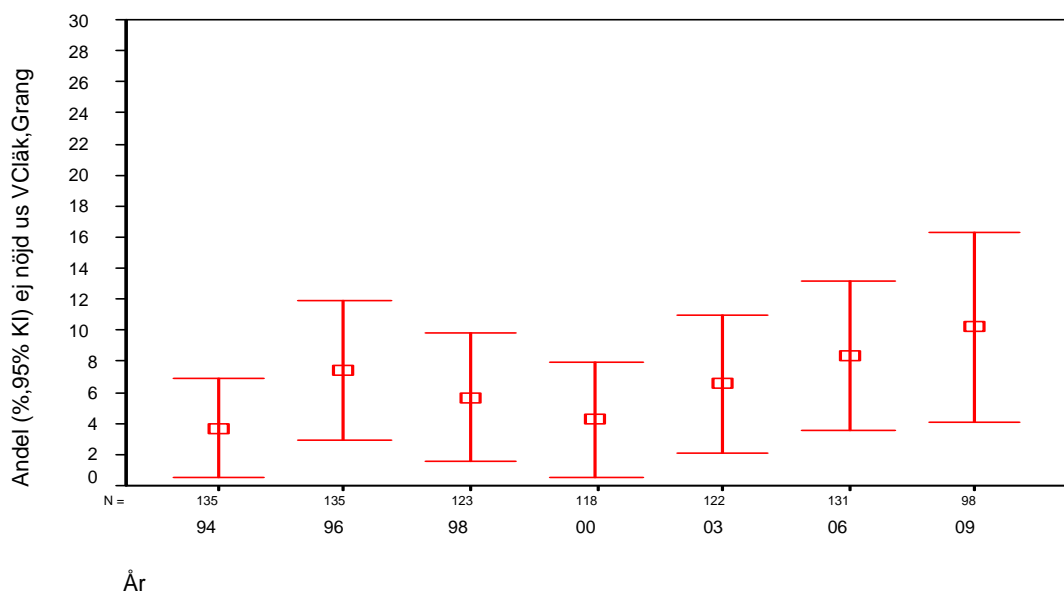
**Bilaga 2: Diagram 5:16 Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Solsidans vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



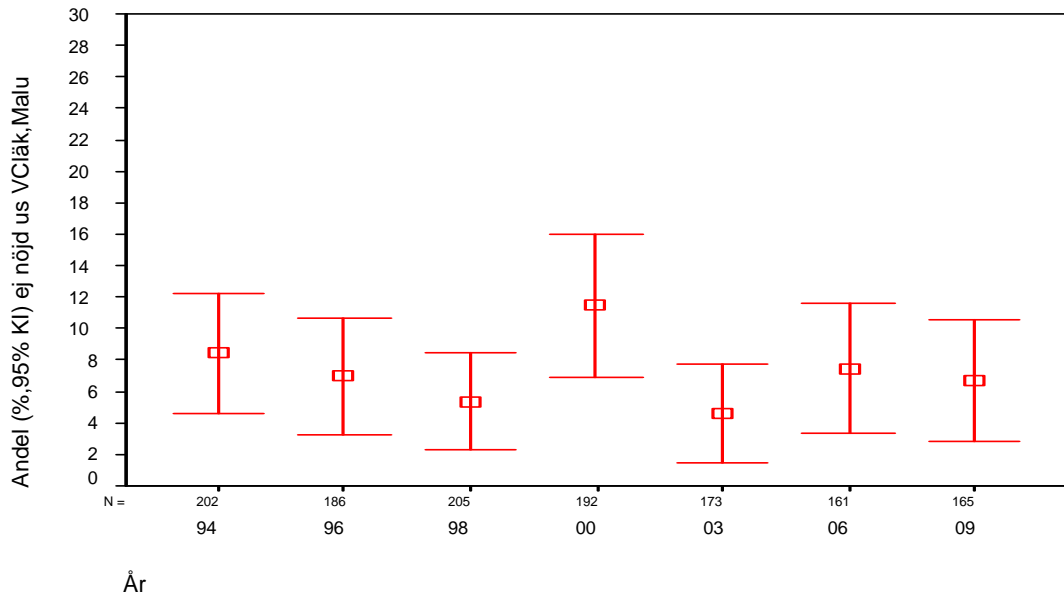
**Bilaga 2: Diagram 5:17 Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Grängesbergs vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



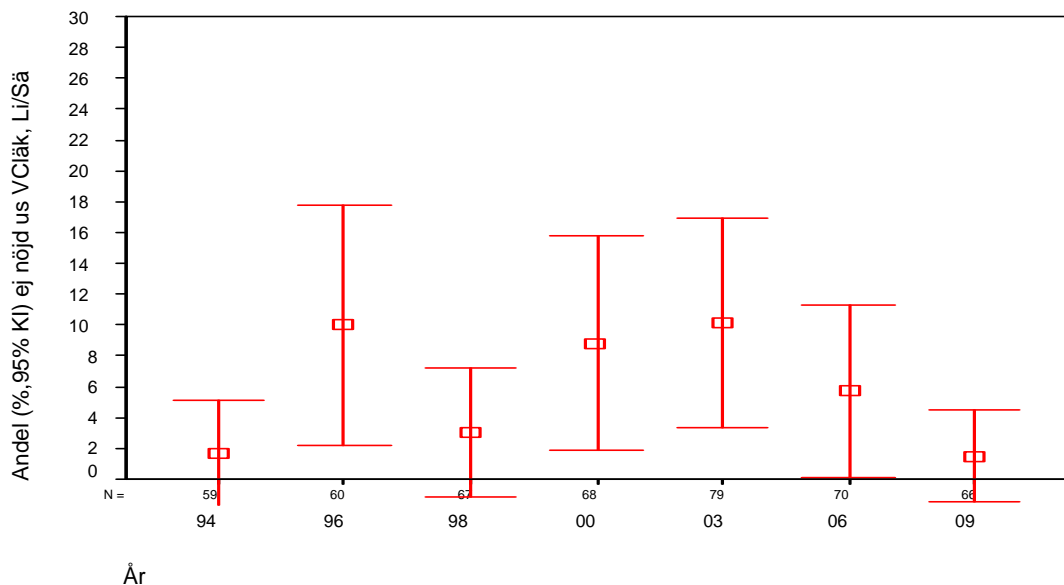
**Bilaga 2: Diagram 5:18 Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Grangärde vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



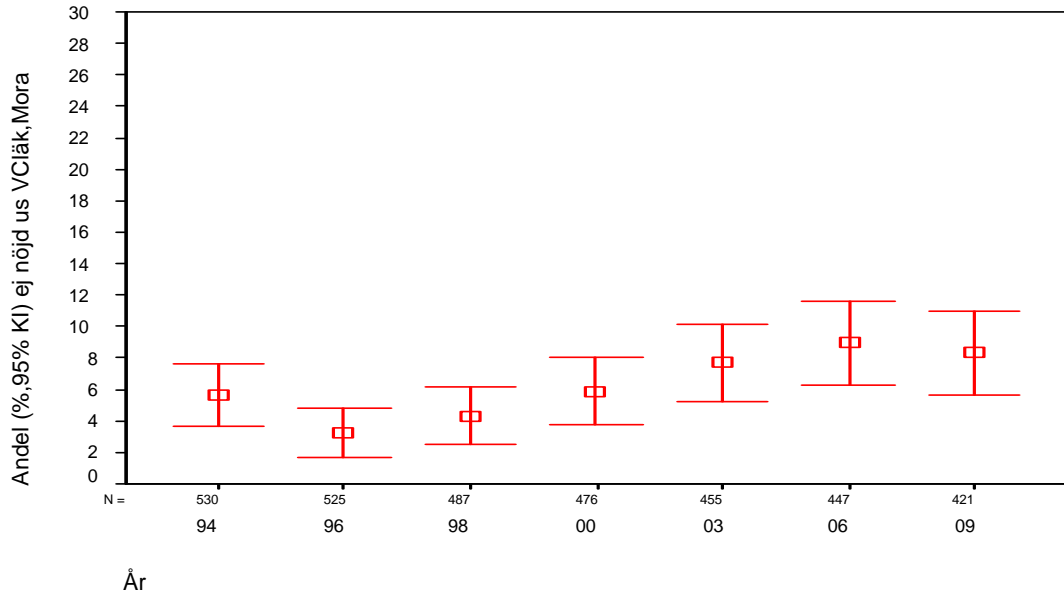
**Bilaga 2: Diagram 5:19 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Malungs vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



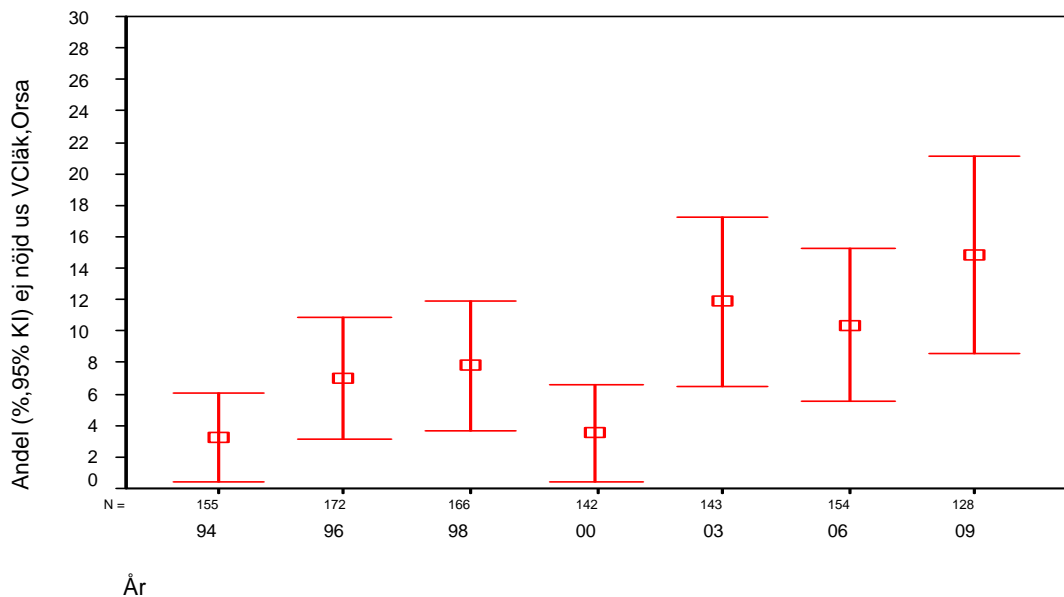
**Bilaga 2: Diagram 5:20 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit vårdcentralerna i Lima och Sälen på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



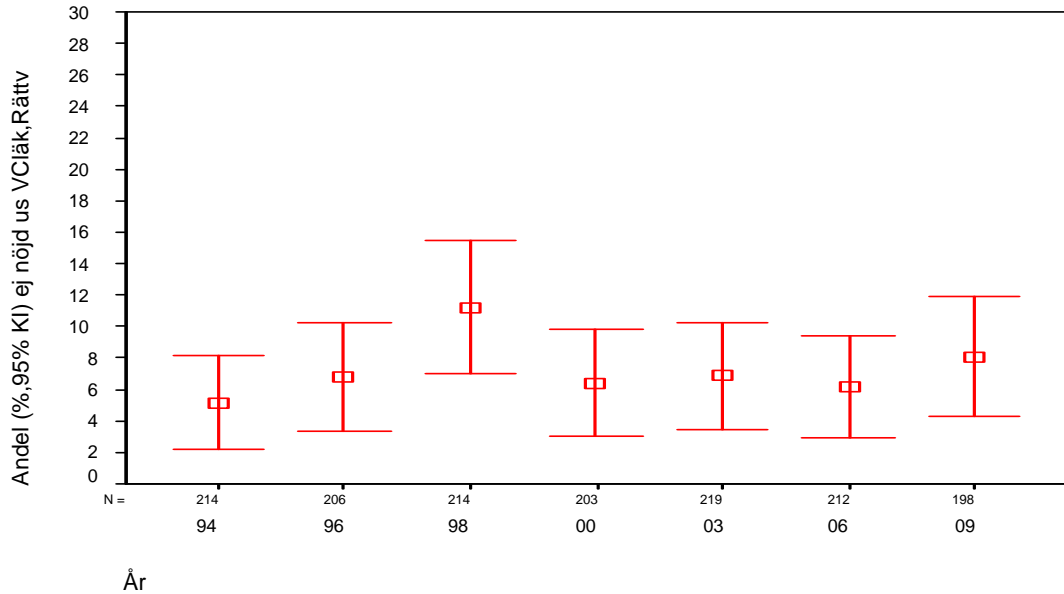
**Bilaga 2: Diagram 5:21 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Mora vårdcentral (inkl fd Saxnäs Vc) på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



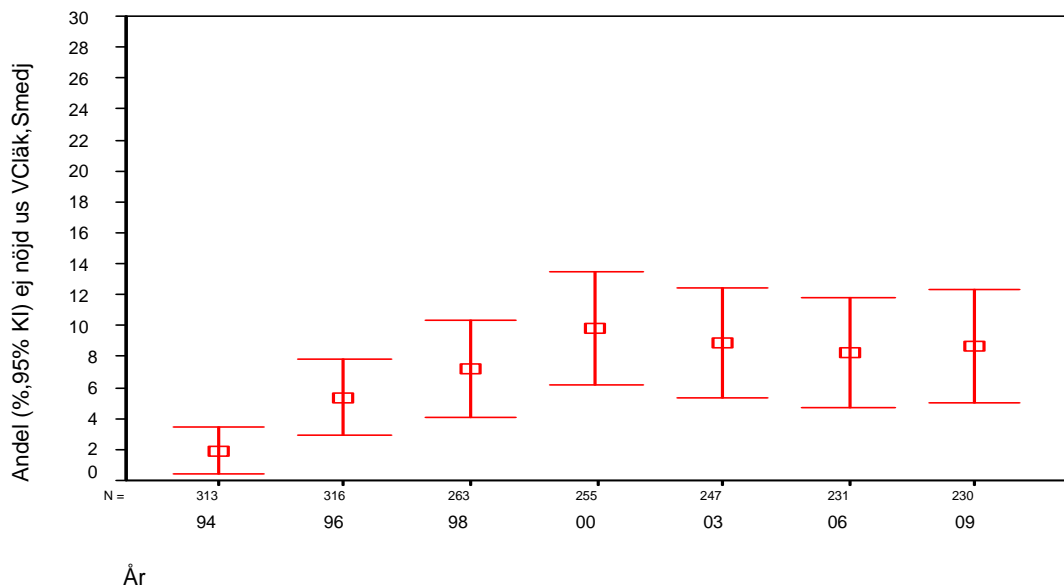
**Bilaga 2: Diagram 5:22 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Orsa vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



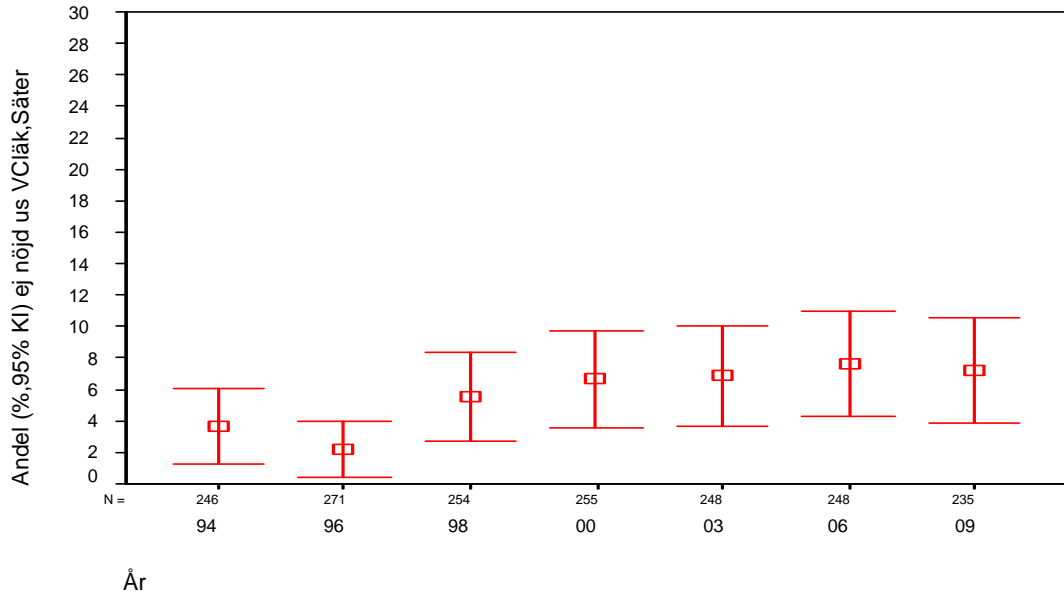
**Bilaga 2: Diagram 5:23 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Rättviks vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



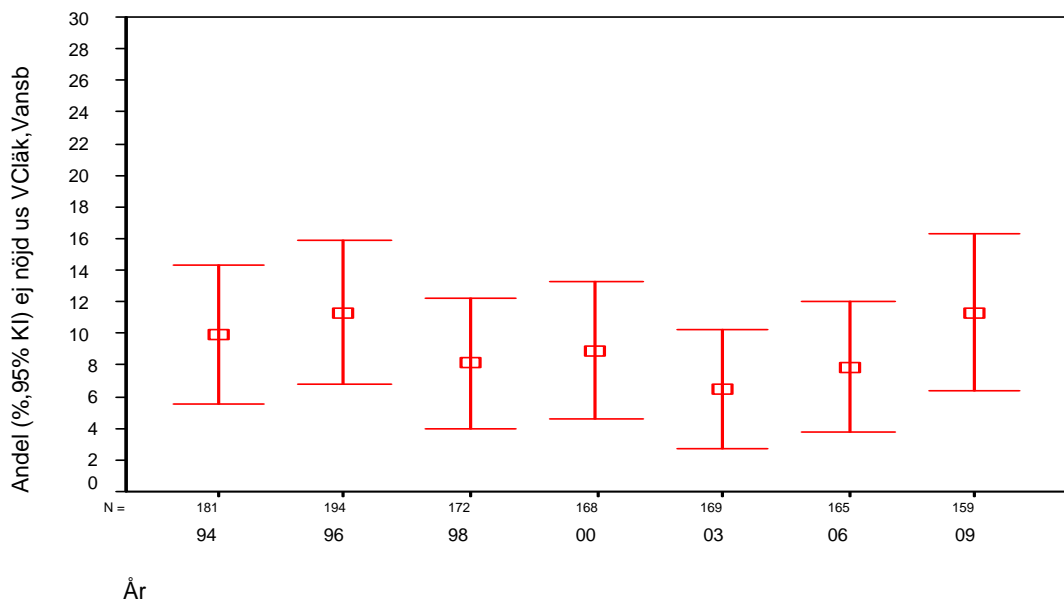
**Bilaga 2: Diagram 5:24 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Smedjebackens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



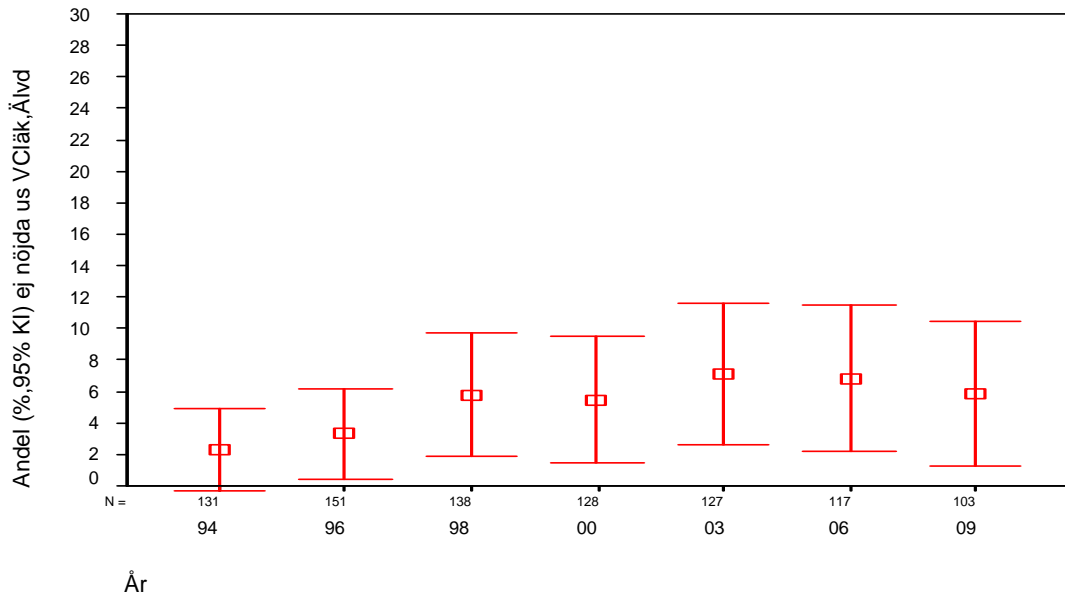
**Bilaga 2: Diagram 5:25 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Sätters vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



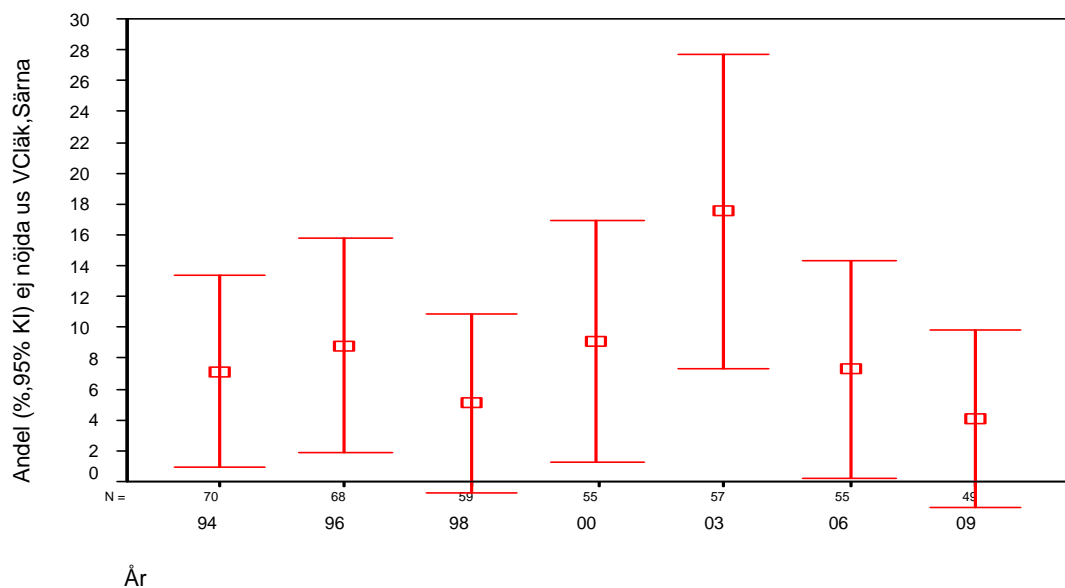
**Bilaga 2: Diagram 5:26 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukas Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Vansbro vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



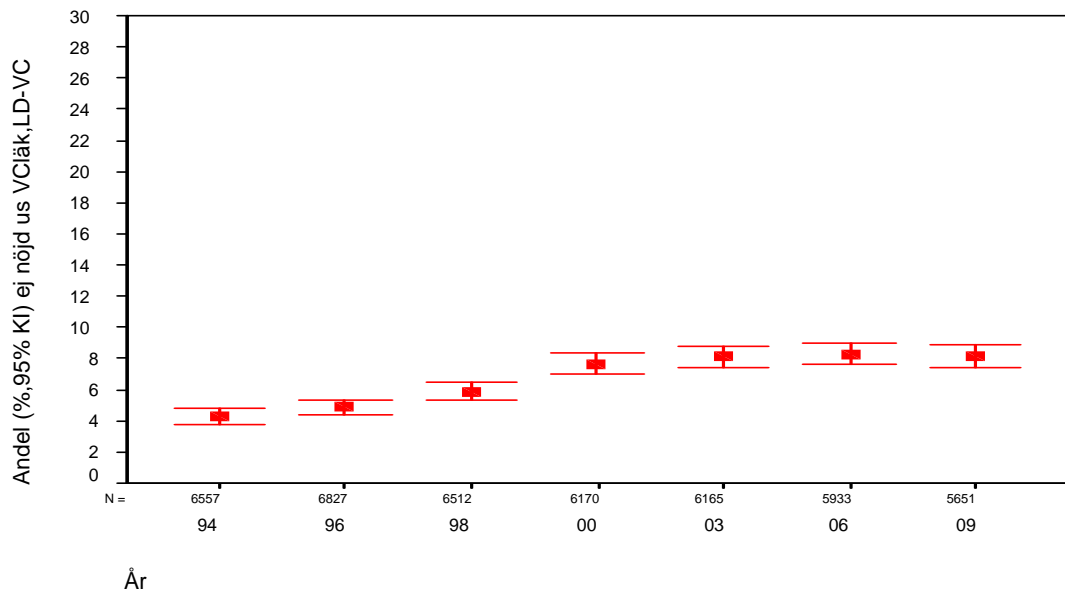
**Bilaga 2: Diagram 5:27 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Älvdalens vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



**Bilaga 2: Diagram 5:28 Andel (%) 20-64-åringar som svarat Nej på frågan *Brukar Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit Särna vårdcentral på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



**Bilaga 2: Diagram 5:29 Andel (%) 20-64-åringar som svarat *Nej* på frågan *Brukas Du vara nöjd med de undersökningar och behandlingar Du får av läkaren (Din "husläkare") på Din vårdcentral/distriktsläkarmottagning?* efter undersökningsår. Avser personer som uppgivit någon av Landstinget Dalarnas vårdcentraler (inkl Älvdalens vårdcentral) på frågan *Har Du någon bestämd vårdcentral (distriktsläkarmottagning) som Du i första hand vänder Dig till när Du söker läkare ("husläkare") för Dina hälsoproblem?* (Befolkningsperspektivet.)**



## RAPPORTER FRÅN HUVUDKONTORETS EPIDEMIOLOGISKA UTREDNINGSBETE

- Nr 1 Granvik, M, Den epidemiologiska strategin, juli 1981
- Nr 9 Granvik, M, Ett lokalt hälsoarbete utifrån en epidemiologisk strategi (Förslag till slutrapport), september 1982
- Nr 90 Granvik, M och Sandberg, B-M, Demografi, socioekonomiska förhållanden, vårdutnyttjande, sjuklighet och dödlighet - Vad kännetecknar länets sjukvårdsområden?, december 1995
- Nr 92 Granvik, M, Blev grund- och gymnasieskolorna rök- och snusfria?, februari 1996
- Nr 99 Fritzell, P och Granvik, M, 1996 års befolkningsenkät - resultatredovisning: Personer med värk i länd- och korsryggen, april 1997
- Nr 112 Granvik, M, Hur gick det? – En uppföljning av landstinget Dalarnas hälsopolitiska målsättningar för år 2000, december 2000.
- Nr 117 Granvik, M, Befolkningsenkäten vårvintern 2000: Kompletterande resultatredovisning med fokus på "frånvaro från arbetet på grund av egen sjukdom" och "långtidssjukskrivna (minst 90 dagar)", juli 2001.
- Nr 120 Granvik, M, Befolkningsenkäten vårvintern 2000: Kompletterande resultatredovisning avseende dalfolkets rapportering av "utbrändhet", december 2001.
- Nr 122 Granvik, M och Hallberg, H, Hinner inte? Orkar inte?" – Allmänläkares uppfattningar om "förebyggande" och psykosocial problematik, augusti 2002.
- Nr 128 Granvik, M, Kommer levnadsvanor och social situation upp till diskussion då befolkningen besöker hälso- och sjukvården för att få hjälp med sina hälsoproblem?, januari 2005.
- Nr 134 Granvik, M, Patientenkäter och befolkningsenkäter som instrument för att mäta primärvårdens sätt att fungera, augusti 2005
- Nr 136 Granvik, M, Vårdbarometern – Resultat för åren 2003- 2005, december 2005
- Nr 140 Granvik, M och Sandberg, B-M, 2006 års postenkätundersökning – Serviceprofiler för Landstinget Dalarnas vårdcentraler mm., november 2006.
- Nr 142 Granvik, M, 2006 års postenkätundersökning – Resultatredovisning med fokus på hälsotillstånd och levnadsvanor, februari 2007.
- Nr 143 Granvik, M, 2006 års postenkätundersökning – Kompletterande resultatredovisning med fokus befolkningens levnadsvanor ur hälsofrämjande och förebyggande perspektiv, april 2007.

- Nr 145 Granvik, M, 2007 års äldreenkät, september 2007.
- Nr 148 Granvik, M, 2006 års postenkätundersökning – Kompletterande resultatredovisning med fokus på 20-64-åringars läkemedelsanvändning, november 2007.
- Nr 152 Granvik, M, 2 237 besök på allmänläkarmottagningarna vid fyra vårdcentraler i Dalarna, september 2008.
- Nr 153 Granvik, M, Allmänläkares erfarenheter av att arbeta med en väntrumsenkät som arbetsinstrument, september 2008.
- Nr 158 Granvik, M, Nationella befolkningsenkäten – Resultat 2008 och tillbakablickar mot åren 2004-2005, december 2008.
- Nr 159 Granvik, M, Föredragning i landstingsstyrelsen 15 december 2008, december 2008.
- Nr 160 Granvik, M, Dala-primärvårdens patientenkät, februari 2009
- Nr 161 Granvik M. 2008 års ungdomsenkät – Niondeklassares rök- och snusvanor, januari 2009.
- Nr 162 Granvik M. Niondeklassares rapportering av orsaker till besvärsupplevelser och villkor för välmående, februari 2009.
- Nr 163 Granvik, M, Hälsa och levnadsvanor bland niondeklassare i Dalarna höstterminen 2008, mars 2009.
- Nr 165 Granvik, M, Om ungas "allt sämre välmående", april 2009.
- Nr 166 Granvik, M, Vårdcentralerna får ogrundad kritik av barnombudsmannen och media, april 2009.
- Nr 167 Granvik, M, 2009 års befolkningsenkät – Resultatredovisning med fokus på upplevda vårdbehov bland 20-64-åringar och hälso- och sjukvårdens sätt att möta dessa, augusti 2009.
- Nr 168 Granvik, M, 2009 års befolkningsenkät – Synpunkter från deltagarna, augusti 2009.
- Nr 169 Granvik, M, 2009 års befolkningsenkät – Resultatredovisning med fokus på befolkningens uppfattningar om väntetiderna inom Landstinget Dalarnas hälso- och sjukvård, telefontillgängligheten hos vårdcentralerna och möjligheterna att boka passande besökstider, september 2009.
- Nr 170 Granvik, M, På rätt väg! (Föredragning i landstingsstyrelsen/Overheadbilder), september 2009.
- Nr 171 Granvik, M, 2009 års befolkningsenkät – Resultatredovisning med fokus på befolkningens förtroende för hälso- och sjukvården och syn på bemötande och vård och behandling på vårdcentralerna, oktober 2009.

## FÖRTECKNING ÖVER ARTIKLAR MM FRÅN HUVUDKONTORETS EPIDEMIOLOGISKA UTREDNINGSBETE

Granvik, M och Lindbom, G, Utveckling av hälsopolitisk verksamhet i Kopparbergs läns landsting, Sjukhuset, nr 2, s 68-70, 1982

Bolin, H och Granvik, M, Att utreda och förebygga sjukdomar och skador - erfarenheter från Kopparberg, SFAM-Nytt, nr 6, s 206-210, 1982

Bolin, H och Granvik, M, Dödlighet i cerebrovasculära sjukdomar hos kvinnor i Älvdalens kommun, Allmänmedicin, nr 3, s 125-130, 1984

Granvik, M och Hallberg, H, För-tidigt-döda-män i Borlänge kommun, Allmänmedicin, nr 4, s 181-186, 1985

Granvik, M, Lundström, N och Nordbäck, B, Besök på en distriktsläkarmottagning i Dalarnas glesbygd, Allmänmedicin, nr 1, s 30-33, 1986

Granvik, M, Kommunprofiler - till vad nytta?, Allmänmedicin, nr 2, s 59-61, 1986

Granvik, M, Jerdén, L, Hjort, H, Näs-Persson, C och Öyen, B, Hälsoundersökning av medelålders män i Falun, Allmänmedicin, nr 5, s 229-231, 1986

Granvik, M, Karakterisering av patienter med många läkarkonsultationer ("storkonsumenterna") vid en vårdcentral i glesbygd med hjälp av AID-analys, Utkast till artikel, augusti 1986

Granvik, M, Att vilja men inte kunna planera behovsbaserat eller att kunna men inte vilja?, Socialmedicinsk tidskrift, nr 5-6, s 234-242, 1990

Granvik, M, Sandberg, B-M, Friberg, L, Lind, B, Nilsson, B, Låga halter av bly och kadmium i blod hos skolbarn i såväl tätbygds- som glesbygdsområden i Dalarna, Läkartidningen, Vol 85, nr 5, s 320-322, 1988

Granvik, M, Rökning bland skolbarn visar sig i förhöjda tungmetallhalter i blodet, Vårt landsting, Kopparbergs läns landsting, nr 1, s 11, 1988

Granvik, M, Jäverfalk, T och Wahlberg, S-E, Särskild hälsoundersökning av personer bosatta i vissa försurningsdrabbade områden i Dalarna, Projektplan, 1988-07-06

Granvik, M och Nilsson, L, Rökruta bara på två av grundskolorna, Debattartikel, Dala-Demokraten, 1993-02-17

Granvik, M, Länets äldre nöjda med sjukvården, men ....., Debattartikel, Nya Ludvika Tidning, 1993-11-17

Granvik, M och v Schultz, M, Effekten av kostinformation för bättre blodfettvärden minskade på sikt, AllmänMedicin, nr 1, s 33-34, 1995

Granvik, M, Felaktig uppfattning om Dalarnas sjukvård, Debattartikel, Falu-Kuriren, 1995-01-14

Granvik, M, "Läkares råd om rökstopp" – en potential i folkhälsoarbetet?, AllmänMedicin, nr 2, s 109-111, 1996

Granvik, M, För dyrt att söka sjukvård?; Läkartidningen, Vol 95, nr 5, s 364-365, 1998

Granvik, M, "För dyrt att söka sjukvård!" – inte alltid enbart en fråga om brist på pengar, AllmänMedicin, nr 1, s 17-19, 1998

Granvik, M, Sysselsättning, ekonomiska svårigheter och ohälsa i Dalarna, Socialmedicinsk tidskrift, nr 6, s 273-279, 1998

Granvik, M och Nilsson, L, 15-åringars rökvanor i Dalarna, Hälsa & Miljö i Skolan, nr 3/Läsåret 1998-99, s 18-19, Förlagshuset Gothia, Göteborg 1998.

Granvik, M och Melander, A, Utreds alkohol- och motionsvanor vid oro, ångest och sömnsvårigheter? Medikament, nr 3, s 83-85, 1999.

Granvik, M, Har "det förebyggande" fått vad det förtjänar?, AllmänMedicin, nr 3, s 176-180, 2002.

Granvik, M, Hallberg, H, När tiden inte räcker till, AllmänMedicin, nr 6, s 332-9, 2002.

Granvik, M och Hallberg, H. Marianne, 40 år, en fiktiv patient med symtom på utbrändhet - Allmänläkarna sjukskrev, men kom inte dialogen med patienten i skymundan?, Läkartidningen, Vol 100, nr 12, s 1036-41, 2003.

Granvik, M, Få psykologiska effekter i Dalarna av Irakkriget, Medikament, nr 3, s 50-51, 2004.

Granvik, M, Paperin, A. Hälso- och sjukvården är på rätt väg i Dalarna. Dalarnas Tidningar (Falu-Kuriren m fl). 2006-11-14.

Granvik, M, Paperin, A. Måste lokalpressen alltid ha "svarta rubriker" om Landstinget Dalarna? [www.ltdalarna.se/upload/5951/debattartikel.pdf](http://www.ltdalarna.se/upload/5951/debattartikel.pdf).

Granvik, M, Paperin, A. Orättvis rangordning i Öppna jämförelser. Dagens Medicin, nr 45/2007 (s 35).

Granvik, M, Paperin, A. Platt fall för SKL:s Öppna jämförelser. Dagens Medicin, nr 48/2007 (s 43).

Granvik, M. Reflektioner kring patienters rapportering av rök-, alkohol- och motionsvanor i en väntrumsenkät, AllmänMedicin, nr 6, s 5-7, 2008.

Granvik, M, Paperin, A. Vilseledande slutsatser sprids – dags att ge "Öppna jämförelser" rött ljus, Dagens Medicin, nr 1-3/2009 (s 30).

Granvik, M. Nya perspektiv på frågan om "det förebyggande" fått vad det förtjänar, AllmänMedicin, nr 2, s 5-7, 2009.

## Utredningsrapporterna på nätet:

- 1) [www.ltdalarna.se](http://www.ltdalarna.se)
- 2) Välj "Vård och hälsa"!
- 3) Välj "Utredningsrapporter" under rubriken "För professionen"!
- 4) Välj "Verksamhetsuppföljning" alt "Folkhälsouppföljning" under "Utredningsrapporter"! (alt "Arkivet")
- 5) Välj rapport nr XXX!